

Saimaan ammattikorkeakoulu
Liiketalous Lappeenranta
Liiketalouden koulutusohjelma
Laskentatoimi

Liisi Tyyskä

Kilpailija-analyysi kahdesta konepajateollisuuden yrityksestä

Opinnäytetyö 2013

Tiivistelmä

Liisi Tyyskä

Kilpailija-analyysi kahdesta konepajateollisuuden yrityksestä, 74 sivua, 2 liitettä

Saimaan ammattikorkeakoulu

Liiketalous, Lappeenranta

Liiketalouden koulutusohjelma

Laskentatoimen suuntautumisvaihtoehto

Opinnäytetyö 2013

Ohjaaja: lehtori Saara Heikkonen

Opinnäytetyön tavoitteena on selvittää kahden konepajateollisuutta harjoittavan yrityksen kannattavuutta, maksuvalmiutta, vakavaraisuutta ja kasvua vuosilta 2007 – 2011. Tarkoituksena on tutkia tunnuslukujen taustalla vaikuttavia tekijöitä ja pohtia yritysten tulevaisuuden näkymiä tunnuslukujen pohjalta. Tutkimus on toteutettu tilinpäätösanalyysin avulla, jossa kilpailijoiden tunnuslukuja verrataan keskenään ja toimialaan. Yrityksistä käytetään nimiä Yritys A ja Yritys B.

Tunnuslukujen tulkinnassa on käytetty apuna Yritystutkimus ry:n antamia ohjearvoja. Yritysten tilinpäätöstiedot on syötetty Navita-ohjelmaan, josta on sen jälkeen ajettu raportit tunnusluvuille. Excelin avulla tunnusluvuista on piirretty kaaviot havainnollistamaan niitä.

Tutkimus on toteutettu kvalitatiivisena eli laadullisena tapaustutkimuksena, jossa tutkimusaineisto on kerätty tekemällä havaintoja case-yritysten tilinpäätöksistä eli tuloslaskelmasta, taseesta ja taseen liitetiedoista. Teoriaosuudessa on käsitelty hyvä kirjanpito, tilinpäätös, tilinpäätösanalyysi sekä esitelty case-yritykset ja toimiala. Lähteinä on käytetty kirjallisuutta, lehtiartikkeliä, Internetiä sekä toimeksiantajan eli Yritys A:n toimitusjohtajan haastattelua.

Tutkimusten tulosten perusteella selvisi, että Yritys A:n taloudelliset toimintaedellytykset ovat vakaammalla pohjalla kuin Yritys B:n. Toimialan vaikean vuoden 2009 vaikutus oli havaittavissa molempien yritysten tunnusluvuissa, mutta Yritys A vaikutti selvinneen siitä paremmin. Yritys B:llä myös vuosi 2010 oli ollut vaikea.

Asiasanat: kirjanpito, tilinpäätös, tilinpäätösanalyysi, kilpailija

Abstract

Liisi Tyyskä

Competitor Analysis of Financial Statements: Two Engineering Industry Cases,
74 Pages, 2 Appendices

Saimaa University of Applied Sciences

Faculty of Business and Administration, Lappeenranta

Degree Programme in Business Administration

Specialisation in Accounting

Bachelor's Thesis 2013

Instructor: Ms Saara Heikkonen, Senior Lecturer

The purpose of this study is to explore the profitability, liquidity, financial soundness and growth in five years of two engineering industry companies. The aim is to find the key factors affecting the companies, and think about the future prospects of the companies. The study has been carried out with an analysis of financial statements where the competitors are compared to each other and to the industry. The companies are referred to as Company A and Company B.

Key ratios are used to aid in the interpretation of Company Research Association's reference values. Financial statements of the companies have been entered in the "Navita" program and the reports printed. The key ratios have been drawn in a diagram with Excel.

The research was conducted as a qualitative case study. Information is gathered by observing the case company's financial statements. The theoretical part is about good accounting practice, financial statements, analysis of financial statements, case companies and the industry. Theoretical part information is gathered from books, journal articles, the Internet and an interview with Company A's CEO.

Results of the study showed that Company A's financial position is more secure than Company B. The industry's difficult year in 2009 has affected both companies in the key ratios. Company A seemed to have survived better, because Company B also had a difficult year in 2010.

Keywords: accounting, financial statements, analysis of financial statements, competitor

Sisältö

1	Johdanto.....	6
1.1	Perusteluja aiheen tutkimiselle	6
1.2	Tutkimuksen tavoitteet, rajaukset ja tutkimusmenetelmä.....	6
2	Hyvä kirjanpito.....	8
2.1	Hyvän kirjanpitotavan lähteet.....	8
2.2	Kirjanpidon yleiset periaatteet.....	9
3	Tilinpäätös	10
3.1	Tuloslaskelma.....	12
3.2	Tase.....	13
3.3	Liitetiedot	15
3.4	Tuloslaskelman ja taseen oikaisut tilinpäätösanalyysia varten	16
4	Tilinpäätösanalyysi	20
4.1	Analyysimuodot	21
4.1.1	Tunnuslukuanalyysi	22
4.1.2	Tilinpäätösanalyysi	22
4.1.3	Yritystutkimus	23
4.2	Vaiheet ja menetelmät	24
4.3	Käyttäjät.....	25
4.4	Kannattavuus.....	26
4.4.1	Sijoitetun pääoman tuotto prosentti	27
4.4.2	Käyttökate prosentti	28
4.4.3	Nettotulos prosentti.....	28
4.4.4	Oman pääoman tuotto prosentti	29
4.5	Maksuvalmius	29
4.5.1	Rahoitustulos prosentti	30
4.5.2	Quick ratio.....	31
4.5.3	Current ratio.....	31
4.5.4	Myyntisaamisten kiertoaika.....	32
4.5.5	Ostovelkojen kiertoaika.....	33
4.6	Vakavaraisuus	33
4.6.1	Omavaraisuusaste.....	34
4.6.2	Lainojen hoitokate.....	34
4.6.3	Vieraan pääoman takaisinmaksuaika	35
4.7	Kasvu.....	36
4.7.1	Liikevaihdon kasvuprosentti.....	37
4.7.2	Liikevaihdon kasvun tasaisuus	37
4.7.3	Taseen kasvu	38
4.8	Z-luku.....	39
5	Case-yritykset ja toimiala	39
5.1	Kannattavuus	42
5.1.1	Sijoitetun pääoman tuotto prosentti	42
5.1.2	Käyttökate prosentti	43
5.1.3	Nettotulos prosentti.....	45
5.1.4	Oman pääoman tuotto prosentti	46
5.2	Maksuvalmius.....	47
5.2.1	Rahoitustulos prosentti	48
5.2.2	Quick ratio.....	49

5.2.3 Current ratio.....	50
5.2.4 Myyntisaamisten kiertoaika.....	52
5.2.5 Ostovelkojen kiertoaika.....	53
5.3 Vakavaraisuus.....	54
5.3.1 Omavaraisuusaste.....	54
5.3.2 Lainojen hoitokate.....	57
5.3.3 Vieraan pääoman takaisinmaksuaika	58
5.4 Kasvu	59
5.4.1 Liikevaihdon kasvuprosentti.....	59
5.4.2 Liikevaihdon kasvun tasaisuus	51
5.4.3 Taseen kasvu	62
5.5 Z-luku	63
6 Johtopäätökset kilpailija-analyysistä	65
7 Yhteenveto.....	69
Kuvat.....	72
Lähteet.....	73

Liitteet

- Liite 1 Yritys A:n Navita-raportit
- Liite 2 Yritys B:n Navita-raportit

1 Johdanto

Yrityksen taloudellisen suorituskyvyn arviointi ja kehityksen ennustaminen on tärkeää niin yritysjohdolle kuin yrityksen ulkoisille sidosryhmille. Erityisesti johto käyttää tilinpäätösten tuottamaa informaatiota apuna yrityksen jokapäiväisessä toiminnassa, kuten investointien suunnittelussa ja rahoituspäätöksissä.

Jotta yritystoiminta olisi kannattavaa ja jatkuvaa, tulorahoitusta on kyettävä tuottamaan riittävästi. Siksi yrityksen on tärkeää seurata taloudellista tilannettaan pitämällä kirjaa tuloistaan, menoistaan, varoistaan ja veloistaan. Ennen kuin tulorahoituksen synty on mahdollista, on yrityksen oltava vakavarainen, jotta yritystoiminta pystytään rahoittamaan. Rahan kierron on oltava myös tarpeeksi nopeaa, jotta maksuvalmius olisi hyvä. Jos yritys haluaa pitkällä aikavälillä menestyä, on edellä mainittujen seikkojen oltava kunnossa. Siksi onkin tärkeää, että yritysjohto ja yrityksen sidosryhmät osaavat tulkita ja hyödyntää tilinpäätösaineiston perusteella laskettavia kannattavuuden, maksuvalmiuden, vakavaraisuuden ja kasvun tunnuslukuja.

1.1 Perusteluja aiheen tutkimiselle

Päädyin valitsemaani opinnäytetyön aiheeseen Tilinpäätösanalyysitopintojaksolla tehdyn analyysiharjoitustyön myötä. Koska tein harjoitustyön toimeksiantona yritykselle, ajattelin, että työtä laajentamalla yritys hyötyisi uudesta näkökulmasta ja pystyisi oman taloudellisen tilanteen selvittämisen lisäksi vertaamaan toimintaansa yhteen kilpailijoistaan. Lisäksi omat taitoni syvenisivät, koska lähtisin muokkaamaan kyseistä harjoitustyötä ottamalla siihen uuden näkökannan ja laajentamalla sitä niin, että myös kirjanpidon osuus tilinpäätösanalyysin laatimisessa otetaan huomioon.

1.2 Tutkimuksen tavoitteet, rajaukset ja tutkimusmenetelmä

Opinnäytetyön tavoitteena on tutkia kahden kone- ja metalliteollisuusalan yrityksen taloudellisia toimintaedellytyksiä keskenään sekä verrata niitä toimialaan. Opinnäytetyön aihe on kilpailija-analyysi, jossa yritysten taloudellisen aseman vertailu tapahtuu tilinpäätösanalyysin avulla. Case yritys A:n toimitusjohtajan

pyynnöstä yritysten nimiä ei tuoda esille, vaan niistä käytetään nimiä Yritys A ja Yritys B.

Tunnuslukuvertailussa on huomioitu toimialan yläkvartiili, mediaani sekä alakvartiili. Mediaani jakaa aineiston niin, että 50 % aineistosta on suurempia kuin mediaani ja 50 % sitä pienempiä. Alakvartiili puolestaan kertoo 25 %:n arvoista olevan sitä pienempiä ja 75 % suurempia. Yläkvartiili taas on tunnusluku, joka ilmoittaa 75 %:n joukosta olevan sitä pienempiä ja 25 % suurempia. (Oulun yliopisto 2011.)

Tutkimusongelmana on selvittää kahden samalla alalla toimivan case yrityksen kannattavuutta, maksuvalmiutta, vakavaraisuutta ja kasvua sekä tarkastella yritysten kehitystä viiden vuoden ajalta. Lisäksi tarkoituksena on tutkia tunnuslukujen taustalla vaikuttavia tekijöitä. Lopuksi tavoitteena on myös pohtia yritysten tulevaisuudennäkymiä tunnuslukujen kehityksen pohjalta.

Yritys A on luovuttanut tilinpäätöstietonsa eli tuloslaskelman, taseen sekä tase-erittelyt vuosilta 2007 – 2011. Tilikausi on kalenterivuosi. Yritys B:n tilinpäätökset on käytettävissä sellaisina, kuin ne on kaupparekisteriin toimitettu. Yritys B:ltä puuttuu kolmelta tilikaudelta tase-erittelyt, joten tilinpäätösanalyysi toteutetaan käytettävissä olevan materiaalin puitteissa. Yritys B:n tilikausi on 1.8 – 31.7, joten analyysin tarkasteluväli on elokuusta 2006 heinäkuuhun 2011.

Tilinpäätösanalyysissä tarkastellaan yritysten maksuvalmiutta, kannattavuutta ja vakavaraisuutta ja kasvua tilinpäätösinformaation perusteella laskettavien tunnuslukujen avulla. Tarkastelu tapahtuu viiden vuoden ajalta, jotta yritysten toiminnasta saadaan riittävän laaja kuva. Tilinpäätösanalyysin laatimisen apuna käytetään Navita–yritysmalliohjelmistoa, johon tilinpäätöstiedot syötetään ja jonka perusteella ohjelma laskee jokaisen vuoden arvot eri tunnusluville.

Tapaustutkimus soveltuu sellaisiin tutkimuksiin, joissa tutkittavan kohteen rajaus voidaan määrittää tarkasti. Tapausta valitaan edustamaan tutkimusaineisto, joka tässä työssä on yritysten tilinpäätökset. (Vilkkä 2005, 130 – 131.) Opinnäytetyö toteutetaankin kvalitatiivisena eli laadullisena tapaustutkimuksena, koska siinä keskitytään kahden tietyn yrityksen taloudellisen aseman selvittämiseen ja vertailemiseen. Empiirisessä osassa tietoa kerätään havainnoimalla kahden

case yrityksen tilinpäätöksiä eli tuloslaskelmaa, tasetta ja tase-erittelyjä, joiden perusteella tunnusluvut lasketaan.

2 Hyvä kirjanpitolaitos

Kirjanpitovelvollisten on noudatettava kirjanpitolain edellyttämää hyvää kirjanpitolaitosta, jonka tulkinnessa käytetään kirjanpitolain lisäksi kirjanpitoasetusta. Lainsäädännössä hyvää kirjanpitolaitosta ei ole määritelty, vaan sen katsotaan käsittävän kaikki, mitä kuuluu kirjanpidon hoitamiseen hyvin. Hyvä kirjanpitolaitos muodostuu kirjanpidon käytännön ja teorian sovinnaiskäytännöistä, joiden kehittyessä myös hyvän kirjanpidon käsite muuttuu. (Tomperi 2011, 7.)

2.1 Hyvän kirjanpitolaitoksen lähteet

Kirjanpidon keskeisintä lainsäädäntöä ovat kirjanpitolaki ja kirjanpitoasetus, jotka ovat edellytyksenä hyvän kirjanpitolaitoksen noudattamiselle. Kirjanpitolaki on yleislaki, joka sisältää perussäännökset kirjanpidosta ja tilinpäätöksestä. Kauppa-oikeudelliset säännökset ja yhteisölaite, kuten osakeyhtiölaite, osuuskuntalaki, laki avoimesta ja kommandiittiyhtiöstä, yhdistyslaki ja säätiölaite on otettava myös huomioon kirjanpidossa. (Tomperi 2011, 7.)

Yritystä verotetaan tilinpäätöksen perusteella. Elinkeinoverolaki säätelee verotukseen liittyviä jaksotussääntöjä, ja se pohjautuu meno-tuloteoriaan. Kirjanpitolakiin vaikuttavat myös kansainväliset IAS/IFRS-standardit sekä EU-direktiivit, joiden jaksotussäännökset ovat melko yhteneväiset elinkeinoverolain kanssa. Kirjanpitolainsäädännön kaikkia periaatteita ei kuitenkaan hyväksytä verolaeissa. Kirjanpitolainsäädäntö on silti aina ensisijainen verolainsäädäntöön verrattuna, kun tarkastellaan kirjanpidon hoitoa. Verotuslaskelmissa tehdään tarvittaessa eroista johtuvat oikaisut. (Tomperi 2011, 7.)

Työ- ja elinkeinoministeriön yhteydessä toimiva kirjanpitolautakunta (KILA) on keskeisin hyvän kirjanpitolaitoksen tulkinnessa. Se voi antaa kirjanpitovelvollisten, elinkeinonharjoittajien, järjestöjen ja viranomaisten hakemuksesta ohjeita ja lausuntoja hyvän kirjanpitolaitoksen menettelytavoista. Tapaukset ovat aina yksittäiskohtaisia. Jotta kirjanpitovelvollisten menettelytavat vastaisivat hyvää kirjanpitolaitosta ja olisivat yhdenmukaisia, KILA on antanut useita yleisohjeita kirjanpito-

lain soveltamisesta ja kirjanpidon hoitamisesta. KILA voi myöntää myös poikkeuksia tietyistä kirjanpitolain säännöksistä. Kirjanpitolautakunta ottaa lausunnoissaan ja yleisohjeissaan yhä enemmän huomioon myös kansainväliset IAS/IFRS-standardit. Laskentatoimen ammattijärjestöt, kuten KHT-yhdistys ry, kehittävät myös hyvää kirjanpitotapaa. (Tomperi 2011, 8.)

2.2 Kirjanpidon yleiset periaatteet

Kirjanpidon yleiset periaatteet ohjaavat kirjanpitoon liittyvissä seikoissa, joista ei ole säädetty laissa ja joista kirjanpitolautakunta ei ole antanut ohjeita tai suosituksia. Kirjanpidon yleiset periaatteet kehittyvät ja muuttuvat ajan myötä. Niihin sisältyvät tietyinä ajankohtana tietyllä alueella yleisesti hyväksytyt kirjanpitoa koskevat käytännöt, säännöt ja menettelytavat. Kansainväliset säännökset, kuten EU-direktiivit ja IAS/IFRS-normisto vaikuttavat myös Suomessa hyvään kirjanpitotapaan. (Tomperi 2011, 8.)

Seuraavaksi on tarkasteltu kirjanpitolain 3. luvun 3 §:n mukaisia tilinpäätöstä, toimintakertomusta ja tilinavausta laadittaessa noudatettavia periaatteita.

Jatkuvuuden periaate tarkoittaa, että kirjanpitovelvollisen toiminnan oletetaan jatkuvan tulevaisuudessakin. Periaatetta käytetään erityisesti silloin, kun tarkastellaan menojen aktivointiedellytyksiä (Tomperi 2011,9). Todennäköisestä luovutushinnasta riippumatta pysyvät vastaavat arvostetaan jatkuvuuden periaatetta soveltamalla. Tilinpäätöstä laadittaessa esimerkiksi rakennuksen perustana on sen hyödyllisyys, joka tähtää kirjanpitovelvollisen tulonhankintaan. (Leppiniemi & Kykkänen 2007, 37.)

Johdonmukaisuuden periaate tarkoittaa, että kirjanpidossa samankaltaisissa tilanteissa tulee menetellä samalla tavalla. Kirjanpidossa sallitaan vaihtoehtoisia menettelytapoja, joista on valittava omansa. Valinnan jälkeen kirjanpitovelvollisen tulee noudattaa valitsemaansa menettelytapaa vastaavanlaisissa tilanteissa tilikaudesta toiseen. (Leppiniemi & Kykkänen 2007, 37.)

Sisältöpainotteisuuden eli asia ennen muotoa –periaate tarkoittaa, että tilinpäätösinformaation esittämistapaa valittaessa huomio kiinnitetään ensisijaisesti liike-
ketapahtuman taloudelliseen sisältöön, eikä sen oikeudelliseen muotoon. Liike-

tapahtumaa ei saa kirjata myynniksi, jos varoja luovutetaan ilman vastiketta tai suoritetta ei luovuteta ostajalle. (Leppiniemi & Kykkänen 2007, 36 – 37.)

Varovaisuuden periaatteen mukaan varovaisuutta on noudatettava erityisesti tuloksen laskemisessa. Tilinpäätöksessä on esitettävä vain tilikaudella toteutuneet tuotot, ja riskit ja epävarmuudet on otettava huomioon. Omaisuutta ei myöskään saa yliarvostaa eikä kuluja aliarvostaa. (Leppiniemi & Kykkänen 2007, 36 – 37.)

Tasejatkuvuuden periaatteella tarkoitetaan sitä, että tilinavaukset perustuvat edellisen tilikauden päättäneeseen taseeseen. Edellisen kauden tase-arvot siirtyvät tällöin muuttumattomina seuraavalle tilikaudelle. (Leppiniemi & Kykkänen 2007, 36 – 37.)

Suoriteperusteisuuden periaate tarkoittaa kirjanpitovelvollisen menojen ja tulojen syntymistä niin, että ne eivät riipu ostettujen ja myytyjen hyödykkeiden maksujen ajankohdasta. Menon kirjaamisperustana käytetään tuotannontekijän vastaanottamista ja tulon kirjaamisperustana puolestaan suoritteen luovuttamista. (Leppiniemi & Kykkänen 2007, 38.)

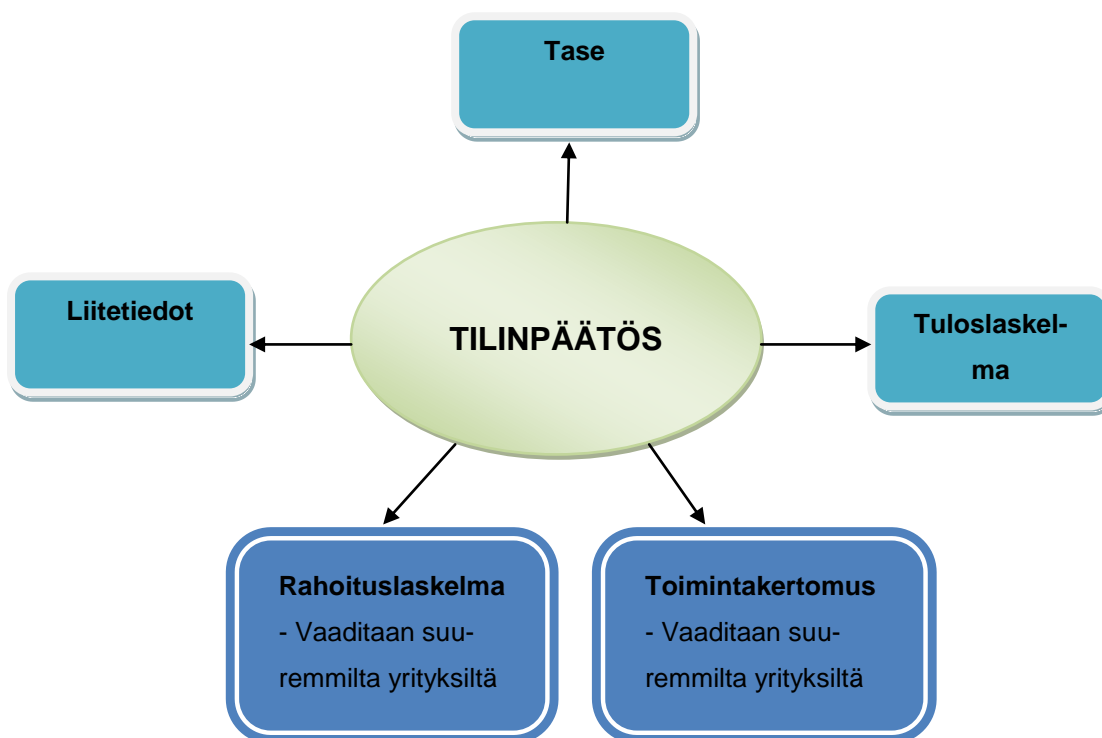
Erillisarvostuksen periaatteen mukaan tilinpäätöksessä esitettävät tulot ja menot on esitettävä erikseen, jolloin niiden erotuksen esittäminen ei yksin riitä. (Leppiniemi & Kykkänen 2007, 38.)

3 Tilinpäätös

Kirjanpitolaki ja kirjanpitoasetus määrittelevät virallisen tilinpäätöksen sisällön. Pienillä kirjanpitovelvollisilla se muodostuu tuloslaskelmasta, taseesta ja näiden liitetiedoista. Tase kertoo tilinpäätöshetkellä yrityksen taloudellisen aseman ja tuloslaskelma puolestaan kuvaa tilikauden tuloksen muodostumista. Liitetietojen tehtävänä on täydentää tuloslaskelman ja taseen tietoja. Tuloslaskelmasta ja taseesta on esitettävä tilinpäätöksessä myös vertailukelpoiset tiedot edelliseltä kaudelta, jolloin kahden vuoden luvut esitetään rinnakkain. (Salmi 2012, 26; Leppiniemi & Kykkänen 2007, 35.)

Julkisten osakeyhtiöiden sekä suurien yksityisten osakeyhtiöiden on lisäksi laadittava rahoituslaskelma, jossa annetaan selvitys varojen hankinnasta sekä niiden käytöstä tilikauden aikana (Leppiniemi & Kykkänen 2007, 35). Kirjanpitolaki (30.12.1997/1336) määrittelee, että osakeyhtiö on suuri, jos vähintään kaksi seuraavista rajoista ylittyy tilikaudella ja sitä välittömästi edeltäneellä tilikaudella:

- *liikevaihto tai sitä vastaava tuotto 7 300 000 euroa*
- *taseen loppusumma 3 650 000 euroa*
- *palveluksessa keskimäärin 50 henkilöä* (Kirjanpitolaki, 3:9.2§)

Kuva 1. Tilinpäätöksen osat (Hirvonen & Nikula, 2008, 153).

Pörssiyritysten ja suurten kirjanpitovelvollisten on liitettävä tilinpäätökseen myös toimintakertomus. Asunto-osakeyhtiöille ja pienille osakeyhtiöille sekä osuuskunnille on annettu mahdollisuus soveltaa toimintakertomuksen laatimista niin, että toimintakertomustiedot voidaan halutta esittää liitetietona. Kirjanpitolaki, osakeyhtiölaki, osuuskuntalaki, asunto-osakeyhtiölaki, säätiölaki sekä kirjanpitolautakunta määräävät kunkin kirjanpitovelvollisten toimintakertomuksen tarkan sisällön. (Leppiniemi & Kykkänen 2007, 35.)

3.1 Tuloslaskelma

Tuloslaskelman avulla yrityksen tulevaa suorituskykyä pyritään arvioimaan. Tuloslaskelmassa esitetään tilikaudelle kuuluvat tuotot ja kulut, ja se voidaan laatia joko kululajipohjaisena tai toimintokohtaisena. Yleisimmin käytössä on kululajipohjainen tuloslaskelma. Tuloslaskelma on rakenteeltaan yksinkertainen vähennyslaskun muodossa esitetty laskelma, jossa liiketoiminnan saaduista tuotoista vähennetään liiketoiminnan kuluja tietyssä järjestyksessä. Tuloslaskelma kertoo, miten yrityksen tulos, voitto tai tappio, on muodostunut. (Salmi 2011, 30 – 31; Niskanen & Niskanen 2004, 28.) Ammatinharjoittajat, aatteelliset yhdistykset, säätiöt ja kiinteistöyhtiöt noudattavat omaa tuloslaskelmakaavaansa (Yritystutkimus 2011, 11.) Näitä kaavoja ei kuitenkaan tässä tutkielmassa käsitellä.

Liiketoiminnasta saatu tulo on korvausta yrityksen myymästä palvelusta tai tavarasta, kun taas tuotto tarkoittaa tietylle tilikaudelle jaksotettua tuloa. Kulut puolestaan ovat uhrauksia tuottojen aikaansaamiseksi, ja ne voidaan jakaa lyhyt- ja pitkävaikutteisiin kuluihin. Lyhytvaikutteiset kulut ovat niitä kuluja, joista meno on tuottanut tuloa saman kauden aikana. Näitä ovat esimerkiksi hankitut ja käytetyt raaka-aineet ja työpanokset. Pitkävaikutteisiin menoihin puolestaan kuuluvat poistot ja arvonalentumiset. Pitkäkestoisen omaisuuden hankintameno vähennetään poistoin sen taloudellisena pitoaikana, jolloin hankintahinta kirjataan kuluksi pidemmällä aikavälillä eikä heti hankintahetkellä. Koska omaisuus tuottaa tuloa useamman tilikauden ajan, tuloslaskelmaan kirjataan kuluksi se osa, josta ei odoteta saatavan enää tuottoja seuraavilla kausilla. (Salmi 2012, 30 – 32.)

Tuloslaskelma alkaa varsinaisesta liiketoiminnasta saaduilla tuotoilla eli liikevaihdolla, minkä jälkeen esitetään liiketoiminnan muut tuotot. Tuloslaskelmassa liikevaihdon ja liiketoiminnan muiden tuottojen jälkeen vähennetään kyseisiin eriin liittyvät liiketoiminnan kulut. Se, mitä tuotosta jää jäljelle, on liikevoittoa tai liiketappiota. (Salmi 2012, 32.)

Näiden jälkeen esitetään rahoitustoiminnan erät, jotka kuvaavat yrityksen saamia rahoitustuottoja ja maksamia rahoituskuluja. Rahoitustuottoja voi syntyä pankkitilille maksettavasta korosta sekä sijoituksista, kun taas rahoituskuluja

aiheutuu vieraan pääoman käytöstä ja tappiollisista sijoituksista. (Salmi 2012, 32.)

Rahoituserien jälkeen esitetään satunnaiset erät, jotka johtuvat muusta kuin säännöllisestä liiketoiminnasta. Satunnaiset erät ovat aina poikkeuksellisia, kertaluonteisia ja vaikeasti ennakoitavia. Satunnaisten erien jälkeen saadaan väli-tulos, voitto ennen veroja. Tuloksen tulisi riittää verojen maksuun sekä voitonjako. (Niskanen & Niskanen 2004, 35 – 36.)

Seuraavaksi esitetään tilinpäätössiirrot, jotka ovat verolakien sallimia keinoja säädellä tilikauden verotettavaa tulosta. Veroa voidaan joko siirtää tuleville kau-sille tai aikaisemmin tehtyjä tilikauden verotettavaan tuloon liittyviä järjestelyjä voidaan purkaa. Tilinpäätössiirtoihin luetaan poistoeron ja vapaaehtoisten vara-usten muutos. (Salmi 2012, 33.)

Tilinpäätössiirtojen jälkeen tuloslaskelmassa esitetään suoriteperusteisina tili-kauden verot. Verot voivat olla suoraan kassasta maksettuja veroja tai tilikau-delle kuuluvia laskennallisia veroja, jotka voidaan maksaa myöhemmillä tilikau-silla. (Salmi 2012, 33.)

Kun tuloslaskelmasta on vähennetty verot, saadaan tilikauden voitto tai – tap-pio. Jos yritys on tuottanut voittoa, se voidaan osakeyhtiöissä jakaa osuuksien mukaan yrityksen osakkaille, minkä jälkeen jäljelle jäänyt määrä kuuluu omista-jalle. Tilikauden voitto näkyy myös taseessa vastattavaa puolella omassa pää-omassa. (Salmi 2012, 33; Niskanen & Niskanen 2004, 35 – 37.)

3.2 Tase

Tasekaava on sama kaikille kirjanpitovelvollisille (Yritystutkimus ry 2011, 27). Tase kuvaa yrityksen taloudellisesta asemasta tilinpäätöshetkellä. Taseesta ilmenee yrityksen varallisuus sekä, kuinka paljon yrityksen toimintaa on rahoitet-tu omalla ja vieraalla pääomalla. Tase jakautuu vastaavaa- ja vastattavaa-puoleen. Vastaavaa-puolella esitetään, mistä yrityksen omaisuus koostuu, sekä millaisia pitkä- ja lyhytaikaisia tuotannontekijöitä yritys käyttää. Vastattavaa-puolella esitetään yrityksen toiminnan rahan lähteet. (Salmi 2012, 35 – 36.)

Vastaavien erät jaetaan pysyviin ja vaihtuviin vastaaviin käyttötarkoituksen mukaan. Pysyviin vastaaviin kuuluvat ne erät, jotka tuottavat yritykselle tuottoa usean tilikauden ajan. Ne ovat investointeja, jotka määrittävät liiketoiminnan laadun ja laajuuden. Pysyvät vastaavat jaetaan aineettomiin ja aineellisiin hyödykkeisiin sekä sijoituksiin. Aineettomat hyödykkeet jakautuvat edelleen perustamismenoihin, tutkimusmenoihin, kehittämismenoihin, aineettomiin oikeuksiin sekä liikearvoon. Aineettomia hyödykkeitä ovat esimerkiksi patentit ja tekijänoikeudet sekä muut luovutettavissa olevat oikeudet, jotka ovat rajoitettuja voimassaoloajaltaan. Yritykseen voi syntyä liikearvoa esimerkiksi yrityskaupan, fuusion tai purun yhteydessä. Aineelliset hyödykkeet puolestaan jaetaan maa- ja vesialueisiin, rakennuksiin ja rakennelmiin, koneisiin ja kalustoon, muihin aineellisiin hyödykkeisiin, ennakkomaksuihin sekä keskeneräisiin hankintoihin. Sijoituksiin kuuluvat mm. muut osakkeet ja osuudet sekä muut saamiset. (Niskanen & Niskanen 2004, 40 – 43.)

Vaihtuvat vastaavat jaetaan pysyviin ja vaihtuviin vastaaviin käyttötarkoituksensa mukaan. Vaihtuvat vastaavat tuottavat yritykselle tuloa yhden tilikauden ajan, ja siihen luetaan vaihto-omaisuus, saamiset, rahoitusarvopaperit ja rahat ja pankkisaamiset. (Leppiniemi & Leppiniemi 2005, 51 – 52.)

Vaihto-omaisuuteen kuuluvat kaikki erilaiset varastot, ja ne jaetaan erikseen aineisiin ja tarvikkeisiin, keskeneräisiin tuotteisiin, valmiisiin tuotteisiin ja tavaroihin, muuhun vaihto-omaisuuteen sekä ennakkomaksuihin. Saamiset voidaan jakaa lyhytaikaisiin tai pitkäaikaisiin saamisiin sen mukaan, eräännykö maksu yli vai alle vuoden kuluessa. Lyhytaikaiset ja pitkäaikaiset saamiset voidaan jakaa edelleen ryhmiin esimerkiksi aiheuttamisperiaatteen mukaan. Saamisia ovat esimerkiksi myyntisaamiset, ulkopuoliset lainasaamiset, muut saamiset sekä siirtosaamiset. (Niskanen & Niskanen 2004, 44 – 45.)

Rahoitusarvopaperit sisältävät arvopaperisijoituksia, jotka on tarkoitettu lyhytaikaisiksi. Rahoihin ja pankkisaamisiin luetaan käteinen raha ja pankkitalletukset, jotka ovat nostettavissa heti tai lyhyen ajan kuluessa (Leppiniemi & Leppiniemi 2005, 65 – 67.)

Taseen vastattavaa puolelta käy ilmi, kuinka yrityksen toiminta on rahoitettu. Se jakautuu omaan pääomaan sekä vieraaseen pääomaan eli lyhytaikaiseen ja pitkäaikaiseen velkaan. Oma pääoma on omistajien liiketoiminnan käyttöön antamaa pääomaa joko sijoittamalla tai jättämällä tulosta yritykseen. Oma pääoma edustaa omistajien yrityksen tuottoihin kohdistuvia vaatimuksia, koska voitonjakovaatimus perustuu oman pääoman määrään ja siihen sisältyvään riskiin. (Niskanen & Niskanen, 2004, 46 – 51.)

Osakeyhtiön oma pääoma koostuu osakepääomasta, rahastoista sekä kertyneistä voittovaroista. Se jaetaan vapaaseen ja sidottuun pääomaan: aiempien tilikausien ja tilikauden voitto on vapaata omaa pääomaa ja osakepääoma on sidottua pääomaa. Sidotun pääoman tarkoituksena on turvata yrityksen velkojia. Vieraaseen pääomaan liittyy takaisin maksamisen velvoite, ja se koostuu yritykselle annetuista lainoista, sitoumuksista ja maksuajoista. Vieras pääoma jaetaan pitkäaikaisiin ja lyhytaikaisiin velkoihin sen mukaan, eräännyykö se maksettavaksi yli vai alle vuoden kuluessa. Pitkäaikaisiin velkoihin voi kuulua joukko-velkakirjalainoja, vaihtovelkakirjalainoja, lainoja rahoituslaitoksilta, eläkelainoja sekä muita pitkäaikaisia velkoja. Tyypillisiä lyhytaikaisia velkoja puolestaan ovat lainat rahoituslaitoksilta, eläkelainat, saadut ennakot, ostovelat sekä muut velat. (Niskanen & Niskanen, 2004, 46 – 51.)

3.3 Liitetiedot

Koska tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen on annettava kirjanpitovelvollisen toiminnasta ja taloudellisesta asemasta oikea ja riittävä kuva, tarpeelliset lisätiedot on esitettävä liitetiedoissa (KHT-Media Oy 2008, 75). Liitetietojen tarkoituksena on tarkentaa tilinpäätöstä ja toimintakertomusta ja varmentaa kirjanpidon oikeellisuutta niin, että kirjanpitolain ja kirjanpitoasetuksen vaatima oikea ja riittävä kuva yrityksen tuloksesta ja taloudellisesta asemasta toteutuvat. Lisäksi liitetiedoissa on annettava selostus, jos yleisistä tilinpäätösperiaatteista on poikettu. Jotta tilinpäätösinformaatio olisi luotettavaa, käytetyt arvostus- ja jaksoitusperiaatteet sekä –menetelmät on tunnettava. Jos aiemmista laadintaperiaatteista on poikettu, niiden laatuun on kiinnitettävä erityistä huomiota. (Salmi 2012, 84.)

Tuloslaskelman liitetiedoissa esitetään muiden tuottojen määrä ja erittely, selvitys suunnitelman mukaisten poistojen perusteista ja niiden muutoksista sekä pakollisten varausten muutos. Myös satunnaisten tuottojen määrä on eriteltävä tuloslaskelman liitetiedoissa. Taseen liitetiedoissa puolestaan annetaan selvitys aineettomien hyödykkeiden aktivointi- ja poistoperusteista. Lisäksi esitetään vaihto-omaisuuden ja arvopapereiden kirjanpitoarvojen ja jälleenhankintahintojen määrä. Myös oman pääoman muutokset ja siirtovelat on eriteltävä taseen liitetiedoissa. Lisäksi yritykset voivat halutessaan eritellä korollisen ja korottoman vieraan pääoman määrän. Muita liitetiedoissa esitettäviä asioita ovat tuloveroja koskevat liitetiedot, vakuuksia ja vastuusitoumuksia koskevat liitetiedot sekä henkilöstöä ja toimielinten jäseniä koskevat liitetiedot. (Salmi 2012, 84 – 86.)

3.4 Tuloslaskelman ja taseen oikaisut tilinpäätösanalyysia varten

Tilinpäätöksen oikaisun tarkoituksena on muuttaa tilinpäätöstietoja niin, että se palvelee parhaiten analyysin tekijää (Toivio 2010, 28 – 29). Tilinpäätösanalyysin tavoitteena on saada eri vuodet ja yritykset keskenään vertailukelpoisiksi. Tuloslaskelman oikaisun tarkoituksena on antaa oikea kuva yrityksen liiketoiminnan volyyymista ja kannattavuudesta, ja taseen oikaisun tavoitteena on puolestaan saada vertailukelpoinen kuva yrityksen taloudellisesta asemasta tilinpäätöshetkellä. (Yritystutkimus ry 2011, 17,31.)

Tuloslaskelman oikaisussa liikevaihtoa ei oikaista tilinpäätösanalyysia varten, mutta yrityksen mahdollisesti käyttämä osatuloutusmenetelmä on huomioitava. Osatuloutuksessa keskeneräisiä töitä tuloutetaan yrityksen itse arvioiman valmistusasteen perusteella. Jos osatuloutukset ovat huomattavia tai ne liittyvät pitkiin valmistusaikoihin, on otettava huomioon epävarmuuden mahdollisuus. Koska kaikki yritykset eivät sovelle osatuloutusta, vertailu eri yritysten välillä on vaikeaa. (Yritystutkimus ry 2011, 17.)

Liiketoiminnan muut tuotot oikaistaan niin, että olennaiset tai kertaluonteiset tuotot siirretään satunnaisiin tuottoihin ja niiden hankkimisesta johtuneet kulut satunnaisiin kuluihin. Myös palkkakorjaus on suositeltavaa, jos omistajien työpanos yrityksessä on selvä eikä työpanosta vastaavaa palkkaa esiinny tuloslas-

kelmassa kuluna. Oikaisu koskee henkilöyhtiöitä, yksityisiä elinkeinoharjoittajia sekä osakeyhtiöitä silloin, kun omistajien palkkakulut eivät sisälly tuloslaskelman kuluihin. (Yritystutkimus ry 2011, 18.)

Liiketoiminnan muiden kulujen osalta erittely on välttämätön, kun arvioidaan merkittävien kulujen oikeaa paikkaa analyysia tehtäessä. Liiketoiminnan muissa kuluissa olevat liiketoimintaan kuulumattomat, tuloksen kannalta olennaiset, kertaluonteiset erät siirretään satunnaisiin kuluihin. Oikaisua tarvitaan, kun kuluja vastaavat liiketoiminnan muut tuotot siirretään satunnaisiin tuottoihin. (Yritystutkimus ry 2011, 21.)

Suunnitelman mukaisiin poistoihin liittyvät oikaisut tehdään niin, että toimintokohtaisessa tuloslaskelmassa poistot erotetaan kululajeista omaksi eräksi, jolloin saadaan laskettua myös käyttökate. Jos poistoajat ylittävät Kirjanpitolautakunnan suositukset tai ne eivät ole suhteessa pysyvien vastaavien määrään tai laatuun, on suunnitelman mukaisina poistoina käytettävä elinkeinoverolain (EVL) maksimipoistoja. EVL:n mukaisten ja yritysten tekemien poistojen erotus kirjataan oikaistussa tuloslaskelmassa muihin tuloksen oikaisuihin. (Yritystutkimus ry 2011, 22.)

Tuotot osuuksista ja muista sijoituksista -ryhmään kuuluvien erien, muiden korko- ja rahoitustuottojen sekä korkokulujen ja muiden rahoituskulujen mahdolliset kurssierot siirretään oikaistussa tuloslaskelmassa kurssieroihin. Rahoitustuottoihin sisältyvät käyvän arvon muutokset kirjataan kuitenkin oikaistussa tuloslaskelmassa kokonaistuottojen alapuolelle. Lisäksi rahoituskulujen käyvän arvon muutokset siirretään kokonaistuloksen alapuolelle tuloksenjärjestelyeriin. (Yritystutkimus ry 2011, 23 – 25.)

Aiempien tilikausien veronpalautukset, maksetut lisäverot ja välittömiin veroihin sisältyvät satunnaisista tuotoista tai kuluista aiheutuneet verot kirjataan oikaisun yhteydessä satunnaisiin tuottoihin tai kuluihin. Laskennallisten verosaamisten ja -velkojen muutos siirretään muihin tuloksen oikaisuihin. (Yritystutkimus ry 2011, 23 – 25.)

Taseesta oikaistaan aineettomista hyödykkeistä kehittämismenot, liikearvo sekä muut aineettomat hyödykkeet. Tuottamattomaksi ja arvottomaksi osoittautuneet

kehittämismenot ja liikearvo poistetaan kerralla taseen vastaavista sekä omasta pääomasta. Oikaistussa taseessa muihin aineettomiin hyödykkeisiin siirretään niihin kohdistuvat ennakkomaksut sekä aineettomat oikeudet ja muut pitkävaikutteiset menot. Jos aineettomien oikeuksien erät on hankittu vastikkeellisesti, ne on aktivoitava ja poistettava vaikutusaikanaan. Taseen aineellisiin hyödykkeisiin eli maa- ja vesialueisiin, rakennuksiin ja rakennelmiin, koneisiin ja kalustoon sekä muihin aineellisiin hyödykkeisiin ei liity erityisiä oikaisutarpeita, vaan erät saadaan suoraan virallisesta taseesta (Niskanen & Niskanen 2004, 72 – 73.)

Oikaistussa taseessa sijoitukset ja pitkäaikaiset saamiset esitetään yhtenä ryhmänä. Se jakautuu sisäisiin osakkeisiin ja osuuksiin, muihin osakkeisiin ja osuuksiin, sisäisiin saamisiin sekä muihin saamisiin ja sijoituksiin. Jos omistetun yrityksen osakkeilla ei ole arvoa, poistetaan osakkeiden tasearvo omasta pääomasta ja osakkeista. Sisäisissä saamisissa on tehtävä sisäisiin lainasaamisiin liittyvä oikaisu, jos osakeyhtiöllä on vakuudettomia lainasaamisia henkilöomistajiltaan. Oikaisu on tehtävä myös, jos sisäiset saamiset aiheuttavat epävarmuutta omistajan tai yhtiön huonon taloudellisen tilanteen vuoksi, tai jos henkilöomistajat eivät nosta yhtiöstä palkkaa tai osinkoja. Lisäksi oikaisu on tehtävä, jos velallisyrittäjän, jolta saamiset ovat, oma pääoma on menetetty ja takaisinmaksu on epävarmaa, sekä jos lainasaamisten takaisinmaksu on epätodennäköinen. Oikaisu tehdään niin, että sisäiset lainasaamiset vähennetään saamisista ja omasta pääomasta. Leasingmaksuihin liittyvässä oikaisussa leasingmaksut lisätään taseen vastaavaa puolelle leasingomaisuutena ja vastattavaa puolelle leasingvastuina. (Yritystutkimus ry 2011, 35 – 36.)

Taseen vaihto-omaisuuteen kuuluvat erät eli aineet ja tarvikkeet, keskeneräiset tuotteet, valmiit tuotteet ja muu vaihto-omaisuus saadaan analyysia varten suoraan virallisesta taseesta. Lyhytaikaiset saamiset jaetaan oikaistussa taseessa myyntisaamisiin, muihin sisäisiin saamisiin sekä muihin saamisiin. (Niskanen & Niskanen 2004, 75 – 76.) Jos yritys soveltaa nettokirjaustapaa ja käyttää factoringrahoitusta, käytetty factoringluotto lisätään myyntisaamisiin ja velkoihin. Jos saamisten luottoriski on siirtynyt rahoittajalle, oikaisua ei tarvitse tehdä. Siirtosaamisiin sisältyvät osatuloutukset oikaistaan niin, että ne käsitellään tunnus-

lukulaskennassa ja maksuvalmiustarkastelussa käyttöpääoman eränä. (Yritystutkimus ry 2011, 38 – 39.)

Oman pääoman oikaisut koostuvat eristä, joilla on oikaistu analyysissa virallisen taseen omaisuuseriä tai velkoja. Omaisuuseriä on oikaistava, jos taseeseen on aktivoitu esimerkiksi liikearvoa, johon ei liity tulo-odotusta tai muita aineettomia hyödykkeitä, jotka eivät täytä Työ- ja Elinkeinoministeriön asettamia aktivointiedellytyksiä. (Yritystutkimus ry 2011, 43.) Oman pääoman oikaisuja ovat myös epävarmat saamiset, saamiset henkilöyhtiön omistajalta, osakeyhtiölain vastaiset lainasaamiset, aiheettomat arvonorotukset ja käyvän arvon muutokset, pysyvien vastaavien arvon oikaisut sekä poisto-oikaisut. (Niskanen & Niskanen 2004, 80.)

Oikaistun taseen vieraaseen pääomaan kuuluvat pitkäaikaisten ja lyhytaikaisten velkojen lisäksi pakolliset varaukset sekä taseen vastaavaa puolelle kirjattu leasingvastuukanta. Oman pääoman ehtoiksi luettavat välirahoitusinstrumentit siirretään oikaistussa taseessa omiin varoihin. Välirahoitusinstrumentit voidaan lukea myös osaksi omaa pääomaa, jos sillä ei ole vakuutta, sillä on muita lainoja heikompi etuoikeus, sillä ei ole koronmaksuvelvollisuutta eikä määrättyä takaisinmaksuaikaa. Tarkastelu on tehtävä kuitenkin aina tapauskohtaisesti. (Yritystutkimus ry 2011, 44; Niskanen & Niskanen 2004, 80.)

Pääomalainaa voidaan oikaista omaan pääomaan niin, että kertyneet tappiot saadaan katettua ja sidottu oma pääoma säilytettyä omassa pääomassa. Jos oma pääoma on negatiivinen, pääomalainaa oikaistaan niin, että omaksi pääomaksi tulee enintään sidotun oman pääoman määrä. (Yritystutkimus ry 2011, 45.)

Lainat rahoituslaitoksilta -erään on yhdistetty virallisen taseen lainat rahoituslaitoksilta, joukkovelkakirjalainat ja vaihtovelkakirjalainat. Jos ulkomaanvaluutan määräisiin lainoihin liittyvät kurssitappiot on aktivoitu taseessa siirtosaamisiin, kurssitappiot on poistettava siirtosaamisista sekä omasta pääomasta. Eläkelainoja ei tarvitse oikaista analyysia varten. (Yritystutkimus ry 2011, 46.)

Jos saadut ennakot kohdistuvat keskeneräisiin töihin, niitä ei katsota veloiksi, kun lasketaan tunnuslukuja. Pitkäaikaisten velkojen erään on yhdistetty ostove-

lat, rahoitusvekselit, muut velat sekä siirtovelat, joiden oletetaan myös olevan korollisia velkoja tunnuslukujen laskun yhteydessä. (Yritystutkimus ry 2011, 46.)

Laskennallisen verovelan muutosta ei oikaista tuloslaskelmaan, mutta pois-toerosta ja vapaaehtoisista varauksista siirretään yhtiöverokannan suuruinen osuus laskennalliseen verovelkaan. Oikaistun taseen pakollisiin varauksiin yhdistetään virallisen taseen erät eläkevaraukset, verovaraukset sekä muut pakolliset varaukset. Leasingvastuut lisätään leasingomaisuutena taseen vastaavaa puolelle ja leasingvastuina vastattavaa puolelle. (Niskanen & Niskanen 2004, 81 – 82.)

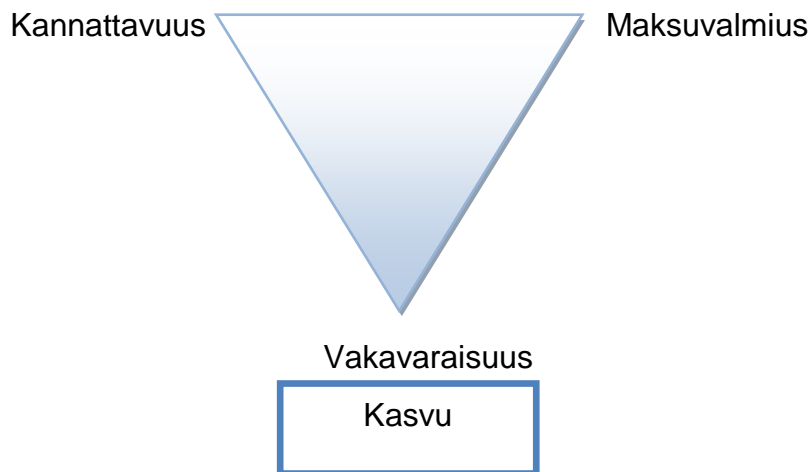
Korollisiin lyhytaikaisiin velkoihin on yhdistetty virallisesta taseesta joukkovelkakirjalainat, vaihtovelkakirjalainat, lainat rahoituslaitoksilta, eläkelainat, pääomalainat, rahoitusvekselit sekä muiden velkojen korollinen osuus. Factoringluotto lisätään lyhytaikaisiin velkoihin, ja lyhytaikaiset saadut ennakot käsitellään, kuten edellä mainitut pitkäaikaiset saadut ennakot. (Niskanen & Niskanen 2004, 82.)

Jos ostovelkoihin sisältyy osamaksuvelkoja, ne siirretään lyhytaikaiseen, korolliseen vieraaseen pääomaan. Sisäisiin ostovelkoihin on yhdistetty oikaisun yhteydessä sisäiset ostovelat, jotka mahdollisesti sisältyvät ostovelkoihin. (Niskanen & Niskanen 2004, 82.) Muihin korottomiin lyhytaikaisiin velkoihin on yhdistetty virallisen taseen muut velat –erän korottomat velat ja siirtovelat. (Yritystutkimus ry 2011, 48.)

4 Tilinpäätösanalyysi

Tilinpäätösanalyysi perustuu viralliseen tilinpäätökseen, sen liitetietoihin ja muuhun käytettävissä olevaan informaatioon, ja sen tarkoituksena on saada mahdollisimman hyvä kokonaiskuva yrityksen toiminnasta (Toivio 2010, 28 – 29). Tilinpäätösanalyysi arvioi tunnuslukujen avulla yrityksen taloudellisia toimintaedellytyksiä, ja se pyrkii ennustamaan niiden kehitystä tulevaisuudessa (Laitinen 2002, 11). Yritysten taloutta mitataan kannattavuuden, maksuvalmiuden, vakavaraisuuden ja kasvun tunnusluvuilla (Salmi 2012, 258).

Tilinpäätösanalyysissä voidaan verrata eri yritysten taloudellista tilaa samalla hetkellä ja yksittäisten yritysten taloudellisen tilan kehittymistä eri ajanjaksona. Tilinpäätösanalyysi voidaan jakaa suoriteperusteiseen tilinpäätösanalyysiin, rahavirta-analyysiin sekä markkinaperusteiseen analyysiin. Suoriteperusteisessa tilinpäätösanalyysissä yrityksen tulot ja menot kirjataan, kun ne syntyvät ja jaotetaan tuotoiksi ja kuluiksi eri tilikausille. Rahavirta-analyysissä puolestaan tarkastellaan rahan liikkeitä, eikä menoja ja tuloja kohdisteta eri tilikausille, kuten suoriteperusteisessa tilinpäätösanalyysissä. Markkinaperusteisessa analyysissä tilinpäätösinformaatio ja osakemarkkinoilta saatava tieto yhdistetään. (Kallunki & Kytönen 2007, 14.)

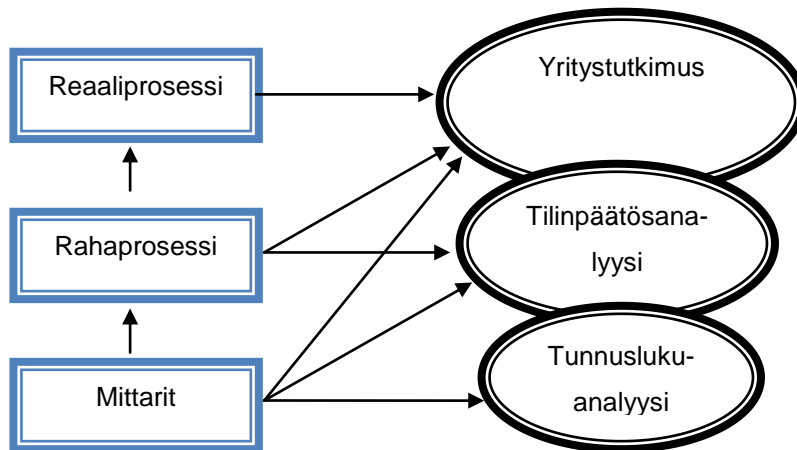
Kuva 2. Yrityksen terveyskolmio (Laitinen, 1992, 190).

Kilpailija-analyysi auttaa yritystä hahmottamaan asemansa markkinoilla ja tarkentamaan omaa toimintaansa. Kilpailija-analyysissä tarkastellaan yrityksen suhdetta tiettyyn kilpailijaan tai tiettyihin kilpailijoihin tilinpäätösanalyysin avulla. (Asiakastieto 2009).

4.1 Analyysimuodot

Tilinpäätöksiä voidaan analysoida monella eri laajuudella, joista suppein on tunnuslukuanalyysi. Siinä tarkastellaan tilinpäätöksestä laskettuja mittareita. Tilinpäätösanalyysissä yhdistetään tunnuslukuihin muita menetelmiä sekä pyritään selvittämään lukujen välisiä yhteyksiä ja niiden taustalla vaikuttavia syy-

seuraussuhteita. Yritystutkimus on analyysimuodoista syvällisin, jossa analysoidaan edellä mainittujen lisäksi myös yrityksen reaali prosessia. (Niskanen & Niskanen 2004, 21.)

Kuva 3. Tunnusluku-analyysi, Tilinpäätösanalyysi ja yritystutkimus (Niskanen & Niskanen 2004, 9).

Kuvassa 3 on selvennetty analyysimuotojen sekä mittareiden, rahaprosessin ja reaali prosessin yhteyksiä.

4.1.1 Tunnusluku-analyysi

Tunnusluku-analyysi on yksinkertainen analyysimuoto, jossa yrityksen taloudellista tilannetta tarkastellaan ja siitä tehdään johtopäätöksiä mittareiden eli tunnuslukujen perusteella. Tunnusluku-analyysin tuottamaa informaatiota käytetään myös tilinpäätösanalyysissä ja yritystutkimuksessa. (Niskanen & Niskanen 2004, 9.)

Tunnusluvuilla kuvataan ja analysoidaan yrityksen taloutta ja taloudellisia toimintaedellytyksiä, ja niitä voidaan käyttää hyödyksi yritysten välisessä vertailussa ja yrityksen historian kuvaamisessa. Tunnuslukujen avulla voidaan huomioida tai eliminoida vertailua vaikeuttavia tekijöitä, kuten yritysten välisiä kokoeroja ja rahan arvossa tapahtuneita muutoksia. (Sanoma Pro Onlinepalvelu 2013.)

4.1.2 Tilinpäätösanalyysi

Tilinpäätösanalyysin tarkoituksena on mitata yrityksen taloudellisia toimintaedellytyksiä kannattavuudella, rahavirran riittävyydellä, rahoitusasemalla ja kasvu-

kyvyllä. Rahoitusasemaa mitataan lyhyellä aikavälillä eli dynaamisella ja staattisella maksuvalmiudella sekä pidemmällä aikavälillä ei vakavaraisuudella. Kasvukykyä pidetään yrityksen yhtenä taloudellisten toimintaedellytysten perustekijänä. (Salmi 2012, 261.)

Tilinpäätösanalyysi on tunnuslukuanalyysista kehittyneempi muoto, jossa yrityksen taloudellista asemaa ja sen kehitystä tarkastellaan useiden tunnuslukujen ja menetelmien avulla. Tilinpäätösanalyysissä pyritään lukuarvojen lisäksi arvioimaan niihin vaikuttaneita tekijöitä. Näin pystytään arvioimaan tarkemmin sitä, ovatko tunnuslukujen huonot tai hyvät arvot satunnaisia vai pidemmän aikavälin muutoksia. Koska tilinpäätösinformaatio on puutteellista, kaikkia lukujen taustoilla vaikuttavia tekijöitä on kuitenkin hankala saada selville. Tilinpäätösanalyysija laativat yleensä yrityksen ulkopuoliset analyytikot, joilla ei ole yksityiskohdataista tietoa yrityksen liiketoimintaan liittyvistä, menestykseen vaikuttavista tekijöistä. (Niskanen & Niskanen 2004, 11.)

4.1.3 Yritystutkimus

Yritystutkimus on kaikista syvällisin analyysimuoto, jossa pyritään selvittämään yrityksen taloudellisen menestyksen taustalla vaikuttavat syyt yrityksen liiketoiminnan tasolla. Menestykseen vaikuttaneita tekijöitä voidaan edelleen muokata ja käyttää hyväksi, kun laaditaan ennusteita yrityksen tulevaisuuden kehityksestä. Vain luottolaitosten tai luottoluokitusyritysten on yleensä mahdollista tehdä yritystutkimus. Esimerkiksi pankeille yritystutkimuksen tekeminen on välttämättömyyttä jokaisen luottopäätöksen yhteydessä. (Niskanen & Niskanen 2004, 11.)

Yritys voi myös itse hankkia maksullisen luottoluokituksen niihin erikoistuneilta yrityksiltä, jotka tekevät muista tahoista riippumattomia luottoluokituksia. Yritykselle voi olla tarpeellista hankkia ulkopuolisen tahon tekemä luottoluokitus erilaisissa rahoitukseen liittyvissä seikoissa. Kun luottoluokitusta arvioidaan, yrityksen tarkastelussa keskitytään yleensä taloudellisen aseman, liiketoimintaprofiilin ja toimialan tutkimiseen. Osa-alueisiin liittyvä tieto kerätään tilinpäätöksistä, yrityskäynneistä sekä johdon haastatteluiden kautta. Taloudellisen aseman selvittämiseksi tarkastellaan esimerkiksi yrityksen tunnuslukuja, rahoituspolitiikkaa sekä rahoituksellista liikkumavaraa. Liiketoimintaprofiilin kartoittamisessa selvi-

tetään yrityksen strategia, kilpailuasema ja johto. Toimialan näkökulmassa keskitytään toimialan syklisyyteen, kasvunäkymiin ja teknologian kehittymisnopeuteen. (Niskanen & Niskanen 2004, 12 – 13.)

4.2 Vaiheet ja menetelmät

Ensimmäinen vaihe tilinpäätösanalyysissä on tuloslaskelman, taseen ja liitetietojen muokkaus, jotta tilinpäätösinformaatiota voidaan verrata muiden yritysten tai saman yrityksen aikaisempien vuosien tilinpäätöksiin. Tilinpäätöksen oikaisussa tilinpäätöksen eriä ei niinkään muokata vaan järjestellään uudelleen, koska tilinpäätöksiä koskeva lainsäädäntö ei anna yritykselle vapauksia tehdä omia tilinpäätöksen kirjauksia koskevia ratkaisuja. (Niskanen & Niskanen 2004, 19.)

Tilinpäätösanalyysin toisessa vaiheessa valitaan mittauskohteet ja niiden mukaiset analyysimenetelmät. Analyysin tekijä ja käyttötarkoitus vaikuttavat siihen, mitä halutaan mitata, mitä menetelmiä analyysin tekijällä on käytettävissä sekä mitä menetelmiä halutaan käyttää. (Niskanen & Niskanen 2004, 19.)

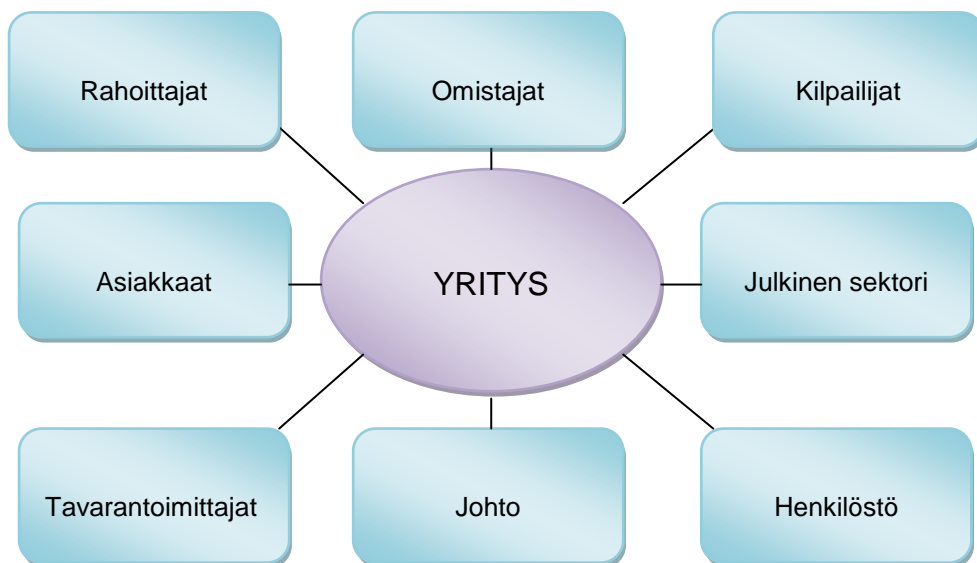
Analyysin kolmannessa vaiheessa mitataan yrityksen taloudellista menestystä. Mittaus tapahtuu kutakin tarkoitusta varten valittavien vertailukohteiden ja tekniikoiden avulla. Tilinpäätösanalyysissä käytettävät analyysitekniikat jaetaan prosenttilukumuotoisten tilinpäätösten laadintaan, trendianalyysiin, tunnusluku-analyysiin ja kassavirta-analyysiin. (Niskanen & Niskanen 2004, 19 – 20.)

Prosenttilukumuotoisessa tilinpäätöksessä tilinpäätöksen erät esitetään prosentteina liikevaihdosta tai taseen loppusummasta. Trendianalyysissä prosenttilukumuotoisia tilinpäätöksiä verrataan useilta peräkkäisiltä vuosilta tarkastelujakson ensimmäiseen vuoteen. Tunnusluku-analyysissä puolestaan lasketaan tuloslaskelman ja taseen eristä suhdelukumuotoisia tunnuslukuja, jotka mittaavat yrityksen kannattavuutta, rahoitusrakennetta sekä maksuvalmiutta. Kassavirta-analyysissä laaditaan kassavirta- tai rahoituslaskelmia, jotka muokataan liitetietojen avulla suoriteperusteisista tilinpäätöseristä kassaperusteiseksi. (Niskanen & Niskanen 2004, 19 – 20.)

Tilinpäätösanalyysi voidaan jakaa ajalliseen poikkileikkausanalyysiin ja aikasarja-analyysiin. Ajallisessa poikkileikkausanalyysissä yritystä verrataan muihin saman toimialan yrityksiin, jolloin vertailu tapahtuu tietynä vuonna. Aikasarja-analyysissä puolestaan tarkastelu tapahtuu pidemmällä aikavälillä, jossa seurataan yrityksen omaa kehitystä. Näin yrityksen taloudellisen aseman kehityksestä voidaan tehdä johtopäätöksiä. Edellä mainitut analyysityypit voidaan myös yhdistää, joka mahdollistaa aikaulottuvuuden sisältäviä vertailuja muihin yrityksiin. Vertailussa havaitut poikkeamat auttavat löytämään niiden syyt, joiden avulla voidaan selvittää, ovatko poikkeamat satunnaisia vai onko suuntaus muuttunut. (Niskanen & Niskanen 2004, 20.)

4.3 Käyttäjät

Tilinpäätösanalyysin tuottamasta informaatiosta hyötyvät yrityksen lisäksi sen sidosryhmät, kuten verottaja, sijoittajat, tavarantoimittajat, kilpailijat ja asiakkaat. Eri sidosryhmillä on erilaisia yrityksen ominaisuuksiin liittyviä kiinnostuksen kohteita. (Kallunki & Kytönen 2007, 17 – 20.)

Kuva 4. Yrityksen sidosryhmät (Eskola & Mäntysaari 2007, 9).

Verottajaa kiinnostaa, kuinka paljon yritys tekee tulosta, jonka perusteella yritys maksaa veronsa. Verottajan tavoitteena on saada tarkka kuva yrityksen tilikau-

den aikana tekemästä voitosta sekä mahdollistaa myös yritykselle suhdannevaihtelut huomioiva tuloksen raportointi. (Kallunki & Kytönen 2007, 17 – 18.)

Yritykseen varojaan sijoittaneet ovat tilinpäätösanalyysin keskeisin käyttäjäryhmä. Oman pääoman ehtoisia sijoittajia eli osakkeenomistajia kiinnostaa yrityksen kyky maksaa tuottoa sijoitetulle pääomalle osinkona. Yritys maksaa osinkoa tekemänsä tuloksen mukaan, joten sillä ei ole velvollisuutta maksaa kiinteää korvausta sijoitetulle pääomalle. Osakkeenomistajat käyttävätkin tilinpäätöksen tuottamaa informaatiota hyödyksi arvioidessaan yrityksen taloudellista tilannetta. Osakesijoittajien keskeisin kiinnostuksen kohde on yrityksen kannattavuuden arviointi. Vieraan pääoman sijoittajia puolestaan kiinnostaa yrityksen vakavaraisuus eli kyky suoriutua pitkäaikaisista veloista. Vieraan pääoman ehdoilla yritykseen sijoittavat pankit ja yrityksen mahdollisesti liikkeelle laskemia joukkovelkakirjalainoja merkitsevät sijoittajat. Vieraan pääoman sijoittajia kiinnostaa tilinpäätösanalyysissä eniten yrityksen vakavaraisuuteen liittyvä informaatio sekä pitkän aikavälin kannattavuus, joka heijastuu vakavaraisuuteen. (Kallunki & Kytönen 2007, 18 – 19.)

Tavarantoimittajat haluavat tietää, minkälainen maksuvalmius yrityksellä on. Niitä kiinnostaa tilinpäätösanalyysissä yrityksen kyky huolehtia lyhytaikaisista veloista, kuten ostovelvoista, joita syntyy aineiden ja tavaroiden hankinnan yhteydessä. Tavarantoimittajat hyötывät vakavaraisuutta ja maksuvalmiutta koskevasta tilinpäätösinformaatiosta. (Kallunki & Kytönen 2007, 18 – 20.)

Kilpailijat ovat kiinnostuneita esimerkiksi yrityksen myynnin kehityksestä, kannattavuudesta, investoinneista, markkinaosuuksista sekä tutkimus- ja tuotekehittelyyn panoksista. Kilpailija voi käyttää tilinpäätösanalyysin tuottamaa informaatiota asettaessaan tavoitteita omalle toiminnalle. Asiakkaiden ja muiden sidosryhmien tarve ja kiinnostus tilinpäätösanalyysiä kohtaan vaihtelee yrityksen mukaan. (Kallunki & Kytönen 2007, 17 – 20.)

4.4 Kannattavuus

Yrityksen kannattavuudella tarkoitetaan yrityksen kykyä tuottaa tuloja enemmän kuin tulojen hankkimiseen on käytetty menoja. Koska yrityksen tuloihin ja menoihin vaikuttavat investointien ajankohta ja suhdannevaihtelut, kannattavuus

määritellään yleensä yrityksen pitkän aikavälin tulontuottamiskyvyksi. (Kallunki & Kytönen 2007, 74.)

Kannattavuutta mitataan jakamalla tilikauden tuotot yritystoiminnan sitoman pääoman määrällä, jolloin pystytään vertaamaan erikokoisia yrityksiä. Lisäksi kannattavuutta voidaan tarkastella sijoittajien näkökulmasta, jossa kannattavuuden tunnuslukujen laskemisessa käytetään pääomalajeja, kuten omaa pääomaa tai koko sijoitettua pääomaa. Yhden tilikauden kannattavuuden mittaaminen ei kerro pitkän aikavälin kannattavuudesta, mutta sen avulla voidaan kuitenkin melko luotettavasti arvioida yrityksen kannattavuutta. Tunnuslukujen kehitys useamman vuoden ajalta antaa luotettavampaa tietoa yrityksen pidemmän aikavälin kannattavuudesta. (Kallunki & Kytönen 2007, 74.)

Kannattavuuden tunnusluvuista on esitelty sijoitetun pääoman tuotto-%, käyttökate-% ja nettotulos-%. Oman pääoman sijoittajien kannalta mitattavaa kannattavuutta on tarkasteltu oman pääoman tuotto-%:n avulla.

4.4.1 Sijoitetun pääoman tuotto-%

Sijoitetun pääoman tuotto-%:llä mitataan yrityksen suhteellista kannattavuutta eli tuottoa, joka on saatu yritykseen sijoitetulle, korkoa tai muuta tuottoa vaativalle pääomalle. Eri yritysten kesken tunnusluvun vertailua vaikeuttaa se, että käytävissä ei ole riittäviä tietoja vieraan pääoman jakamiseksi korolliseen eli tuottoa vaativaan ja korottomaan pääomaan. Arviointia vaikeuttavat myös esimerkiksi investoinnit, koska ne sitovat paljon yrityksen pääomaa, mutta eivät ole ehtineet vielä tuottaa tuloa. Sijoitetun pääoman tuotto-%:ta voidaan pitää välttävänä, kun se on vähintään korollisesta vieraasta pääomasta keskimääräisen rahoituskuluprosentin suuruinen. (Kauppalehti 2011.)

Sijoitetun pääoman tuotto lasketaan seuraavasti:

$$\text{Sijoitetun pääoman tuotto-\%} = \frac{\text{Nettotulos} + \text{rahoituskulut} + \text{verot (12 kk)}}{\text{Sijoitettu pääoma keskimäärin tilikaudella}} \times 100$$

(Yritystutkimus ry 2011, 64.)

Kauppalehden (2011) mukaan sijoitetun pääoman tuoton viitteelliset arvot ovat:

Erinomainen	yli 15 %
Hyvä	10 – 15 %
Tyydyttävä	6 – 10 %
Välttävä	3 – 6 %
Heikko	alle 3 %

4.4.2 Käyttökateprosentti

Käyttökateprosentti kertoo yrityksen liiketoiminnan tuloksen ennen poistoja ja rahoituseriä. Käyttökate kuvaa myös sitä, kuinka paljon liikevaihdosta jää muuttuvien ja kiinteiden kustannusten jälkeen kattamaan yrityksen muita kuluja. Tätä tunnuslukua voidaan verrata vain saman toimialan yritysten kesken. (Yritystutkimus ry 2011, 60 – 61.)

Käyttökateprosentti lasketaan seuraavasti:

$$\text{Käyttökate-\%} = \frac{\text{Käyttökate}}{\text{Liiketoiminnan tuotot yhteensä}} \times 100$$

(Yritystutkimus ry 2011, 61.)

Yritystutkimus Ry antaa seuraavat ohjearvot käyttökateprosentille:

- teollisuus 5-20 %
- kauppa 2-10 %
- palvelu 5-15 %

4.4.3 Nettotulosprosentti

Jotta yrityksen toimintaa voidaan pitää kannattavana, nettotuloksen tulisi olla positiivinen (Yritystutkimus ry 2011, 62). Positiivinen nettotulos kertoo, että yritys on onnistunut selviytymään varsinaisella liiketoiminnallaan lainojen korjoista sekä käyttöpääoman ja investointien omarahoituksesta. Nettotuloksen riittävyys ja vaadittava vähimmäistaso määräytyvät mm. pääomarakenteen vahvistamispyrkimysten ja voitonjakotarpeiden perusteella. (Kauppalehti 2011.)

Nettotulosprosentti lasketaan seuraavasti:

$$\text{Nettotulos-\%} = \frac{\text{Nettotulos}}{\text{Liiketoiminnan tuotot yhteensä}} \times 100$$

(Yritystutkimus ry 2011, 62.)

Yritystutkimus ry:llä ei ole ohjearvoja nettotulosprosentille.

4.4.4 Oman pääoman tuottoprosentti

Oman pääoman tuottoprosentti mittaa yrityksen kykyä tuottaa lisäarvoa omistajien sijoittamalle pääomalle. Se kertoo, kuinka paljon omalle pääomalle on kertynyt tuottoa tilikauden aikana. Pääomaan lasketaan alkuperäiset pääomasijoitukset sekä yritykseen jätetty voitto. Oman pääoman tuottotaso määräytyy pitkälti omistajien asettamien tuottovaatimusten mukaan. (Kauppalehti 2011.)

Oman pääoman tuotto lasketaan seuraavasti:

$$\text{Oman pääoman tuotto-\%} = \frac{\text{Nettotulos 12 kk}}{\text{Oikaistu oma pääoma keskimäärin tilikaudella}} \times 100$$

(Yritystutkimus ry, 2011, 65.)

Kauppalehden (2011) oman pääoman tuoton viitteelliset arvot ovat:

Erinomainen	yli 20 %
Hyvä	15 – 20 %
Tyydyttävä	10 – 15 %
Välttävä	5 – 10 %
Heikko	alle 5 %

4.5 Maksuvalmius

Maksuvalmiudella tarkoitetaan yrityksen kykyä selviytyä juoksevasti maksuvelvoitteistaan, eli rahojen jokahetkistä riittävyttä. Tase kuvaa yrityksen taloudellista asemaa tilinpäätöshetkellä ja tuloslaskelma puolestaan koko tilikauden tuloksen muodostumista, joten tilinpäätöksen perusteella ei voida tehdä parasta mahdollista arviota yrityksen maksuvalmiudesta. Rahojen riittävyttä voidaan

kuitenkin tilinpäätöksen perusteella tutkia, mutta johtopäätöksiä tehdessä on kuitenkin oltava varovainen, koska maksuvalmiuteen vaikuttavat seikat voivat muuttua nopeasti yksittäisten tapahtumien seurauksena. (Yritys- ja juridiikkaonline 2013.)

Maksuvalmiutta mitataan dynaamisella maksuvalmiudella eli tulorahoituksen riittävyydellä sekä staattisella maksuvalmiudella eli rahoituspuskurilla. (Laitinen 2002, 57.) Tulorahoituksen riittävyttä on mitattu rahoitustulosprosentilla ja rahoituspuskuria quick ratiolla ja current ratiolla. Likviditeettiä selittävistä tunnusluvuista eli kiertoajoista on tarkasteltu myyntisaamisten ja ostovelkojen kiertoaikoja päivissä. Vaihto-omaisuuden kierto on jätetty käsittelemättä, koska tunnusluku on käyttökelpoinen kaupan alan yrityksillä.

4.5.1 Rahoitustulosprosentti

Rahoitustulosprosentti kertoo, kuinka paljon yrityksen varsinainen liiketoiminta tuottaa tulorahoitusta. Sen avulla saadaan selville yrityksen kyky suoriutua vain varsinaisen liiketoiminnan tuotoilla lainojen lyhennyksistä, käyttöpääoman lisäyksestä, investointien omarahoituksesta sekä omistajien voitonjakotarpeista. (Kauppalehti 2011.) Rahoitustulosprosentin tulisi ylittää nollassa lyhyelläkin aikavälillä (Yritystutkimus ry 2011, 62). Tunnuslukua on hankala verrata eri toimialojen kesken. Sen tulkinnassa on myös huomioitava, että se ei kuvaa täysin yrityksen kassavirtaa, koska rahoitustulokseen sisältyy myös mm. varaston muutokset. (Kauppalehti 2011.)

Rahoitustulosprosentti lasketaan seuraavasti:

$$\text{Rahoitustulos-\%} = \frac{\text{Rahoitustulos}}{\text{Liiketoiminnan tuotot yhteensä}} \times 100$$

(Yritystutkimus ry 2011, 62.)

Yritystutkimus ry:llä ei ole ohjearvoja rahoitustulosprosentille.

4.5.2 Quick ratio

Quick ratio mittaa yrityksen kykyä selviytyä lyhytaikaisista veloista nopeasti rahaksi muutettavilla omaisuuserillä. Se mittaa yrityksen kassavalmiutta ja rahoituspuskurien tilaa. Rahoituspuskurit eivät saa olla liian pienet, koska silloin yrityksellä ei ole riittävästi varoja yllättäviin menoihin. Tunnusluku kuvaa yrityksen rahoituspuskuria vain tilinpäätöshetkellä, jolloin tilanne saattaa olla normaalista poikkeava. Maksuvalmius tilikauden aikana saattaa vaihdella voimakkaasti. (Kauppalehti 2011.)

Quick ratio lasketaan seuraavasti:

$\text{Quick ratio} = \frac{\text{Lyhytaikaiset saamiset} + \text{rahat ja pankkisaamiset} + \text{rahoitusarvopaperit}}{\text{Lyhytaikainen vieraspääoma} - \text{lyhytaikaiset saadut ennakkomaksut}}$
--

(Yritystutkimus ry, 2011, 71.)

Yritystutkimus ry:n ohjearvot quick ratiolle ovat:

Hyvä	yli 1
Tyydyttävä	0,5 – 1
Heikko	alle 0,5

4.5.3 Current ratio

Current ratio mittaa yrityksen kykyä selviytyä maksuista ajallaan ja edullisimmalla tavalla sekä rahoituspuskuria tilinpäätöshetkellä. Luvulla mitataan nopeasti rahaksi muutettavien erien suhdetta lyhytaikaisiin velkoihin. Quick ratiioon verrattuna current ratiossa huomioidaan myös yrityksen vaihto-omaisuus. Tunnusluvun muutoksissa käytetään selittävinä lukuina usein vaihto-omaisuuden, osto-velkojen ja myyntisaamisten kiertoaikoja. Current ration tulkinnessa on syytä myös tarkastella yrityksen pääomarakennetta eli omavaraisuusasteen suhdetta nettovelkaantumisasteeseen, jotta voidaan arvioida yrityksen lisärahoitusmahdollisuuksia. (Kauppalehti 2011.)

Current ratio lasketaan seuraavasti:

Vaihto-omaisuus + lyhytaikaiset saamiset + rahat ja pankkisaamiset + rahoitusarvopaperit
Current ratio = $\frac{\text{Vaihto-omaisuus + lyhytaikaiset saamiset + rahat ja pankkisaamiset + rahoitusarvopaperit}}{\text{Lyhytaikainen vieraspääoma}}$
Lyhytaikainen vieraspääoma

(Yritystutkimus ry, 2011, 72.)

Yritystutkimus ry:n ohjearvot current ratiolle ovat:

Hyvä	yli 2
Tyydyttävä	1 – 2
Heikko	alle 1

4.5.4 Myyntisaamisten kiertoaika

Myyntisaamisten kiertoaika mittaa, kuinka monta päivää liikevaihto on keskimäärin saamisina, ennen kuin se saadaan rahana kassaan. Se mittaa yrityksen perinnän tehokkuutta ja asiakkaille antamia maksuaikoja. Mitä nopeammin myyntisaamiset kiertävät, sitä nopeammin perintä toimii. Tehostamalla myyntisaamisten kiertoaikaa voidaan nostaa tulorahoituksen riittävyttä ja parantaa maksuvalmiutta. Yrityksen maksuvalmiuden kannalta myyntisaamisten ja ostovelkojen kiertoaikojen tulisi olla keskimäärin samat. Kiertonopeuksille laskettavat tunnusluvut eivät saisi nousta liian suuriksi, koska silloin arvot rasittavat yrityksen likviditeettiä sitomalla pääomia prosesseihin. Tunnusluku on toimialakohmainen, jolloin myyntisaamisten kiertoaikaa arvioitaessa on huomioitava toimialalla vallitsevat maksuajat. (Kauppalehti 2011.) Tunnuslukuja arvioitaessa on huomioitava myös myyntisaamisiin sisältyvät erät, jotka eivät ole liikevaihtoa, kuten arvonlisävero ja käyttöomaisuuden myynti. Erien vuoksi myyntisaamisten kiertoaajat ovat todellisuudessa tunnuslukujen antamia ohjearvoja lyhyempiä. (Kallunki & Kytönen 2007, 89.)

Kauppalehden (2011) mukaan myyntisaamisten kiertoaika lasketaan seuraavasti:

Myyntisaamisten kierto (vrk) = $\frac{365 \times \text{Myyntisaamiset}}{\text{Liikevaihto (12 kk)}}$

Yritystutkimus ry:llä ei ole ohjearvoja myyntisaamisten kiertoajalle.

4.5.5 Ostovelkojen kiertoaika

Ostovelkojen kiertoaika kertoo, kuinka monessa päivässä yrityksen ostot keskimäärin maksetaan. Se ilmoittaa myös, kuinka paljon tavarantoimittajilta on saatu ostovelkarahoituksena lyhytaikaista korotonta luottoa. Kiertoaikaa voivat pidentää investoinneista aiheutuneet menot ja liiketoiminnan muut menot. Mitä pidempi ostovelkojen kiertoaika on, sitä vähemmän sitoutuu pääomaa yrityksen liiketoiminnan pyörittämiseen. (Kauppalehti 2011.) Jos yrityksen maksuvalmius on riittävää, yrityksen on mahdollista hyödyntää edulliset maksuehdot. Jos maksuja puolestaan lykätään yli normaalin maksuajan, se tulee yritykselle kalliiksi, koska näin hankitun rahoituksen korko on erittäin korkea. (Kallunki & Kyttönen 2007, 90.)

Ostovelkojen kiertoajalle ei voida antaa yleispätevää ohjearvoa, vaan sitä pitää tarkastella toimiala huomioiden. Toimialalla vallitsevat maksuajat antavat tunnusluvulle hyvän vertailuarvon. Sääntönä ostovelkojen maksuajassa on, että maksuajan tulisi ylittää hieman myyntisaamisten maksuaika. (Kauppalehti 2011.)

Ostovelkojen kiertoaika lasketaan seuraavasti:

$\text{Ostovelkojen kierto (vrk)} = \frac{365 \times \text{Ostovelat}}{\text{Ostot} + \text{ulkopuoliset palvelut (12 kk)}}$
--

(Yritystutkimus ry, 2011, 70.)

Yritystutkimus ry:llä ei ole ohjearvoja ostovelkojen kiertoajalle.

4.6 Vakavaraisuus

Yrityksen vakavaraisuudella tarkoitetaan vieraan ja oman pääoman osuutta koko pääomasta, ja siitä käytetään myös nimiä velkaisuus tai rahoitusrakenne. Jos yritys on vakavarainen, vieraan pääoman osuus koko pääomasta ei ole liian suuri. Silloin yritys pystyy selviytymään ongelmitta vieraan pääoman korkomaksuista. Vakavaraisuus korostuu erityisesti taloudellisesti huonoina aikoina, jol-

loin yrityksen tuotot ovat usein matalia ja suurien korkomaksujen myötä yritys voi päätyä rahoitukselliseen kriisiin. Vakavaraisuus kuvaa yrityksen pitkän aikavälin ominaisuutta, koska korollinen vieras pääoma on yleensä pitkäaikaista rahoitusta. (Kallunki & Kytönen 2007, 80.)

Vakavaraisuus jaetaan staattiseen ja dynaamiseen vakavaraisuuteen. Staattisella vakavaraisuudella tarkoitetaan yrityksen rahoitusrakennetta ja dynaamisella vakavaraisuudella yrityksen kykyä selviytyä vieraan pääoman maksuvelvoitteista pitkällä aikavälillä. Vakavaraisuutta arvioitaessa on huomioitava, että yritys voi toimia suurella vieraalla pääomalla, jos sen rahoitustulos on riittävä ja vakaa, jolloin yrityksellä on mahdollisuus selviytyä lainojen takaisinmaksusta. Jos rahoitustulos puolestaan on heikko tai epävakaa, yrityksen on pidettävä rahoitusrakenne keveänä. (Laitinen 2003, 425 – 426.)

Vakavaraisuuden tunnusluvuista on seuraavaksi esitelty omavaraisuusaste, lainojen hoitokate sekä vieraan pääoman takaisinmaksuaika.

4.6.1 Omavaraisuusaste

Omavaraisuusaste mittaa yrityksen vakavaraisuutta, tappion sietokykyä sekä kykyä selviytyä sitoumuksista pitkällä tähtäimellä. Se kertoo, kuinka suuri osuus yhtiön varallisuudesta on rahoitettu omalla pääomalla. Mitä korkeampi yrityksen omavaraisuusaste on, sitä vakaammalle pohjalle yrityksen liiketoiminta rakentuu. Omavaraisuusaste antaa hyvän kuvan siitä, millainen puskuri yrityksellä on tappiollisia vuosia vastaan. Tärkeää on huomioida taseen ulkopuolinen rahoitus omavaraisuusastetta laskettaessa. (Kauppalehti 2011.)

Omavaraisuusaste lasketaan seuraavasti:

$$\text{Omavaraisuusaste, \%} = \frac{\text{Oikaistu oma pääoma}}{\text{Oikaistu taseen loppusumma - saadut ennakot}} \times 100$$

(Yritystutkimus ry 2011, 66 – 67.)

Yritystutkimus ry:n viitteelliset arvot omavaraisuusasteelle ovat:

Hyvä	yli 40 %
Tyydyttävä	20 – 40 %
Heikko	alle 20 %

4.6.2 Lainojen hoitokate

Lainojen hoitokate mittaa tulorahoituksen riittävyttä lainojen hoidon näkökulmasta. Se suhteuttaa vieraan pääoman hoitamiseen käytettävissä olevan tulorahoituksen määrän vieraasta pääomasta tilikaudella syntyvien veloitteiden määrään. Lainojen hoitokate lasketaan yleensä tulevaisuuden ennusteista. Kun tunnuslukua sovelletaan menneisyyden tarkasteluun, olisi syytä käyttää niitä lainojen lyhennyksiä, jotka olisivat erääntyneet tarkastelukaudella yrityksen maksamien lyhennysten sijasta. Tunnusluku ei huomioi sitä, että yrityksen tulisi pystyä kattamaan tuloksestaan myös investointeja ja osingonjakoa. Lainojen hoitokate ei myöskään huomioi kaikkia lainojen maksuun käytössä olevia rahoituslähteitä, kuten aikaisempina tilikausina kertyneitä rahoitusvaroja tai satunnaisia tuottoja. (Kauppalehti 2011.)

Lainojen hoitokate lasketaan seuraavasti:

Lainojen hoitokate =	Rahoitustulos + rahoituskulut
	Rahoituskulut + pitkäaikaisten lainojen lyhennykset

(Yritystutkimus ry 2011, 72.)

Yritystutkimus ry:n ohjearvot lainojen hoitokatteelle ovat:

Hyvä	yli 2
Tyydyttävä	1 – 2
Heikko	alle 1

4.6.3 Vieraan pääoman takaisinmaksuaika

Vieraan pääoman takaisinmaksuaika mittaa yrityksen velanhoitokykyä, jossa yrityksen varsinaisen toiminnan tulorahoitus suhteutetaan korollisten velkojen määrään. Tunnusluku kertoo, kuinka monessa vuodessa yrityksen olisi mahdollista maksaa pois korolliset velkansa, jos tämänhetkinen tulorahoitus käytettäisi kokonaan velkojen maksuun. (Kauppalehti 2011.)

Yrityksen saamien lainojen keskimääräiset laina-ajat antavat vertailupohjan tunnusluvun saamalle arvolle. Jos vieraan pääoman takaisinmaksuaika on yli 10 vuotta, yrityksen velanhoitokykyä voidaan pitää heikkona. Tunnusluvun tulokinnassa on otettava huomioon, että tulorahoitus on vain harvoin käytettävissä kokonaan lainojen lyhennyksiin. Tunnusluku voi vaihdella vuosittain yrityksen tulorahoituksen mukaan. Pidemmän aikavälin korkea arvo vieraan pääoman takaisinmaksuajalle kertoo heikosta velanmaksukyvyistä. Kun tulorahoitus on negatiivinen, tunnusluvun arvo on aina heikko. (Kauppalehti 2011.) Tunnusluvun vertailuarvo löytyy yrityksen velkojen keskimääräisestä laina-ajasta (Yritystutkimus ry 2011, 72).

Vieraan pääoman takaisinmaksuaika saadaan seuraavasti:

Vieraan pääoman takaisinmaksuaika, v =	$\frac{\text{Sijoitettu vieras pääoma tilikauden lopussa}}{\text{Rahoitustulos (12 kk)}}$
---	---

(Yritystutkimus ry 2011, 72.)

Yritystutkimus ry:llä ei ole ohjearvoja vieraan pääoman takaisinmaksuajalle

4.7 Kasvu

Yrityksen kasvua mitataan kasvunopeudella, eli kuinka yrityksen koko muuttuu ajassa. Kokoa voidaan mitata eri tekijöillä, kuten liikevaihdolla ja taseen loppusummalla. (Laitinen 2002, 55.)

Yrityksen kasvu on tervettä, kun se saa riittävästi tulorahoitusta omasta liiketoinnista niin, että se kykenee huolehtimaan kasvun vaatimasta rahoituksesta. Kasvun on oltava suuruusluokaltaan samaa kuin pääoman tuotto prosentti, ettei yritys velkaannu liikaa. (Salmi 2012, 251.)

Koska tulojen kehittyminen on tärkeää yrityksen kannattavuuden ja rahoituksen kannalta, yrityksen kasvunopeutta on järkevää mitata liikevaihdon ajallisena muutoksena. Mittaamiseen vaikuttaa olennaisesti myös se, kuinka pitkä ajanjakso valitaan kasvun laskemiseen. Jos valittu ajanjakso on liian lyhyt, kasvu voi olla satunnaista eikä se anna silloin todellista kuvaa sen vaikutuksesta rahoitukseen. Jos jakso puolestaan on liian pitkä, ensimmäisten kausien kasvun merki-

tys voi olla jo vanhentunut. Tästä syystä tulos ei enää edusta tätä hetkeä eikä ennusta tulevaa kasvua. Käytäntö on osoittanut, että vähintään kolmen viimeisen vuoden kasvu muodostaa sopivan jakson mittaamiselle. (Sintonen 2012.)

4.7.1 Liikevaihdon kasvuprosentti

Tavallisin yrityksen toiminnan volyymin mittari on liikevaihto (Yritys- ja juridiikkaonline 2013). Liikevaihdon kasvuprosentti mittaa liiketoiminnan kasvukehitystä ja myyntimenestystä. Myynnin kasvu koostuu yleensä sekä tuote- ja palvelutarjonnan kasvusta että myyntihintojen noususta. Lukuun voivat vaikuttaa joskus myös yritysraenteessa tapahtuneet muutokset. (Kauppalehti 2011.)

Liikevaihdon kasvulle ei ole olemassa ohjearvoja, vaan sen arvo riippuu hyvin pitkälle yrityksen toimialan kehityksestä. Minimim kasvulle asettaa lähinnä vuotuinen inflaatio. Mikäli kasvu ei ylitä inflaatiota, ei yritys ole saanut aikaan reaalista kasvua. Saman toimialan sisällä yritysten kasvu saattaa vaihdella voimakkaasti. Kasvukehitykseen vaikuttava tekijä on esimerkiksi alueellinen kilpailutilanne. (Kauppalehti 2011.)

Liian nopea tai liian hidaskasvu ei ole hyväksi yritykselle. Jos yritys kasvaa liian nopeasti, se voi ylivelkaantua eikä yritys välttämättä selviä velkojen hoitomenoista. Jos yrityksen liikevaihdon kasvu muuttuu puolestaan negatiiviseksi, yritys ei välttämättä pysty karsimaan kuluja, jolloin tulorahoitus romahtaa ja yrityksen voi olla mahdotonta selvittää veloistaan. (Sintonen 2012.)

Yritys voi hidastaa liikevaihdon kasvua esimerkiksi karsimalla markkinoita, tuotteita tai asiakkaita. Se voi myös pienentää markkinapanostusta nostamalla hintoja sekä vähentämällä markkinointia ja myynninedistämistä. Yrityksen on myös mahdollista nopeuttaa liikevaihdon kasvua vastaavasti laskemalla hintoja ja lisäämällä mainontaa sekä hankkimalla lisää tuotteita ja asiakkaita. (Sintonen 2012.)

4.7.2 Yrityksen kasvun tasaisuus (keskihajonta)

Kasvun tasaisuus tarkoittaa yrityksen koon prosentuaalisen muutoksen vakautta ajassa. Sen mittaamiseen voidaan käyttää tunnuslukuna liikevaihdon kasvuprosentin keskihajontaa. Jos kasvu on täysin tasaista eli yritys kasvaa joka vuo-

si samalla prosentilla, tunnusluku antaa arvon 0. Mitä enemmän yrityksen kasvu vaihtelee, sitä suuremmaksi tunnusluvun tulos kasvaa. Tunnusluvulle ei ole ohjearvoa, vaan sitä on syytä verrata toimialan keskimääriin arvoihin. Tunnusluvun suuri arvo ei välttämättä ole ratkaiseva, jos yrityksen kannattavuus ja vakavaraisuus ovat kunnossa. Pk-yrityksissä liikevaihdon kasvuprosentti voi vaihdella voimakkaasti. Tyypillinen arvo keskihajonnalle saattaa olla 15 – 20. (Sintonen 2012.)

Kasvun epätasaisuus on vaarallista, jos se yhdistyy voimakkaaseen velkaantumiseen ja heikentyvään kannattavuuteen. Jos yritys on vakavarainen ja kannattava, heilahtelut kasvun tasaisuudessa eivät ole vaarallisia, mutta eivät suotuisiakaan. Kasvun keskihajontaa on syytä verrata yrityksen omiin vanhoihin arvoihin sekä kilpailijoihin ja toimialaan, jolloin saadaan käsitys siitä, onko epätasaisuus poikkeuksellista. (Sintonen 2012.)

Yritys voi vaikuttaa tasaiseen kasvuun kasvattamalla kapasiteettia vähitellen niin, että se vastaa kysyntää sekä välttämällä suuria kertainvestointeja. Yrityksen toiminnan suunnittelu pidemmällä tähtäimellä niin, että kapasiteetti on tasaisesti käytössä, auttaa myös tasaiseen kasvuun. Keinot auttavat myös rahoituksen suunnitteluun tasapainoisesti. (Sintonen 2012.)

4.7.3 Taseen kasvu

Taseen loppusumma on liikevaihtoa vakaampi koon mittari, koska se kuvaa yrityksen käytössä olevien varojen kokonaismäärää. Taseen loppusumman voidaan katsoa kuvaavan myös yrityksen merkittävyyttä ja kilpailuvoimaa. (Yritys- ja juridiikkaonline 2013.)

Kun yrityksen kasvu on tervettä, se pystyy huolehtimaan omalla liiketoiminnallaan rahoituksesta, jota kasvu vaatii. Muuten yritys velkaantuu liikaa. Taseen pidemmän aikavälin kasvun raja on se, että taseen kasvuprosentti ei saa ylittää sijoitetun pääoman tuottoa. Kannattavuuden eli liiketuloksen on oltava suhteessa sijoitettuun pääomaan, jolloin liiketuloksen on kasvettava, jos tase kasvaa. (Salmi 2012, 251.)

Kasvua rajoittavat rahoituksen saanti sekä vakavaraisuus- ja maksuvalmiusvaatimukset. Ensin sitoutuu kasvupanostus, jonka jälkeen liiketoiminnan tulisi kasvaa. Tämän jälkeen tulisi seurata liiketoiminnan kassavirran kasvu. Kasvuun vaikuttavat kuitenkin omistajan arvostus ja tavoitteet, ja yritys voi olla myös täysin terve, vaikka se ei kasvaisikaan. Pienissä, omistajavetoisissa yrityksissä kasvun tavoite on yhteyksissä omistajan henkilökohtaiseen tulotavoitteeseen. (Salmi 2012, 251 – 252.)

4.8 Z-luku

Tunnusluvuista voidaan muodostaa erilaisia yhdistelmä-tunnuslukuja, kun yrityksen taloudellista suorituskykyä halutaan mitata kokonaisvaltaisesti. Yhdistelmä-tunnuslukuja käytetään yleisesti konkurssin ennustamiseen, ja niistä käytetään kansainvälisesti nimitystä z-luvut. (Niskanen & Niskanen 2004, 140.)

Yhdistelmä-tunnusluvut syntyvät niin, että tunnusluville annetaan painokertoimet ja ne lasketaan yhteen. Kertoimet arvioidaan tunnusluville niin, että yhdistelmä-tunnusluku erottelee terveet yritykset ja konkurssiyrietykset parhaalla mahdollisella tavalla. Näin tunnusluvuista muodostuu erottelufunktio, jolle määritellään kriittinen arvo. Jos yrityksen z-luku on alle kriittisen arvon, malli ennustaa yrityksen ajautuvan konkurssiin. (Niskanen & Niskanen 2004, 140.)

Kauppalehden (2011) mukaan z-luku on professori Aatto Prihtin kehittämä konkurssitunnusluku. Malli perustuu siihen, että yritys nähdään sarjana perättäisiä investointeja. Prihtin konkurssiprosessin vaiheisiin luetaan:

1. Tulorahoituksen loppuminen
2. Rahoitusmarkkinoilta lainattavissa olevien varojen loppuminen
3. Ostovelkaraahoituksen loppuminen.

Z-luvun kriittinen arvo vuotta ennen konkurssia oli Prihtin tutkimuksen mukaan -4,5. Kriittistä arvoa pienemmät lukemat tulkitaan konkurssitapauksiksi. (Kauppalehti 2011.) Tässä tutkielmassa on käytetty Prihtin z-lukua, koska kyseinen yhdistelmä-tunnusluku saadaan suoraan Navita-ohjelmistosta.

5 Case-yritykset ja toimiala

Case yritykset ovat kone- ja metalliteollisuusalan yrityksiä, jotka on perustettu 1980-luvulla. Erilaiset konepaja-, kunnossapito- ja asennuspalvelut kuuluvat molempien yritysten palveluihin. Yritykset työllistävät tällä hetkellä noin 10 – 15 henkilöä ja niiden toimipisteet sijaitsevat samalla paikkakunnalla. Molemmat yritykset ovat osakeyhtiöitä. (Case yritysten www-sivut 2013.) Koska yritykset pysyvät nimettöminä, yksityiskohtaisia tietoja yritysten tuottamista palveluista, omistuspohjasta ja toiminnasta ei voida antaa.

Kone- ja metallituoteteollisuus työllistää Suomessa enemmän kuin mikään muu teknologiateollisuuden ala. Suomessa toimialalla työskentelee n.125 000 henkilöä, ja yritysten liikevaihto oli vuonna 2010 yhteensä n. 24,4 miljardia euroa. (Teknologiateollisuus ry 2013.)

Toimialalle on tyypillistä kausittaiset vaihtelut, jolloin kesällä töitä on hyvin ja talvella vähemmän. Yritykset ovat myös hyvin riippuvaisia suhdanteista: kun toimialalla yleisesti ottaen menee hyvin, se heijastuu myös yrityksen tulokseen ja päinvastoin. Talven huono työtilanne heijastuu myös haasteena työntekijöiden työllistämiseen. Viime vuosina kunnossapitoalalla on tapahtunut murros, jonka myötä alueen tärkeät asiakkaat ovat halunneet tehdä kunnossapitosopimuksia isompien toimijoiden kanssa, mikä on heijastunut pienempien toimijoiden asemaan markkinoilla. Tällä hetkellä suunta on kuitenkin ollut toinen, minkä ansiosta pienempien yritysten markkina-asemassa on tapahtunut parannusta. (Yritys A:n toimitusjohtajan haastattelu 2013.)

Seuraavaksi toimialaa on esitelty kone- ja laiteollisuuden vuoden 2009 toimialaraportin mukaan. Uudempaa toimialaraporttia ei ollut saatavilla. Alasta on käsitelty mm. yleisimpiä ammatteja, taantuman vaikutusta, työllisyyteen liittyviä seikkoja sekä alan tulevaisuuden trendejä.

Metalliteollisuuden toimialalla toimivien yleisimpiä ammatteja ovat koneistajat, koneenasentajat, koneen- ja moottorinkorjaajat, levysepät, putkityöntekijät, hitsaajat, kaasuleikkaajat sekä konepaja- ja metalliteollisten tuotteiden kokoojat. Toimialan yrityksistä yli 77 % on alle 10 henkilön yrityksiä.

Maailmanlaajuinen taloudellinen taantuma vuonna 2009 on vaikuttanut erityisesti kone- ja laitteollisuuteen laskemalla liikevaihtoa vuoden 2008 huippulukemista n. 20 – 50 %. Yritykset ovat joutuneet sopeuttamaan toimintaansa lomauttamalla sekä myös irtisanomalla työntekijöitään.

Toimialalta odotetaan poistuvan vuosien 2007 ja 2015 välisenä aikana vajaa 13 000 henkilöä. Poistuman ei uskota kuitenkaan aiheuttavan samanlaista työvoimapulaa kuin 2004–2008, koska taantumien seurauksena työmarkkinoilla on saatavilla työvoimaa, yritysten tuottavuus nousee vuosittain, tuotantoa siirtyy ulkomaille ja ulkomailta osataan myös tulevaisuudessa hankkia osaavampaa työvoimaa.

Toimialalla on tapahtumassa rakennemuutos, minkä vuoksi osa tuotannosta siirtyy ns. halpatuotantomaihin. Muutosta nopeuttaa taloudellinen taantuma, koska hintakilpailun merkitys on korostunut. Rakennemuutos on havaittavissa erityisesti suurimmissa yrityksissä. (Kone- ja laitteollisuuden toimialaraportti 2009, luettu 3.4.2013.) Suuryritysten tuotannon siirtyminen ulkomaille vaikuttaa pienempien yritysten mahdollisuuksiin palvella suuryrityksiä kotimaassa (Yritys A:n toimitusjohtajan haastattelu 2013).

Kone- ja laitteollisuuden trendit lähivuosina ovat toimialaraportin mukaan:

- energiaystävällisyys
- ympäristöystävällisyys
- palvelujen kehittäminen osaksi tuotetta
- kansainvälinen tuotanto
- joustava asiakasvaatimukset huomioon ottava tuotanto

Pienten yritysten odotetaan keskittyvän erityisosaamista vaativiin tuoteratkaisuihin. Yritysten odotetaan parantavan kilpailukykyään investoimalla osaamiseen, teknologiaan ja tuotannontehostamiseen, mikä auttaa yrityksiä pitämään yllä kilpailukykyä. Myös palvelujen kehittäminen tuotteen rinnalle tulee olemaan välttämätöntä, jotta kilpailussa pysytään mukana. Energian hinnan nousu aiheuttaa lisäkustannuksia yrityksille, joten yritysten on tehtävä energian säästöön tähtääviä investointeja. Myös raaka-aineiden hintojen ennustetaan nousevan.

Ympäristöasiat, kuten saastuminen ja kasvihuoneilmiö, vaikuttavat tuotteisiin ja tuotantoon rajoittamalla toimintaa, mutta toisaalta ne luovat myös uusia liiketoimintamahdollisuuksia. (Kone- ja laitteollisuuden toimialaraportti 2009.)

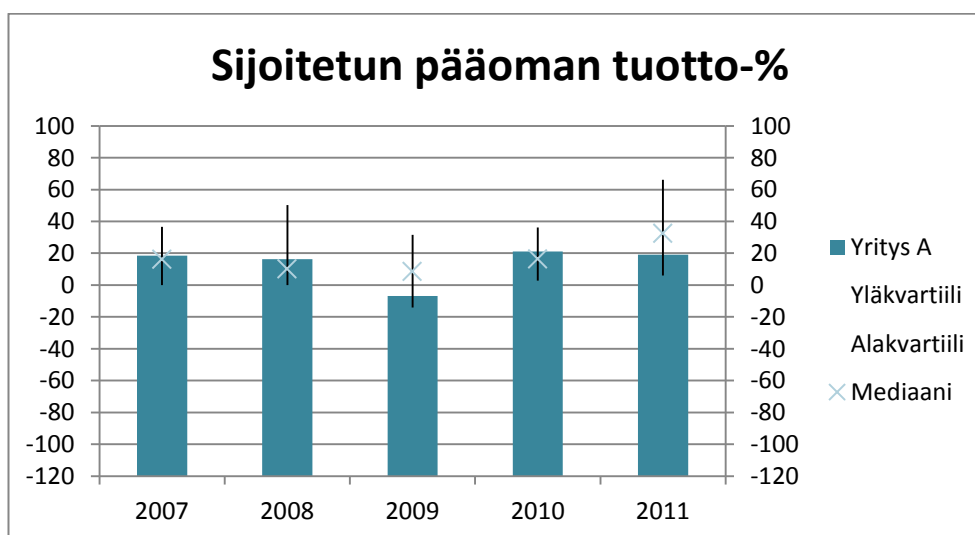
5.1 Kannattavuus

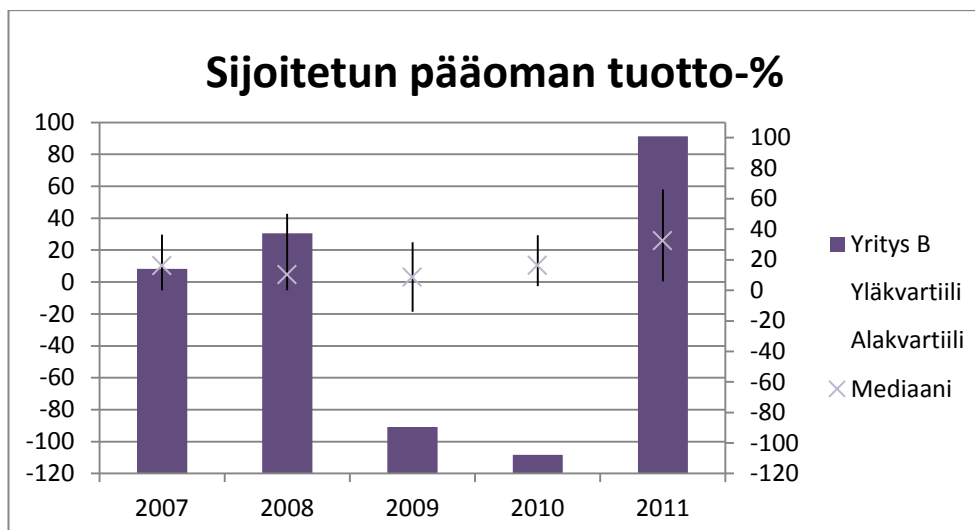
Kannattavuuden tunnusluvuista on tarkasteltu seuraavaksi Yritys A:n ja Yritys B:n arvoja sijoitetun pääoman tuotto prosentista, käyttökateprosentista, nettotulosprosentista sekä oman pääoman tuotto prosentista.

5.1.1 Sijoitetun pääoman tuotto prosentti

Case-yritysten ja toimialan sijoitetun pääoman tuotto prosentit ovat olleet vuosina 2007 – 2011 seuraavat:

Sijoitetun pääoman tuotto-%	2007	2008	2009	2010	2011
Yritys A	18,4	16,2	-6,9	21,1	19,1
Yritys B	8,2	30,5	-90,9	-108,3	91,4
Yläkvartiili	36,6	50,2	31,5	36,1	66,1
Alakvartiili	0	0	-14,1	2,7	6
Mediaani	16,1	10,2	8,5	16,4	32,5

Yritys A:lla sijoitetun pääoman tuotto-% on ollut muina vuosina erinomaisella tasolla, paitsi vuonna 2009, jolloin se oli heikko (-6,9). Tämä johtuu siitä, että yrityksen nettotulos on ollut negatiivinen. Vuosi 2009 oli myös koko toimialalla tarkasteluvälin heikoin taantuman vuoksi. Vuosina 2009 ja 2011 yritys on sijoittunut alle mediaanin ja muina vuosina sen yli. Vuosi 2010 on ollut paras, koska nettotulos on ollut hyvällä tasolla muihin vuosiin verrattuna ja veroja on maksettu huomattavasti vähemmän.

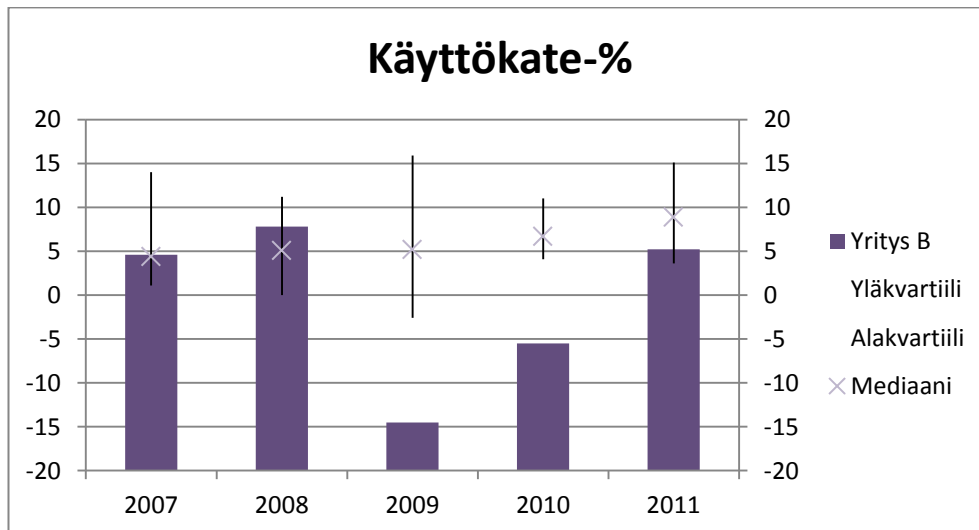
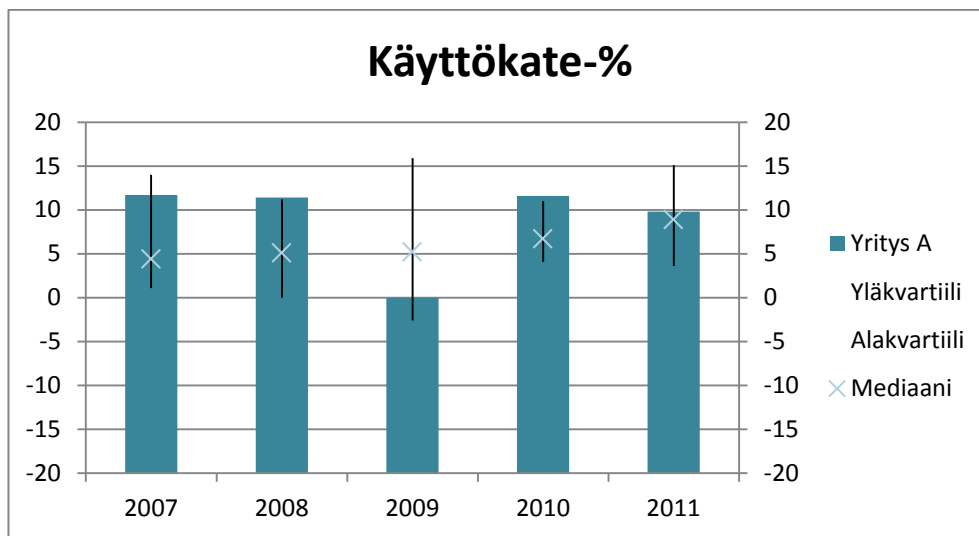
Yritys B:llä sijoitetun pääoman tuotto-% on heilahdellut huomattavasti enemmän kuin Yritys A:lla. Tunnusluku on ollut erinomaisella tasolla vuosina 2008 ja 2011, tyydyttävällä 2007 ja heikolla 2009 (-90,9) sekä 2010 (-108,3). Vuonna 2010 Yritys B on ollut reilusti alle alakvartiilin, kun taas 2011 tunnusluku on ollut yli yläkvartiilin. Vuosina 2009 ja 2010 yrityksen nettotulos on ollut negatiivinen ja 2010 sijoitettua pääomaa on ollut vähiten tarkastelujaksolla. Yrityksen ei ole tarvinnut maksaa veroja vuosina 2009 – 2011.

5.1.2 Käyttökateprosentti

Case-yritysten ja toimialan käyttökateprosentit ovat olleet vuosina 2007 – 2011 seuraavat:

Käyttökate-%	2007	2008	2009	2010	2011
Yritys A	11,7	11,4	0	11,6	9,8
Yritys B	4,6	7,8	-14,5	-5,5	5,2
Yläkvartiili	14	11,2	15,9	11	15,1

Alakvartiili	1,1	0	-2,6	4,1	3,6
Mediaani	4,4	5,1	5,2	6,7	8,9

Yritys A:lla käyttökateprosentti on ollut muina vuosina hyvällä tasolla, paitsi 2009, jolloin se on ollut 0. Tämä johtuu yrityksen negatiivisesta käyttökatteesta. Mediaani (5,2) on ollut korkeampi vuonna 2009 kuin yrityksen käyttökateprosentti. Vuodet 2008 ja 2010 ovat olleet erityisen hyviä, jolloin Yritys A on sijoittunut hieman yli yläkvartiiliin. Tällöin käyttökate on ollut suurempi suhteessa liikevaihtoon muihin vuosiin verrattuna.

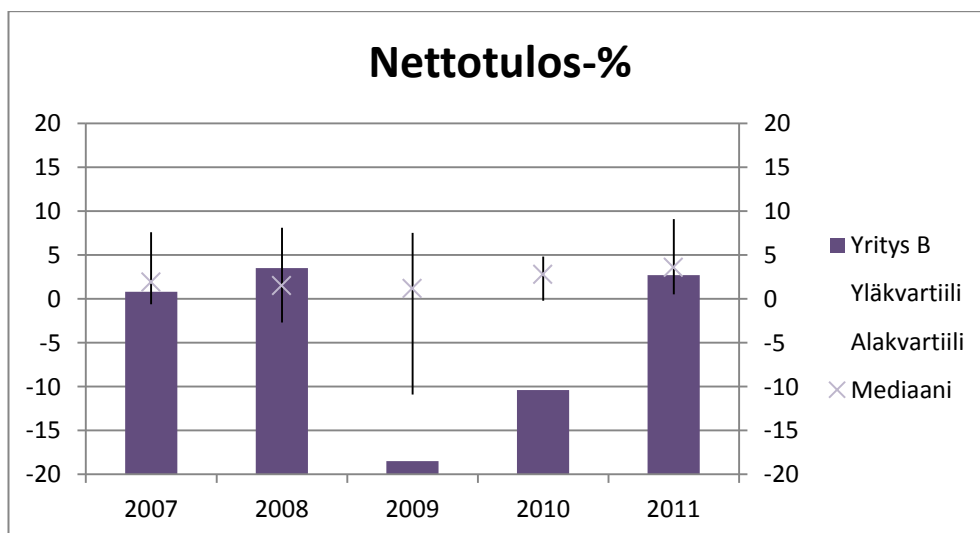
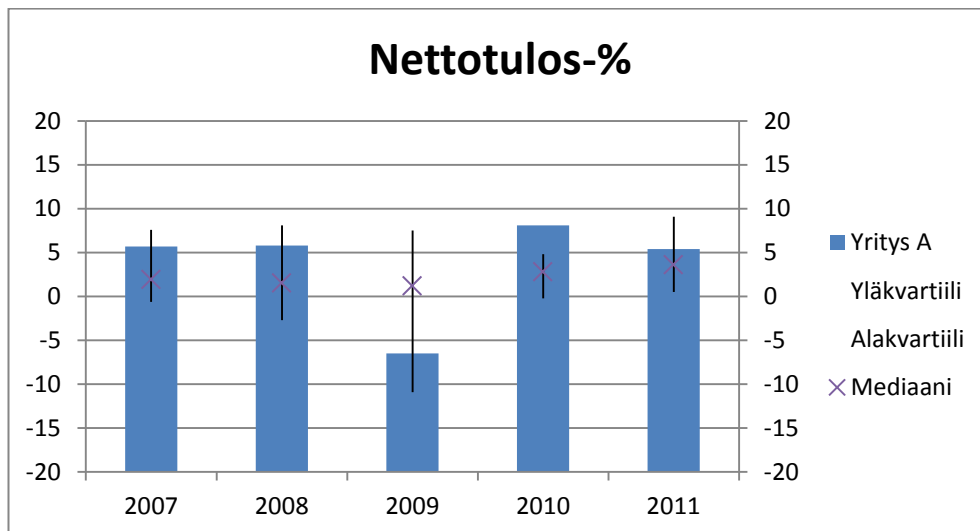
Yritys B:llä käyttökateprosentti on puolestaan ollut hyvällä tasolla vuonna 2008 ja 2011. Muina vuosina tunnusluku on ollut heikolla tasolla, ja vuonna 2009 ja 2010 käyttökateprosentti on ollut negatiivinen. 2008 yritys on ollut yli mediaanin

kun taas 2009 se on ollut reilusti alle alakvartiilin. Vuonna 2008 käyttökateen suhde liikevaihtoon on ollut yrityksellä tarkastelujakson paras.

5.1.3 Nettotulosprosentti

Case-yritysten ja toimialan nettotulosprosentit ovat olleet vuosina 2007 – 2011 seuraavat:

Nettotulos-%	2007	2008	2009	2010	2011
Yritys A	5,7	5,8	-6,5	8,1	5,4
Yritys B	0,8	3,5	-18,5	-10,4	2,7
Yläkvartiili	7,6	8,1	7,5	4,8	9,1
Alakvartiili	-0,6	-2,7	-10,9	-0,2	0,5
Mediaani	1,9	1,5	1,2	2,8	3,6

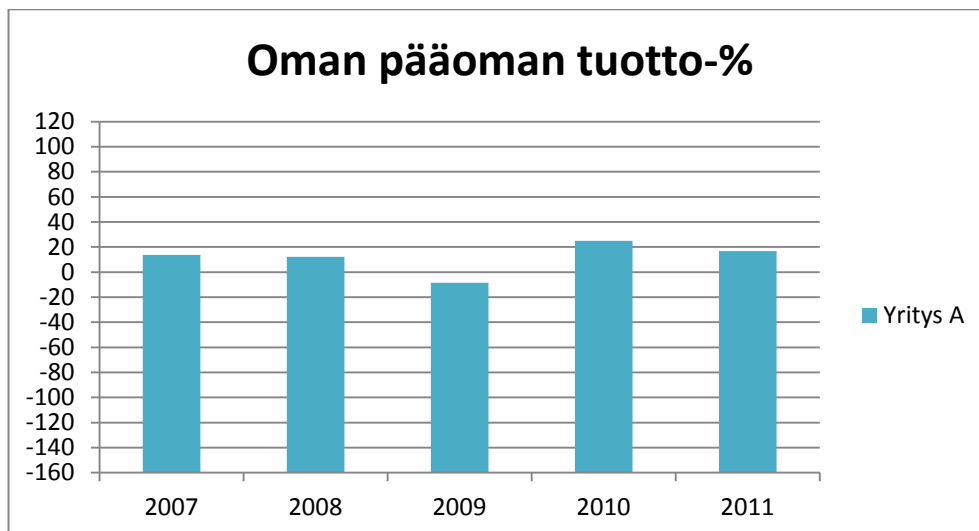
Yritys A:n nettotulos on ollut positiivinen muina vuosina, paitsi 2009, jolloin yrityksen liikevaihto on ollut tarkasteluvälin pienin ja nettotulos on ollut negatiivinen. Vuonna 2010 nettotuloksen suhde liikevaihtoon on ollut paras, jolloin tunnusluku (8,1) on ollut yli yläkvartiiliin. Muina vuosina yrityksen nettotulos on ollut yli mediaanin.

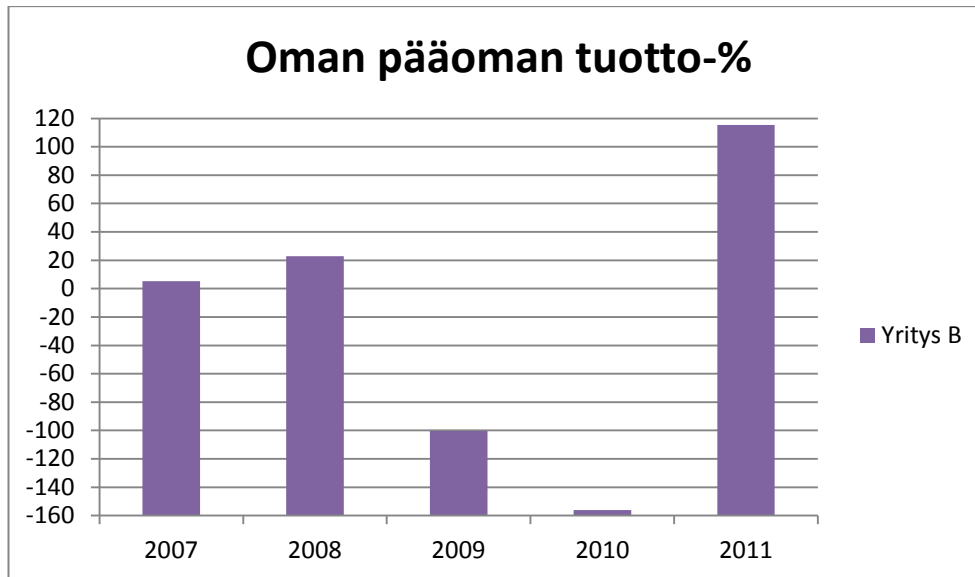
Yritys B:llä puolestaan nettotulos on ollut positiivinen muina vuosina, paitsi 2009 ja 2010, jolloin nettotulokset ovat olleet negatiiviset ja liikevaihdot ovat olleet tarkasteluvälin pienimmät. Vuonna 2008 tunnusluku on saanut parhaimman arvon (3,5), jolloin yritys on sijoittunut yli mediaanin. Vuosi 2009 on ollut yritykselle huonoin, jolloin sen nettotulosprosentti (-18,5) on ollut alle alakvartiiliin.

5.1.4 Oman pääoman tuotto-%

Case-yritysten oman pääoman tuotto-%:t ovat olleet vuosina 2007 – 2011 seuraavat:

Oman pääoman tuotto-%	2007	2008	2009	2010	2011
Yritys A	13,8	12,2	-8,5	24,9	16,7
Yritys B	5,2	22,9	-100,4	-156	115,4

Vuosina 2007 ja 2008 Yritys A:n oman pääoman tuotto-% on ollut tyydyttävällä tasolla, 2011 hyvällä ja 2010 erinomaisella tasolla. Vuoden 2010 erinomainen oman pääoman tuotto-% (24,9) selittyy hyvällä nettotuloksella sekä pienemmällä, keskimääräisellä pääomalla muihin vuosiin verrattuna. Vuoden 2010 tunnuslukuun vaikuttaa siis myös osaltaan vuoden 2009 pääoman määrä, jota pienentää tilikauden tappio. Vuoden 2009 heikko oman pääoman tuotto-% (-8,5) johtuu negatiivisesta nettotuloksesta ja suuremmasta keskimääräisestä pääomasta, jota puolestaan nostaa vuoden 2008 pääoman määrä.

Yritys B:llä oman pääoman tuotto-% on ollut heikolla tasolla vuosina 2009 ja 2010, jolloin se on ollut miinuksella. Vuonna 2007 tunnusluku on ollut välttävä ja 2008 ja 2011 pääoman tuotto on ollut erinomaisella tasolla. Vuoden 2010 tarkasteluvälin huonoin arvo (-156) selittyy negatiivisella nettotuloksella ja pienimmällä oman pääoman määrällä.

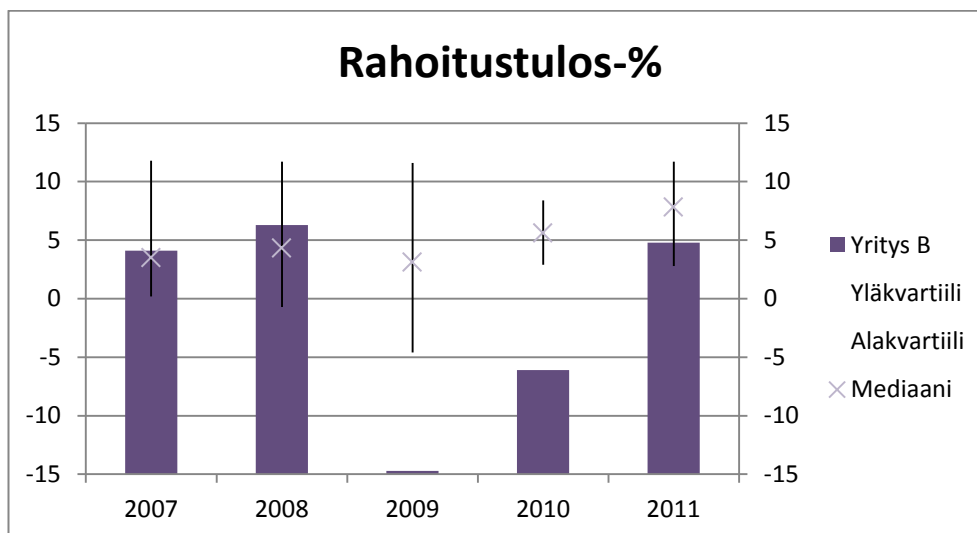
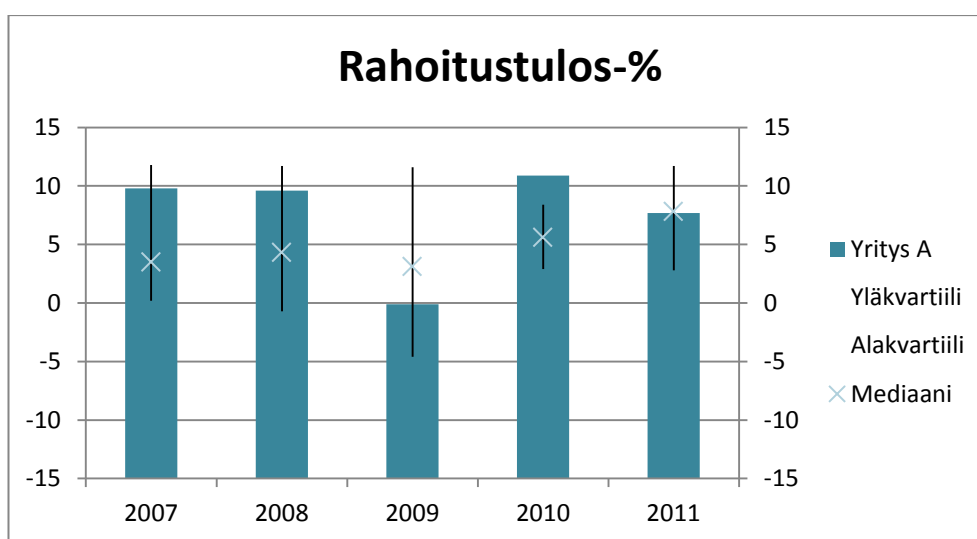
5.2 Maksuvalmius

Maksuvalmiuden tunnusluvuista on seuraavaksi tarkastelu case-yriytysten arvoja rahoitustulosprosentista, quick ratiosta, current ratiosta sekä myyntisaamisten ja ostovelkojen kiertoajoista.

5.2.1 Rahoitustulosprosentti

Case-yritysten ja toimialan rahoitustulosprosentit ovat olleet vuosina 2007 – 2011 seuraavat:

Rahoitustulos-%	2007	2008	2009	2010	2011
Yritys A	9,8	9,6	-0,1	10,9	7,7
Yritys B	4,1	6,3	-14,7	-6,1	4,8
Yläkvartiili	11,8	11,7	11,6	8,4	11,7
Alakvartiili	0,2	-0,7	-4,6	2,9	2,8
Mediaani	3,5	4,3	3,1	5,6	7,8

Muina vuosina Yritys A:n rahoitustulosprosentti on ollut riittävä, paitsi vuonna 2009 (-0,1). Arvo on ollut kuitenkin parempi kuin alakvartiili (-4,6). Toimialaan verrattuna vuosi 2010 (10,9) puolestaan on ollut poikkeuksellisen hyvä, jolloin

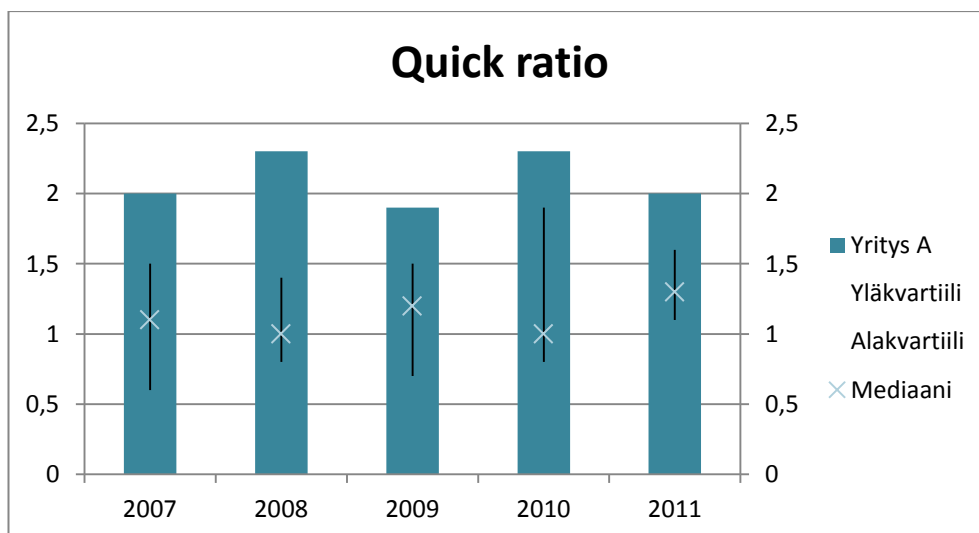
yrittäjä on sijoittunut yli yläkvartiiliin. Tämä selittyy muihin tarkasteluvuosiin verrattuna hyvällä rahoitustuloksella suhteessa liikevaihtoon.

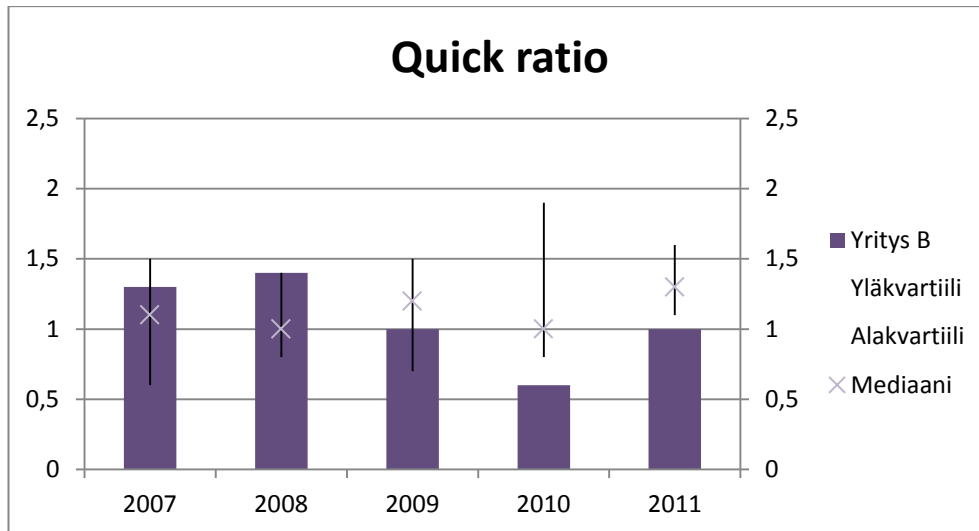
Yritys B:llä rahoitustulosprosentti ei ole ollut riittävä vuosina 2009 (-14,7) ja 2010 (-6,1). Yritykset ovat joutuneet ottamaan lisää velkaa negatiivisen rahoitustuloksen vuoksi selvittääkseen kuluistaan. Yritys B:llä vuosi 2009 on ollut tarkasteluvälin huonoin, jolloin se on sijoittunut reilusti alle alakvartiiliin. Paras vuosi puolestaan on ollut vuosi 2008, jolloin yrityksen rahoitustulosprosentti on ollut hieman yli mediaanin. Vuonna 2008 Yritys B:llä sekä rahoitustulosprosentti että liikevaihto ovat olleet tarkasteluvälin korkeimmat.

5.2.2 Quick ratio

Case-yritysten ja toimialan quick ratiot ovat olleet vuosina 2007 – 2011 seuraavat:

Quick ratio	2007	2008	2009	2010	2011
Yritys A	2	2,3	1,9	2,3	2
Yritys B	1,3	1,4	1	0,6	1
Yläkvartiili	1,5	1,4	1,5	1,9	1,6
Alakvartiili	0,6	0,8	0,7	0,8	1,1
Mediaani	1,1	1	1,2	1	1,3

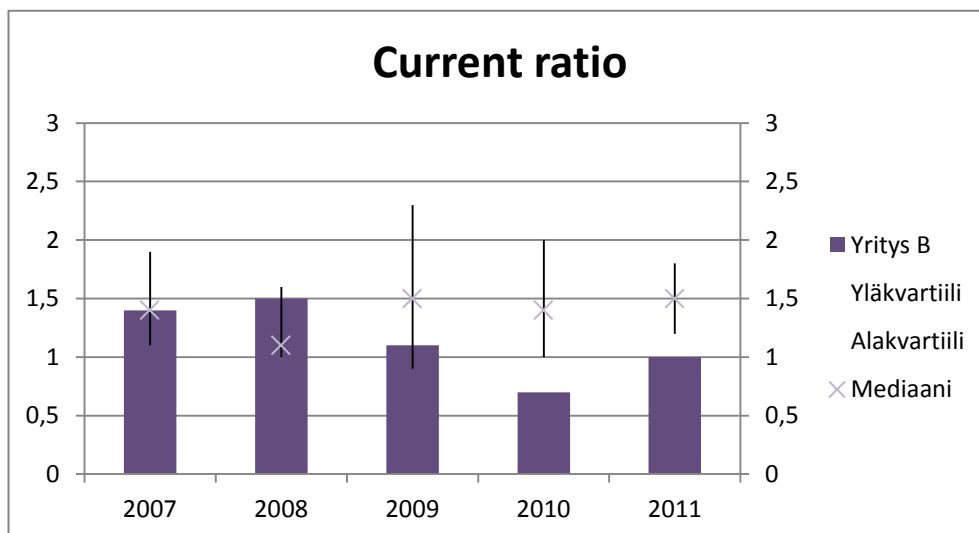
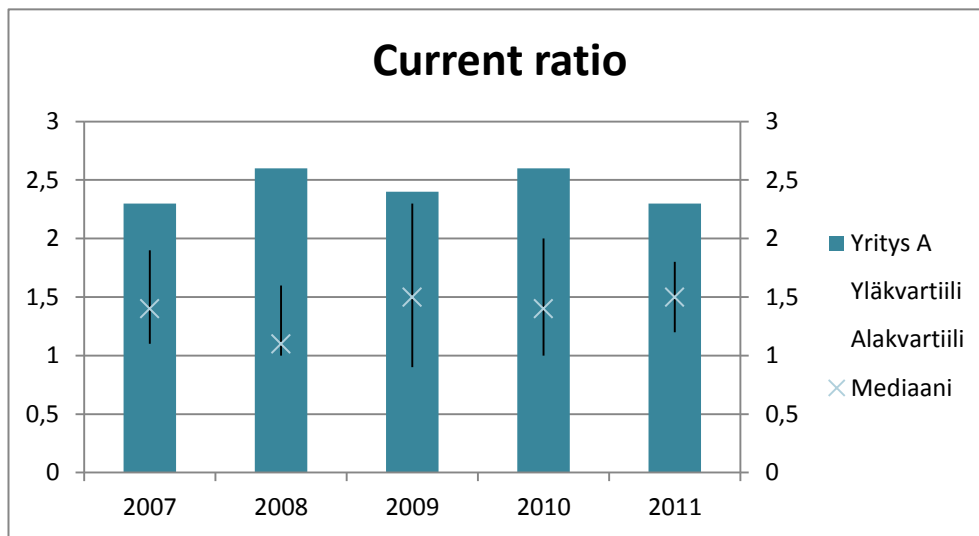
Yritys A:n quick ratio on ollut hyvällä tasolla, ja se on sijoittunut yli yläkvartiiliin koko tarkastelujakson ajan. Parhaimmat arvot on saatu vuosina 2008 ja 2010 (2,3), jolloin lyhytaikaista vierasta pääomaa on ollut vähän verrattuna muihin vuosiin. Vuonna 2009 lyhytaikaista vierasta pääomaa on ollut kaikkein vähiten tarkastelujaksolla, mutta quick ratio on silti ollut tuolloin pienin (1,9). Tämä selittyy sillä, että myös lyhytaikaisia saamisia ja rahoja ja pankkisaamisia on vuonna 2009 ollut vähiten muihin vuosiin verrattuna.

Yritys B:llä tunnusluku on ollut hyvällä tasolla vuosina 2007 (1,3) ja 2008 (1,4). 2009 (1), 2010 (0,6) ja 2011 (1) quick ratio on ollut tyydyttävällä tasolla. Vuonna 2010 yrityksellä on ollut lyhytaikaista vierasta pääomaa tarkastelujaksolla vähiten, ja suhteessa siihen lyhytaikaisia saamisia ja rahoja ja pankkisaamisia on ollut paljon. Vuosi 2008 on ollut paras, jolloin yritys on sijoittunut yläkvartiiliin.

5.2.3 Current ratio

Case-yritysten ja toimialan current ratiot ovat olleet vuosina 2007 – 2011 seuraavat:

Current ratio	2007	2008	2009	2010	2011
Yritys A	2,3	2,6	2,4	2,6	2,3
Yritys B	1,4	1,5	1,1	0,7	1
Yläkvartiili	1,9	1,6	2,3	2	1,8
Alakvartiili	1,1	1	0,9	1	1,2
Mediaani	1,4	1,1	1,5	1,4	1,5

Yritys A:n current ratio on ollut quick ration tapaan hyvällä tasolla, ja se on sijoitunut yli yläkvartiiliin koko tarkastelujakson ajan. Vuosien 2008 ja 2010 parhaat arvot selittyvät vähemmällä vieraan pääoman määrällä muihin vuosiin verrattuna. Vuonna 2011 Yritys A:n vaihto-omaisuuden määrä on ollut kaikista vähäisin sekä rahoja ja pankkisaamisia on ollut hieman vähemmän kuin vuosina 2008 ja 2010. Lyhytaikaista vierasta pääomaa puolestaan on ollut enemmän.

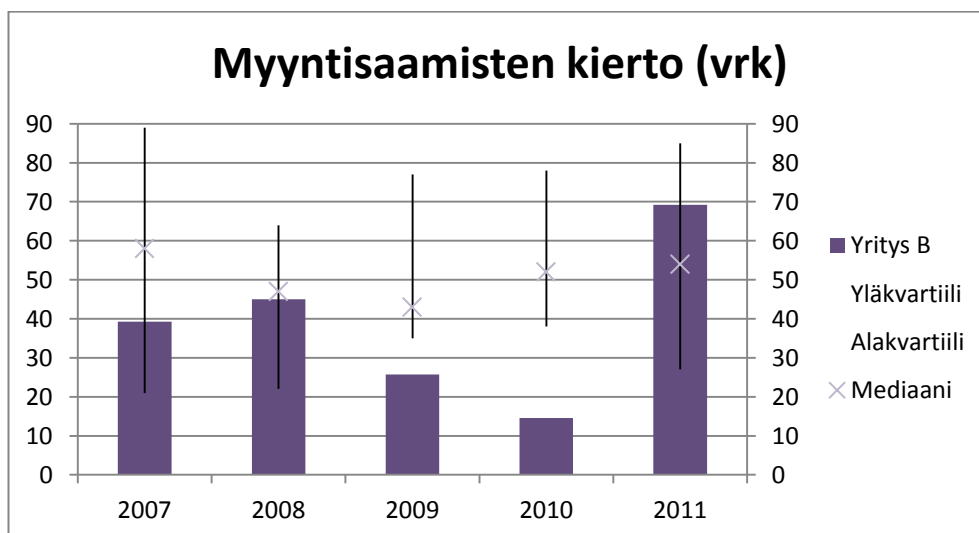
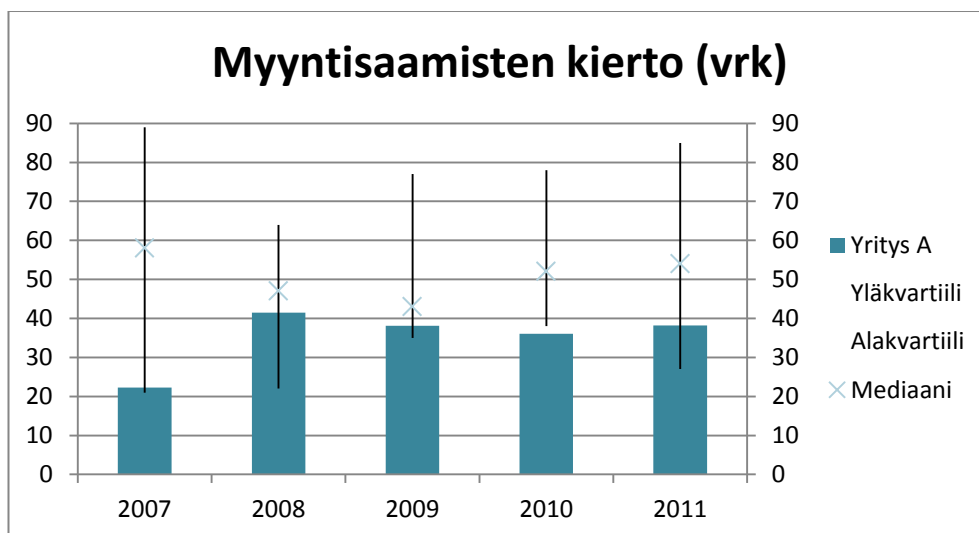
Yritys B:n current ratio on ollut muina vuosina tyydyttävällä tasolla, paitsi vuonna 2010, jolloin se on ollut heikko (0,7). Tarkastelujakson paras arvo on saatu vuonna 2008 (1,5), jolloin yritys on ollut lähellä yläkvartiilia. Vuonna 2010 Yritys B:llä on ollut vähiten rahoitusomaisuutta sekä vaihto-omaisuuden määrä on ollut pienin vuoden 2011 jälkeen. Myös lyhytaikaista vierasta pääomaa on ollut huomatta-

vasti vähemmän vuonna 2010 kuin muina vuosina. Vuonna 2008 puolestaan yrityksellä on ollut rahoitusomaisuutta eniten, vuoteen 2010 verrattuna 436,1 % enemmän. Vuonna 2008 yrityksellä on myös ollut vaihto-omaisuutta tarkastelu-jaksolla toiseksi eniten.

5.2.4 Myyntisaamisten kiertoaika

Case-yritysten ja toimialan myyntisaamisten kiertoaajat ovat olleet vuosina 2007 – 2011 seuraavat:

Myyntisaamisten kierto (vrk)	2007	2008	2009	2010	2011
Yritys A	22,3	41,5	38,1	36,1	38,2
Yritys B	39,3	45	25,7	14,6	69,2
Yläkvartiili	89	64	77	78	85
Alakvartiili	21	22	35	38	27
Mediaani	58	47	43	52	54

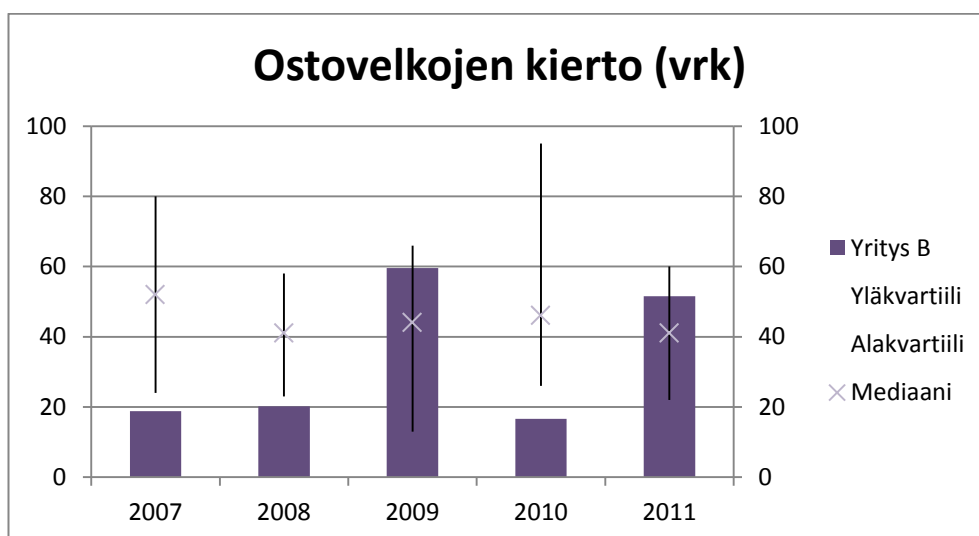
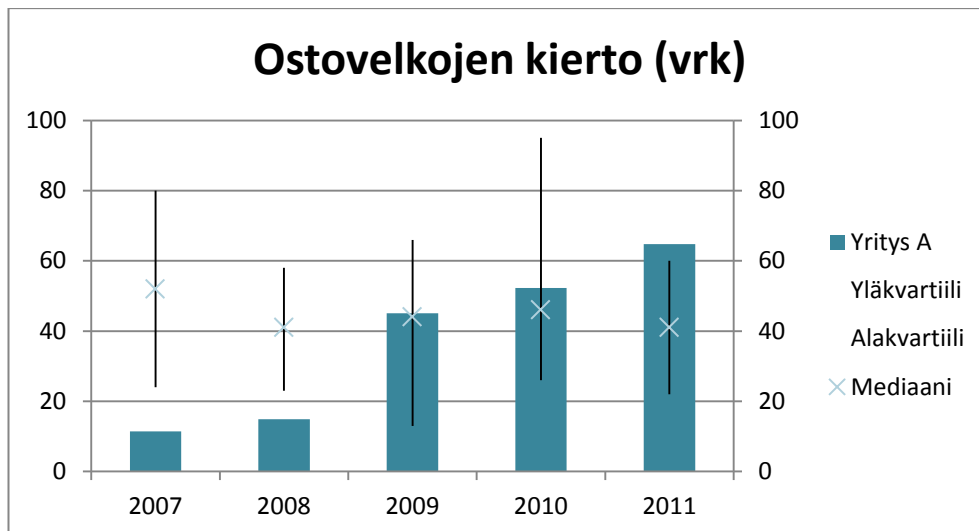
Yritys A:lla myyntisaamisten kiertoaika on ollut koko tarkasteluvälillä nopeaa toimialaan verrattuna. Vuosina 2007 ja 2010 kierto on ollut hieman yli alakvartiilin ja muina vuosina alle mediaanin. Vuonna 2007 myyntisaamisten kiertoaika on ollut nopeinta (22,3 päivää) ja vuonna 2008 hitainta (41,5 päivää). Vuoden 2007 nopea myyntisaamisten kiertoaika selittyy myyntisaamisten vähäisellä määrällä ja suuremmalla liikevaihdolla muihin vuosiin verrattuna. Vuonna 2008 puolestaan liikevaihto on ollut tarkasteluvälin toiseksi suurin vuoden 2007 jälkeen, mutta myyntisaamisia taas on ollut kaikista eniten. Vuoden 2008 myyntisaamiset ovat lisääntyneet 59,1 % vuodesta 2007.

Myös Yritys B:llä myyntisaamisten kierto on ollut pääasiassa melko nopeaa toimialaan verrattuna. Yritys on sijoittunut vuosina 2007 ja 2008 alle mediaanin, 2009 ja 2010 alle alakvartiilin, mutta 2011 yli mediaanin. Vuonna 2010 myyntisaamisten kierto on ollut nopeinta (14,6 päivää) ja hitainta 2011 (69,2 päivää). Yritys B:llä on vuonna 2010 ollut niin ikään myyntisaamisten määrä tarkastelujakson vähäisin ja 2011 puolestaan toiseksi suurin. Vuonna 2010 liikevaihdon määrä on ollut tarkastelujakson vähäisin.

5.2.5 Ostovelkojen kiertoaika

Case-yritysten ja toimialan ostovelkojen kiertoajat ovat olleet vuosina 2007 – 2011 seuraavat:

Ostovelkojen kierto (vrk)	2007	2008	2009	2010	2011
Yritys A	11,4	14,9	45,1	52,3	64,8
Yritys B	18,8	20,2	59,6	16,6	51,6
Yläkvartiili	80	58	66	95	60
Alakvartiili	24	23	13	26	22
Mediaani	52	41	44	46	41

Yritys A:n ostovelkojen kierto tarkasteluvälillä on kasvanut joka vuosi. Kierto on ollut nopeinta vuonna 2007 (11,4 päivää) ja hitainta vuonna 2011 (64,8 päivää). Vuoden 2007 kierto on ollut alle alakvartiilin ja vuoden 2011 puolestaan yli yläkvartiilin. Vuodesta 2007 vuoteen 2011 ostovelat ovat lisääntyneet 138,2 %. Ostovelkojen kiertoajan kasvuun vaikuttaa lisääntyneiden ostovelkojen lisäksi myös ostojen ja ulkopuolisten palveluiden väheneminen vuodesta 2007 vuoteen 2011. Ostojen ja ulkopuolisten palveluiden yhteenlaskettu määrä on tarkasteluvälillä vähentynyt n. 55,6 %. Eroon vaikuttaa erityisesti ulkopuolisten palveluiden käytön vähentyminen, joka on laskenut vuodesta 2007 vuoteen 2011 97,7 %. Ostoissa ei ole tapahtunut merkittäviä muutoksia.

Yritys B:llä ostovelkojen kierto on ollut nopeinta vuonna 2010 (16,6 päivää) ja hitainta 2009 (59,6 päivää). Vuosina 2007, 2008 ja 2010 yritys on päässyt alle

alakvartiiliin, jolloin yrityksen ostovelkojen kierto on ollut nopeampaa kuin toimialalla keskimäärin. Vuosina 2009 ja 2011 puolestaan Yritys B on ollut lähellä yläkvartiilia. Vuonna 2010 yrityksellä on ollut huomattavasti vähemmän ostovelkaa muihin vuosiin verrattuna, ja ostot tilikauden aikana ovat olleet pienimmät. Vuonna 2009 yrityksellä on ollut ostovelkoja eniten tarkasteluvälillä, 462,5 % enemmän kuin vuonna 2010.

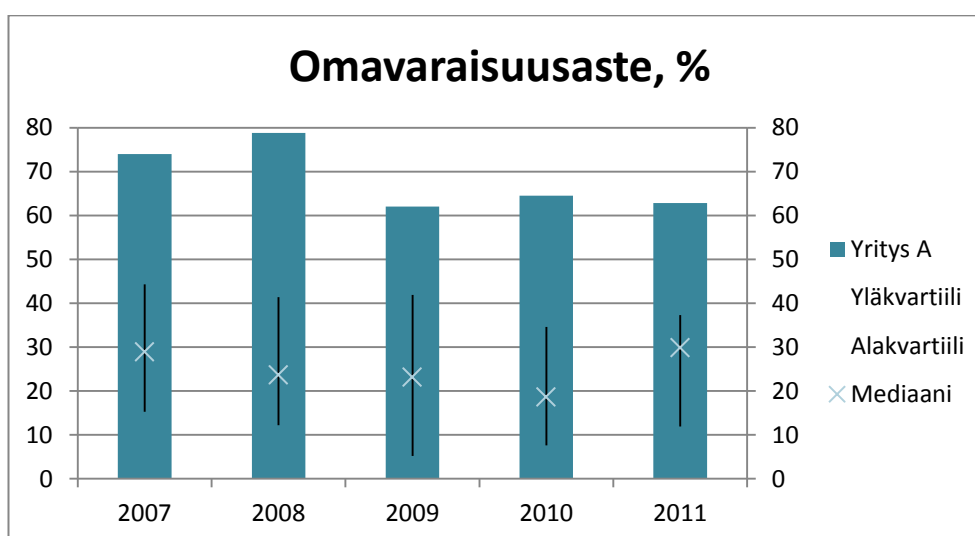
5.3 Vakavaraisuus

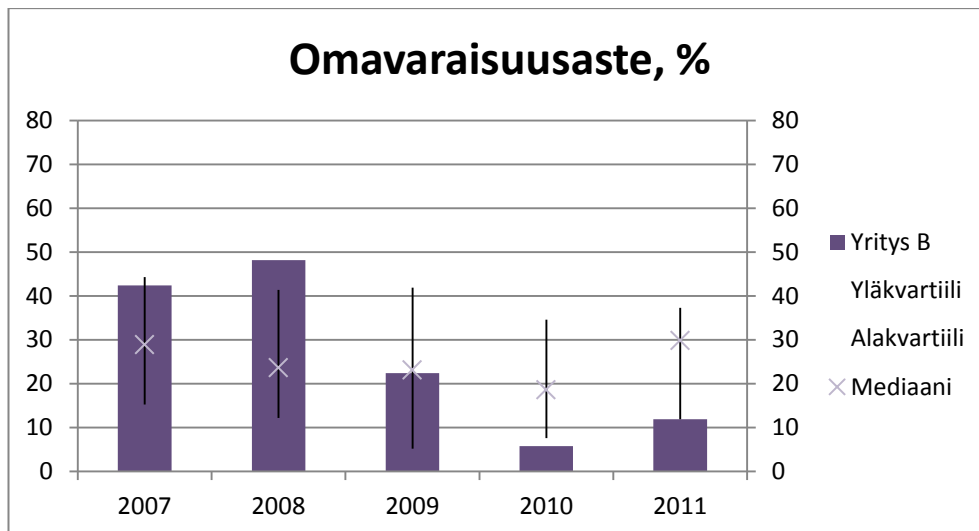
Seuraavaksi on tarkasteltu Yritys A:n ja Yritys B:n vakavaraisuuden tunnusluvuista omavaraisuusastetta, lainojen hoitokatetta ja vieraan pääoman takaisinmaksuaikaa.

5.3.1 Omavaraisuusaste

Case-yritysten ja toimialan omavaraisuusasteet ovat olleet vuosina 2007 – 2011 seuraavat:

Omavaraisuusaste	2007	2008	2009	2010	2011
Yritys A	74	78,8	62	64,5	62,8
Yritys B	42,4	48,2	22,4	5,8	11,9
Yläkvartiili	44,3	41,4	41,9	34,6	37,3
Alakvartiili	15,3	12,2	5,2	7,6	11,9
Mediaani	28,9	23,6	23,1	18,6	29,8

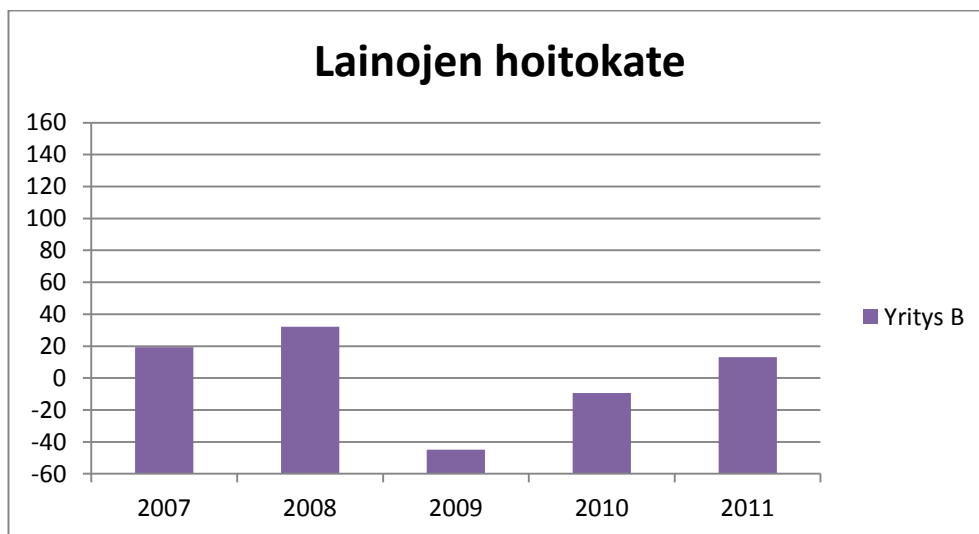
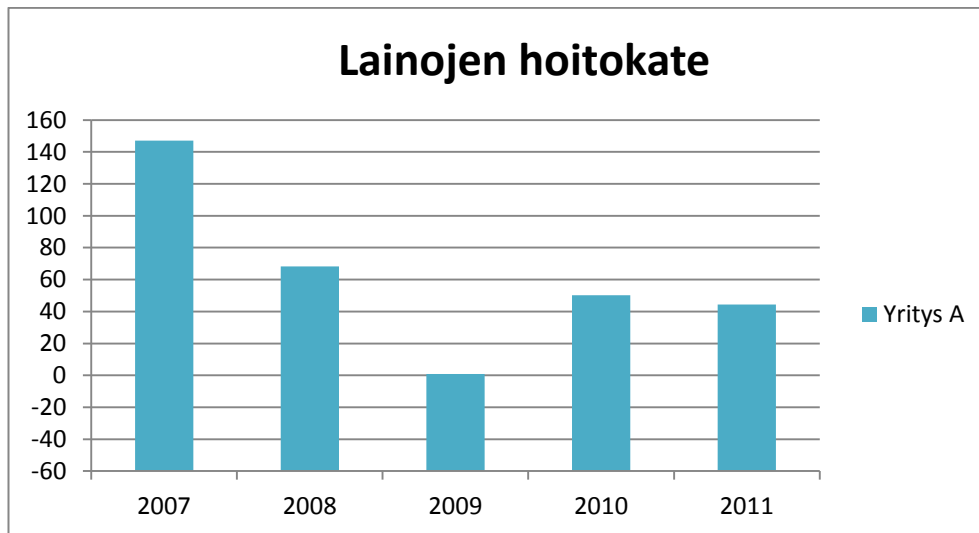
Yritys A:lla omavaraisuusaste on ollut erinomaisella tasolla, ja se on sijoittunut reilusti yli yläkvartiilin koko tarkastelujakson ajan, mikä tarkoittaa, että Yritys A:n omavaraisuusaste on ollut korkeampi kuin toimialalla keskimäärin. Suurimmillaan omavaraisuusaste on ollut vuonna 2008 (78,8 %) ja pienimmillään 2009 (62 %). Vuoden 2008 korkeaan omavaraisuusasteeseen vaikuttaa korkea oman pääoman suhde taseen loppusummaan. Pitkäaikaista vierasta pääomaa on ollut myös merkittävästi vähemmän kuin muina vuosina. Vuonna 2009 puolestaan oman pääoman suhde taseen loppusummaan on ollut pienempi, mihin vaikuttaa tilikauden tappio sekä lisääntynyt pitkäaikaisten velkojen määrä.

Yritys B:n omavaraisuusaste on ollut hyvällä tasolla vuosina 2007 ja 2008. Tämän jälkeen vuonna 2009 se on laskenut tyydyttävälle tasolle, ja vuosina 2010 ja 2011 laskenut edelleen heikolle tasolle, koska omavaraisuusaste on pudonnut alle 20 %:n. Vuonna 2008 yrityksen omavaraisuusaste on ollut tarkasteluvälin paras (48,2 %), jolloin yritys on sijoittunut yli yläkvartiiliin. Heikoin omavaraisuusaste yrityksellä on ollut vuonna 2010 (5,8 %), jolloin se on sijoittunut alle alakvartiiliin. 2008 yrityksellä on ollut eniten omaa pääomaa ja taseen loppusumma suurin. Vuonna 2010 oman pääoman osuus on pudonnut roimasti muihin vuosiin verrattuna. Vuoden 2010 omaa pääomaa laskee vuosien 2009 ja 2010 tilikausien tappiollisuus.

Lainojen hoitokate

Case-yritysten lainojen hoitokatteet ovat olleet vuosina 2007 – 2011 seuraavat:

Lainojen hoitokate	2007	2008	2009	2010	2011
Yritys A	147	68,2	0,8	50,3	44,3
Yritys B	19,3	32,1	-44,9	-9,3	13,1

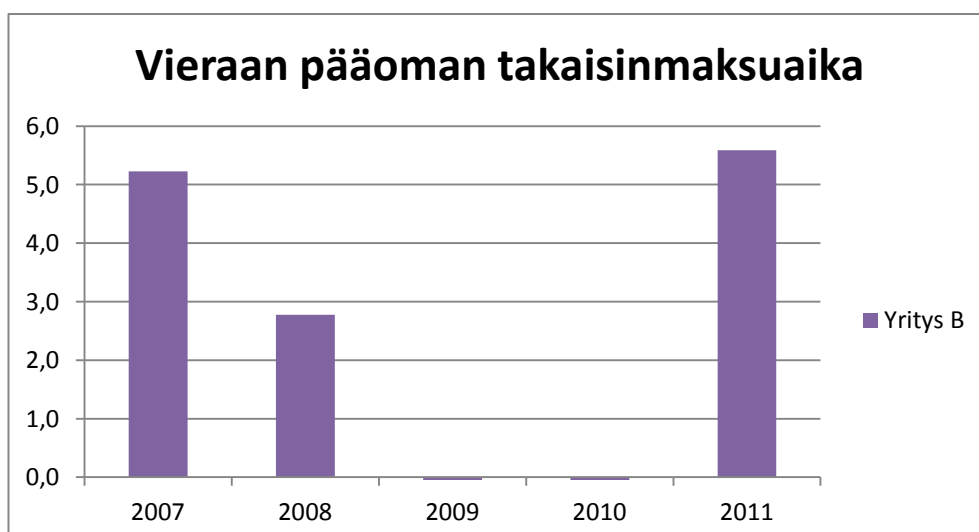
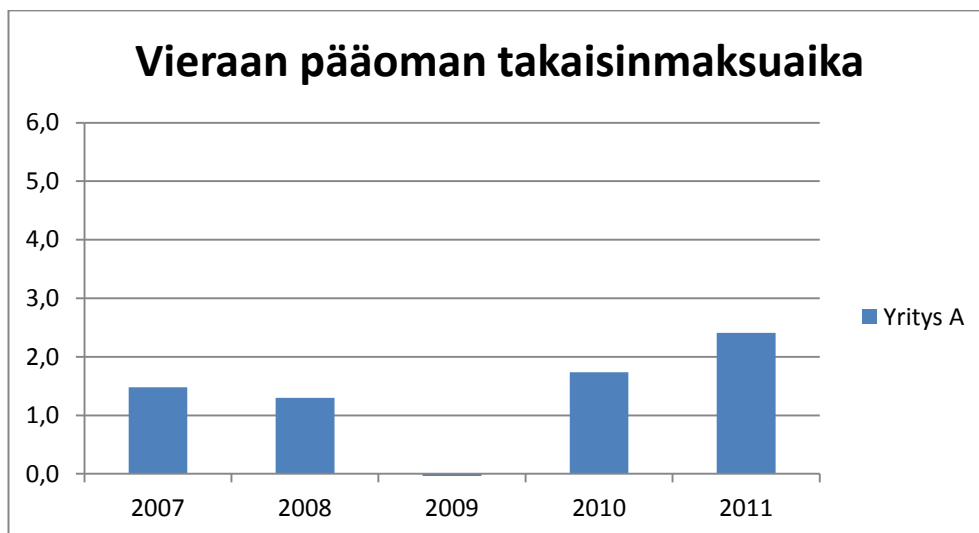
Yritys A:n lainojen hoitokate on ollut tarkasteluvuosina hyvällä tasolla. Poikkeuksena on vuosi 2009, jolloin lainojen hoitokate oli heikolla tasolla (0,8). Tämä johtuu negatiivisesta rahoitustuloksesta sekä siitä, että pitkäaikaista vierasta pääomaa on otettu lisää. Vuoden 2007 arvo (147) selittyy tarkasteluvälin parhaalla rahoitustuloksella ja vähäisimmillä korkokulujen määrällä.

Yritys B:n lainojen hoitokate on ollut riittävällä tasolla muina vuosina, paitsi 2009 (-44,9) ja 2010 (-9,3), jolloin yrityksen rahoitustulos on ollut negatiivinen ja pitkäaikaisen vieraan pääoman määrä on kasvanut muihin vuosiin verrattuna. Yritys B:n lainojen hoitokatteen paras arvo on saatu 2008 (32,1), mikä selittyy niin ikään parhaalla rahoitustuloksella sekä sillä, että pitkäaikaista vierasta pääomaa on lyhennetty eniten tarkastelujaksolla.

5.3.3 Vieraan pääoman takaisinmaksuaika

Case-yritysten vieraan pääoman takaisinmaksuajat ovat olleet vuosina 2007 – 2011 seuraavat:

Vieraan pääoman takaisinmaksuaika	2007	2008	2009	2010	2011
Yritys A	1,5	1,3	-514,9	1,7	2,4
Yritys B	5,2	2,8	-1,9	-3,9	5,6

Yritys A:n vieraan pääoman takaisinmaksuaika on ollut tarkastelujaksolla hyväällä tasolla vuotta 2009 lukuun ottamatta, jolloin yrityksen tulorahoitus on ollut negatiivinen. Paras arvo on saatu 2008 (1,3 vuotta), jolloin vierasta pääomaa on ollut vähiten ja rahoitustulos on ollut korkein.

Yritys B:llä vieraan pääoman takaisinmaksuaika puolestaan on ollut tyydyttävällä tasolla, paitsi 2008, jolloin takaisinmaksuaika on ollut hyvä (2,8). Koska yrityksen tulorahoitus on ollut negatiivinen vuosina 2009 ja 2010, ei tunnusluvulle saada järkevää arvoa. Vuoden 2008 arvo selittyy reilusti paremmalla rahoitustuloksella muihin vuosiin verrattuna, vaikka vierasta pääomaa ei olekaan ollut tarkastelujaksolla vähiten.

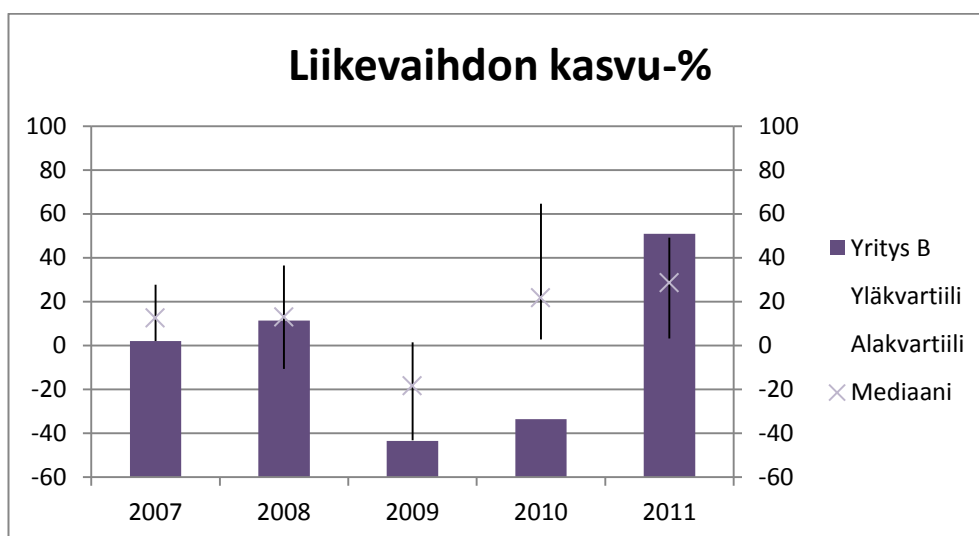
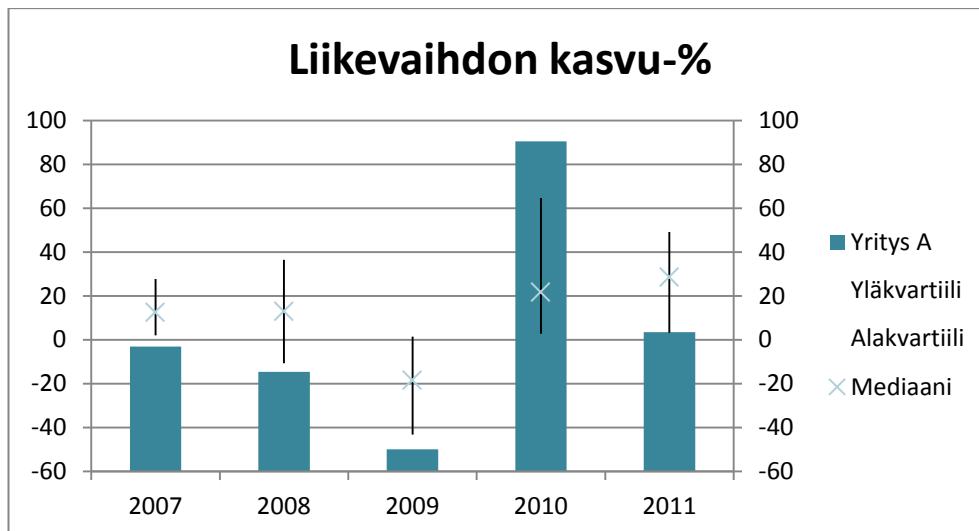
5.4 Kasvu

Seuraavaksi on tarkasteltu Yritys A:n ja Yritys B:n liikevaihdon kasvuprosenttia, liikevaihdon kasvun tasaisuutta eli keskihajontaa sekä taseen kasvua.

5.4.1 Liikevaihdon kasvuprosentti

Case-yritysten ja toimialan liikevaihdon kasvuprosentit ovat olleet vuosina 2007 – 2011 seuraavat:

Liikevaihdon kasvu-%	2007	2008	2009	2010	2011
Yritys A	-3,0	-14,5	-49,8	90,5	3,5
Yritys B	2,0	11,4	-43,5	-33,5	51
Yläkvartiili	27,7	36,5	1,5	64,7	49,2
Alakvartiili	2,1	-10,6	-43,2	2,8	3,2
Mediaani	12,5	13	-18,5	21,7	28,5

Yritys A:n liikevaihdon kasvuprosentti on vaihdellut hyvin paljon tarkasteluvälillä. Vaihtelu on ollut voimakasta myös koko toimialalla. Vuonna 2009 liikevaihdon kasvuprosentti on ollut alhaisin (-49,8), jolloin yritys on sijoittunut lähelle alakvartiilia. Tämä selittyy vuoden 2009 pienimmällä liikevaihdolla ja toisaalta myös vuoden 2008 tarkasteluvälin toiseksi suurimmalla liikevaihdolla. Vuonna 2010 liikevaihdon kasvuprosentti on noussut reilusti (90,5) yläkvartiiliin ollessa 64,7. Tähän nousuun vaikuttaa vuoden 2009 pieni liikevaihto muihin vuosiin verrattuna.

Myös Yritys B:n liikevaihdon kasvuprosentti on vaihdellut paljon tarkastelujakson aikana. Vuonna 2009 Yritys A:n tavoin liikevaihdon kasvuprosentti on ollut alhaisin (-43,5), jolloin yritys on sijoittunut alakvartiiliin. Tämä johtuu siitä, että vuonna 2008 yrityksen liikevaihto on ollut suurin ja 2009 puolestaan toiseksi

pienin, jolloin eroa syntyy. Suurin arvo puolestaan on saatu vuonna 2011 (51), jolloin Yritys B on sijoittunut hieman yli yläkvartiiliin. Tämä johtuu vuoden 2010 pienimmästä liikevaihdosta, jolloin vuoteen 2011 on saatu aikaan positiivista kasvua.

5.4.2 Liikevaihdon kasvun tasaisuus

Case-yritysten liikevaihdon kasvun tasaisuudet ovat olleet vuosina 2008 – 2011 seuraavat:

Yritys A

Kasvun tasaisuus (keskihajonta)	2008	2009	2010	2011
Liikevaihto	800284	401903	765708	792333
Kasvuprosentti	-14,5 %	-49,8 %	90,5 %	3,5 %

Keskiarvo 7,43 %

Vuosi

2008	480,71
2009	3274,70
2010	6901,46
2011	15,41
	<hr/> 10672,27

Kasvuprosenttien keskihajonta 51,65 %

Yritys B

Kasvun tasaisuus (keskihajonta)	2008	2009	2010	2011
Liikevaihto	914466	516750	343662	518771
Kasvuprosentti	11,4 %	-43,5 %	-33,5 %	51 %

Keskiarvo -3,65 %

Vuosi

2008	226,50
2009	1588,02
2010	891,02
2011	2986,62
	<hr/> 5692,17

Kasvuprosenttien keskihajonta 37,72 %

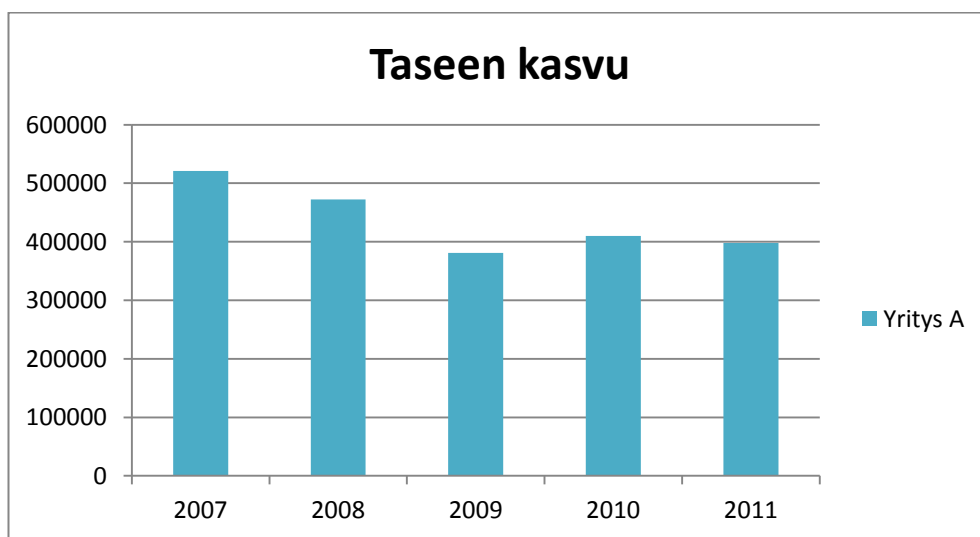
Yritys A:n liikevaihdon kasvuprosenttien keskihajonnaksi saadaan 51,65 %. Koska liikevaihdon kasvuprosentti on vaihdellut merkittävästi, se vaikuttaa liikevaihdon kasvuprosentin keskiarvoon ja kasvuprosenttien keskihajontaan. Vuonna 2009 toimialalla oli yleisesti ottaen vaikea vuosi, jolloin myös Yritys A:n liikevaihto on ollut pieni verrattuna muihin vuosiin, ja sen kasvuprosentti on ollut -49,8. Arvoon vaikuttaa myös vuoden 2010 merkittävästi noussut liikevaihdon määrä, jolloin kasvuprosentti on ollut 90,5.

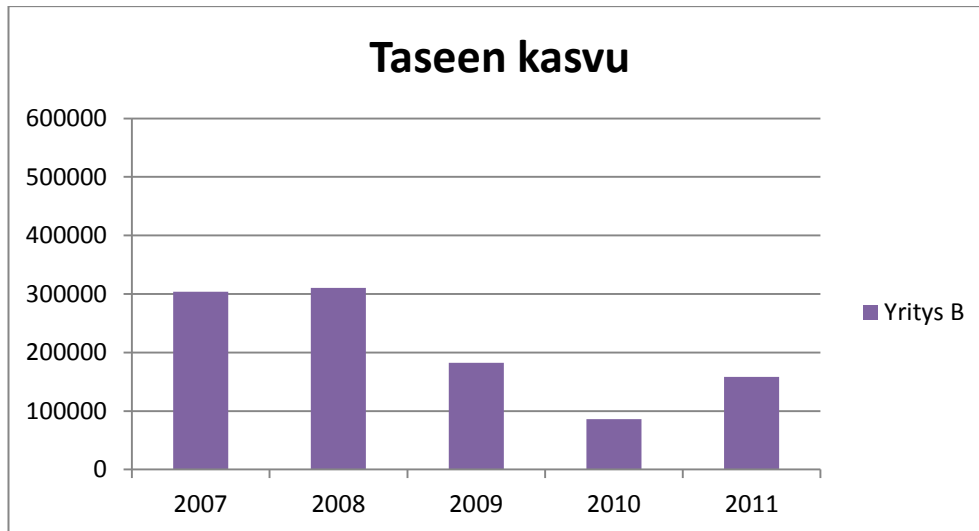
Yritys B:n liikevaihdon kasvuprosenttien keskihajonnaksi saadaan arvo 37,72 %. Myös Yritys B:llä liikevaihdon kasvuprosentti on vaihdellut suuresti, mikä vaikuttaa merkittävästi keskihajontaan. Suurin ero liikevaihdon kasvuprosenttien välillä on ollut 2010 – 2011, jolloin liikevaihdon kasvuprosentti on noussut 84,5 prosenttiyksikköä vuodesta 2010 vuoteen 2011.

5.4.3 Taseen kasvu

Case-yritysten taseiden kasvu on ollut vuosina 2007 – 2011 seuraavaa:

Taseen kasvu	2007	2008	2009	2010	2011
Yritys A	521180	472197	380860	410096	397852
Muutos	7 %	-9 %	-19 %	8 %	-3 %
Yritys B	303646	310495	182394	86349	158626
Muutos	7 %	2 %	-41 %	-53 %	84 %

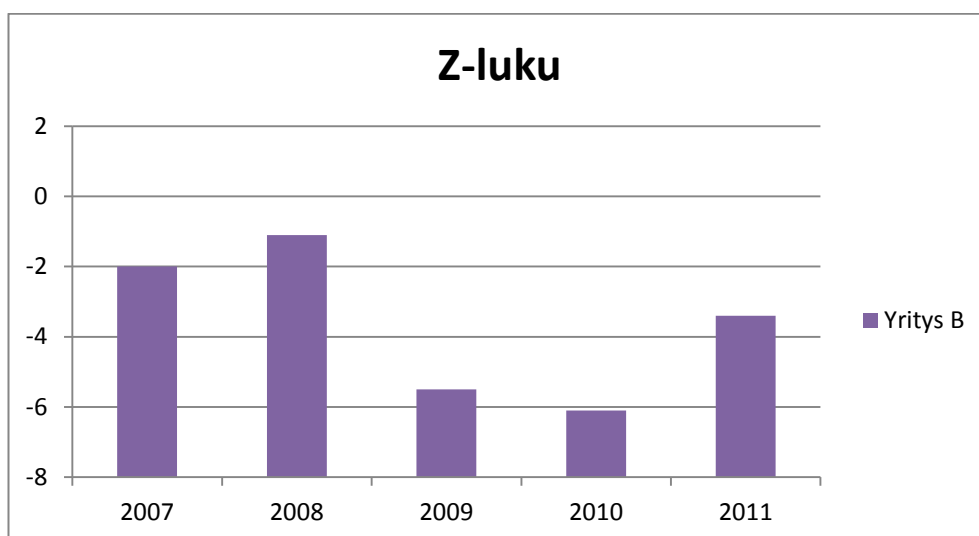
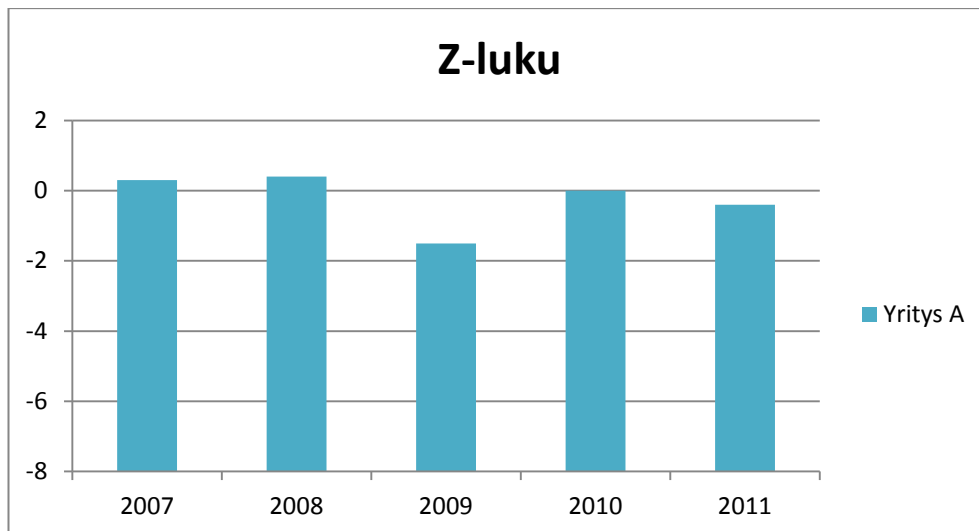
Yritys A:n tase on kasvanut vuosina 2007 sekä 2010. Muina vuosina taseen loppusumma on hieman laskenut. Taseen loppusumma on vähentynyt eniten vuonna 2009, jolloin se on laskenut 19 % vuoteen 2008 verrattuna. Vuonna 2009 yrityksen aineelliset hyödykkeet ja lyhytaikaiset saamiset, rahat ja pankkisaamiset sekä oma pääoma ovat vähentyneet. Eniten Yritys A:n tase on kasvanut vuonna 2010, jolloin kasvua edelliseen vuoteen verrattuna on saatu 8 %. 2010 puolestaan yrityksen lyhytaikaiset saamiset, rahat ja pankkisaamiset ja oma pääoma ovat lisääntyneet.

Yritys B:llä puolestaan tase on kasvanut vuosia 2009 ja 2010 lukuun ottamatta. Eniten taseen loppusumma on laskenut vuonna 2010, jolloin edelliseen vuoteen verrattuna se on pudonnut 53 %. Merkittävintä muutosta on tapahtunut aineettomissa hyödykkeissä, vaihto-omaisuudessa, lyhytaikaisissa saamisissa ja omassa pääomassa. Vuonna 2011 puolestaan yritys on onnistunut kasvattamaan taseen loppusummaansa 84 %, jolloin Yritys B:n lyhytaikaiset saamiset, oma pääoma sekä lyhytaikainen vieraspääoma ovat nousseet merkittävästi.

5.5 Z-luku

Case-yritysten z-luvut ovat olleet vuosina 2007 – 2011 seuraavat:

Z-luku	2007	2008	2009	2010	2011
Yritys A	0,3	0,4	-1,5	0	-0,4
Yritys B	-2	-1,1	-5,5	-6,1	-3,4

Yritys A:n z-luku ei ole tarkasteluvuosina ollut lähellä kriittistä arvoa (-4,5). Vuonna 2009 z-luku on ollut alimmillaan ja saanut arvon -1,5. Tämä johtuu siitä, että yritykseen ei ole tullut tulorahoituksesta, koska tilikausi on ollut tappiollinen. Myös vuonna 2011 z-luvun arvo on ollut negatiivinen (-0,4), jolloin vieraan pääoman suhde taseen loppusummaan on ollut korkeampi kuin vuosina 2007,2008 ja 2010.

Yritys B:n z-luku on ollut negatiivinen koko tarkasteluvälin ajan. Parhaimman arvon se on saanut vuonna 2008 (-1,1), jolloin yritys on tehnyt voittoa eniten. Yritys B:n huonoin z-luvun arvo on saatu 2010 (-6,1). Yritys B:n z-luku on ylittänyt kriittisen arvon (-4,5) vuosina 2009 ja 2010, jolloin yrityksen tilikausi on ollut tappiollinen. Vuonna 2010 yrityksen oman pääoman määrä on ollut erittäin alhainen muihin vuosiin verrattuna.

6 Johtopäätökset kilpailija-analyysistä

Tässä luvussa on yhteenvetoa ja johtopäätöksiä Yritys A:n ja Yritys B:n kannattavuuden, maksuvalmiuden, vakavaraisuuden ja kasvun tunnusluvuista. Kilpailijoiden tunnuslukuja käsitellään luvussa 5.

Kannattavuus

Yritys A:n sijoitetun pääoman tuottoprosentti on ollut erinomaisella tasolla vuotta 2009 lukuun ottamatta. Yritykseen on syntynyt voittoa, joka kertoo yritystoiminnan kannattavuudesta. Lisäksi yrityksen käyttökate on riittänyt pitkävaikutteisiin tuotannontekijöihin paitsi vuonna 2009. Yritys B:llä puolestaan sijoitetun pääoman tuottoprosentti ei ole ollut riittävä vuosina 2009 ja 2010, jolloin yritykseen ei ole kertynyt voittoa, eikä toiminta näinä vuosina ole ollut kannattavaa. Yritys B:n käyttökateprosentti ei ole ollut myöskään riittävä vuosina 2009 ja 2010 negatiivisen käyttökateprosentin vuoksi. Teollisuusyritysten käyttökateprosentin suositeltu vaihteluväli on 5 – 20 %. Yritys B on muina vuosina ollut niukasti lähellä suosituksen alarajaa.

Yritys A:n nettotulosprosentti on ollut riittävä paitsi vuonna 2009 ja Yritys B:n vuosia 2009 ja 2010 lukuun ottamatta. Kyseisinä vuosia, jolloin yritysten nettotulokset ovat olleet negatiiviset, ne eivät ole onnistuneet selviytymään varsinaisella liiketoiminnallaan lainojen koroista eivätkä käyttöpääoman ja investointien omarahoituksesta. Yritys A on onnistunut saamaan tasaisesti omalle pääomalleen tuottoa tarkastelujakson aikana, paitsi vuonna 2009. Yritys B:n oman pääoman tuottoprosentti on heilahdellut enemmän, eikä se ole ollut riittävä vuosina 2009 ja 2010.

Maksuvalmius

Yritykset ovat onnistuneet tuottamaan varsinaisella toiminnallaan riittävästi tulo-rahoitusta, paitsi Yritys A vuonna 2009 ja Yritys B 2009 ja 2010. Yritykset ovat joutuneet ottamaan lisää velkaa negatiivisen rahoitustuloksen vuoksi selvitäkseen kuluistaan. Yritys A:n rahoituspuskurit ovat olleet riittävät, jolloin rahaa on ollut käytettävissä myös yllättäviin menoihin. Yritys B:n rahoituspuskurit eivät ole aivan ylittäneet Yritys A:n tasolle.

Vaikka Yritys A:n ostovelkojen kiertoaika on kasvanut, ei sen maksuvalmius ole heikentynyt. Vuonna 2009 ja 2010 ostovelkojen kierto on ylittänyt myyntisaamisten kiertoajan n. 7 päivällä. Tällöin tavarantoimittajilta saadulla luotolla on voitu rahoittaa asiakkaiden luototus ja osa juoksevista menoista. Yritys B:llä niin myyntisaamisten kuin ostovelkojen kiertoaika on heilahdellut enemmän kuin Yritys A:lla. Ostovelkojen kiertoa voidaan nopeuttaa maksamalla ostovelat nopeammin ja hyödyntämällä käteisalennukset.

Vakavaraisuus

Yritys A:n korkea omavaraisuusaste kertoo paremmasta tappion sietokyvystä verrattuna heikon omavaraisuusasteen omaavaan yritykseen, koska sen riippuvuus suhdanteista ja muista toimintaympäristön muutoksista on vähäisempi. Jos esimerkiksi kilpailutilanne kiristyy, korkean omavaraisuuden omaava yritys kestää heikentyntä kannattavuutta paremmin ja pidempään. Taantumana ensimmäisinä vaikeuksiin ajautuivat yleensä yritykset, joiden omavaraisuusasteet ovat alhaisemmat kuin kilpailijoilla. Yritys B:n omavaraisuusaste on pudonnut vuosien 2007 ja 2008 hyvistä arvoista heikolle tasolle, jolloin Yritys B:n tappion sietokyky on huomattavasti heikompi kuin Yritys A:n.

Yritysten lainojen hoitokatteet ovat olleet riittävät muina vuosina, paitsi Yritys A:lla 2009 ja Yritys B:llä 2009 ja 2010. Näitä vuosia lukuun ottamatta yritysten tulorahoitus on ollut riittävä vieraan pääoman velvoitteiden maksamiseen. Myös vieraan pääoman takaisinmaksuaika on ollut Yritys A:lla hyvällä tasolla, paitsi vuonna 2009. Yritys B:n vieraan pääoman takaisinmaksuaika on ollut negatiivinen vuosina 2009 ja 2010, jolloin tunnusluvulle ei ole järkevää tulkintaa. Yritys B:llä vieraan pääoman takaisinmaksuaika on ollut hyvä vain vuonna 2008, ja muina vuosina välttävä, jolloin yrityksen velanhoitokyky on ollut heikko.

Kasvu

Vaikka Yritys A:n kasvu on ollut epätasaista, on yrityksen toiminta ollut kannattavaa lukuun ottamatta toimialan vaikeaa vuotta 2009. Yritys A on ollut kuitenkin vakavarainen, joten heilahtelut eivät ole olleet vaarallisia. Myös Yritys B:n liikevaihdon kasvuprosentti, liikevaihdon kasvun tasaisuus sekä taseen kasvu on ollut epätasaista. Kuten Yritys A:lla, Yritys B:n tilikausi on ollut tappiollinen vuo-

den 2009 lisäksi vuonna 2010. Muuten yritys on pystynyt tuottamaan voittoa. Yritys B:n vakavaraisuus ei kuitenkaan ole niin vakaalla pohjalla kuin Yritys A:n, joten kasvun heilahtelut voivat vaikuttaa yritykseen voimakkaammin. Kasvun tasaisuuteen voidaan vaikuttaa mm. kasvattamalla kapasiteettia sitomalla se kannattavan kysynnän kasvuun pitkällä aikavälillä ja välttämällä suuria kertainvestointeja.

Yhteenveto

Kannattavuuden tunnusluvuista voidaan todeta, että Yritys A:n sijoitetun pääoman tuotto prosentti on ollut erinomaisella tasolla ja käyttökate riittävä, paitsi toimialan vaikeana vuotena 2009. Myös nettotulos on ollut positiivinen vuotta 2009 lukuun ottamatta. Lisäksi Yritys A:n oman pääoman tuotto prosentti on ollut vähintään tyydyttävä, vuonna 2010 se on ollut erinomaisella tasolla.

Yritys B:llä puolestaan sijoitetun pääoman tuotto prosentti on heilahdellut vuosittain, ja se on ollut heikolla tasolla vuosina 2009 ja 2010. Yritys B:n käyttökate on ollut hyvällä tasolla vain vuosina 2008 ja 2011. Nettotulos prosentti on ollut riittävä 2007, 2008 ja 2011. Muina vuosina yrityksen toimintaa ei voida pitää kannattavana. Yritys B:llä oman pääoman tuotto prosentti on heilahdellut hyvin paljon: vuonna 2010 se on ollut -156 % ja 115,4 % vuonna 2011.

Maksuvalmiutta mittaavista tunnusluvuista voidaan huomata, että Yritys A:n rahoitustulos prosentti on ollut muina vuosina riittävä, paitsi 2009. Quick ratio ja current ratio ovat olleet hyvällä tasolla, ja Yritys A onkin sijoittunut molemmissa yli yläkvartiiliin koko tarkastelujakson ajan. Tämä kertoo yrityksen kyvystä selvitä lyhytaikaisista veloistaan pelkällä rahoitusomaisuudellaan. Toimialaan verrattuna myyntisaamisten kiertoaika on ollut nopeaa, mutta ostovelkojen kierto puolestaan on lisääntynyt joka vuosi. Yrityksen maksuvalmius ja taloudellinen tila ovat kuitenkin kunnossa, joten kiertoaajan pidentyminen ei ole vakavaa.

Yritys B:n rahoitustulos prosentti on ollut riittävä vuotta 2009 ja 2010 lukuun ottamatta. Quick ratio on ollut hyvällä tasolla 2007 – 2008, jolloin yrityksellä on ollut varoja käytettävissä yllättäviin menoihin. Yritys B:n current ratio on ollut tyydyttävällä tasolla vuotta 2010 lukuun ottamatta, jolloin se on ollut heikolla tasolla. Myyntisaamisten kierto on ollut melko nopeaa toimialaan verrattuna.

Vuodesta 2010 vuoteen 2011 niiden kiertoaika on kuitenkin kasvanut merkittävästi, jolloin yrityksen rahan saaminen kassaan on pitkittynyt. Yritys B:n osto-velkojen kiertoaika on kasvanut vuosina 2009 ja 2011 muihin vuosiin verrattuna.

Vakavaraisuuden tunnusluvuista voidaan todeta, että Yritys A:n omavaraisuusaste on huippuluokkaa. Myös lainojen hoitokate ja vieraan pääoman takaisinmaksuaika ovat olleet hyvällä tasolla vuotta 2009 lukuun ottamatta. Tunnusluvut kertovat yrityksen hyvästä velanhoitokyvystä.

Koska Yritys B:n omavaraisuusaste on pudonnut vuosina 2010 – 2011 heikolle tasolle, sen tappion sietokyky on heikentynyt. Tästä syystä taantuman vaikutus näkyy selvemmin Yritys B:llä kuin esimerkiksi Yritys A:lla, jolla on korkea omavaraisuusaste. Yritys B:n lainojen hoitokate on ollut riittävä, paitsi vuosina 2009 – 2010, ja vieraan pääoman takaisinmaksuaika on ollut hyvä vain vuonna 2008. Muina vuosina Yritys B:n velanhoitokyky on ollut tyydyttävä.

Toimialalla liikevaihdon kasvu on ollut epätasaista, kuten Yritys A:lla ja Yritys B:llä. Yritys A:n taseessa ei ole tapahtunut kovin suuria heilahteluja. Koska Yritys A:n z-luku ole ollut tarkasteluvälillä lähellä kriittistä arvoa (-4,5), on erittäin epätodennäköistä, että se joutuisi konkurssiin lähivuosina.

Yritys B:n taseen loppusumma on heilahdellut Yritys A:ta enemmän, mutta taseen kasvuprosentti ei ole ylittänyt sijoitetun pääoman tuottoprosenttia. Yritys B:n z-luvun kriittinen arvo on ylittynyt vuosina 2009 ja 2010. Näinä vuosina yritys on tehnyt tappiota, minkä vuoksi sen oman pääoman määrä on myös vähentynyt edellisiin vuosiin verrattuna.

Yritys A:n kannattavuus, maksuvalmius ja vakavaraisuus ovat hyvällä tasolla, joten sen toiminnassa tuskin on lähivuosina odotettavissa merkittäviä muutoksia näiden osalta. Yritys B:n kannattavuus ja maksuvalmius eivät ole aivan niin hyvällä tasolla kuin Yritys A:lla, mutta jokseenkin tyydyttävällä tasolla. Yritys B:n z-luvun kriittinen arvo on ylittynyt kahtena vuotena. Yritys B:n tulisi pyrkiä mm. saamaan voittoa tulevilla tilikausilla sekä lisäämään omaa pääomaa suhteessa vieraaseen pääomaan.

7 Yhteenveto

Opinnäytetyön aiheena oli tutkia tilinpäätösanalyysin avulla kahden kilpailevan kone- ja metalliteollisuusalan yrityksen kannattavuutta, maksuvalmiutta, vakavaraisuutta ja kasvua vuosilta 2007 – 2011 ja verrata tuloksia keskenään ja toimialaan. Tavoitteena oli tarkastella tunnuslukujen kehitystä viiden vuoden ajalta ja pohtia niiden taustalla vaikuttavia tekijöitä. Lopuksi tavoitteena oli tehdä tunnuslukujen pohjalta johtopäätöksiä yritysten taloudellisesta asemasta ja pohtia tulevaisuuden näkymiä.

Opinnäytetyö toteutettiin kvalitatiivisena eli laadullisena tapaustutkimuksena. Tutkimusaineistona käytettiin yritysten tilinpäätöksiä viiden vuoden ajalta.

Opinnäytetyön teoriaosuus toteutettiin etsimällä tietoa hyvästä kirjanpitolavasta ja tilinpäätöksestä eli tuloslaskelmasta, taseesta ja sen liitetiedoista sekä tuloslaskelman ja taseen oikaisuista tilinpäätösanalyysia varten. Lisäksi teoriaosuudessa haettiin tietoa tilinpäätösanalyysista, josta esiteltiin sen analyysimuodot, käyttäjät sekä vaiheet ja menetelmät. Lopuksi opinnäytetyön teoriaosuudessa esiteltiin kannattavuuden, maksuvalmiuden, vakavaraisuuden ja kasvun tunnuslukuja ja niiden tulkintaa sekä Prihtin konkurssitunnusluku eli z-luku.

Empiirisessä osuudessa yritysten tuloslaskelmat ja taseet syötettiin Navita-ohjelmaan, minkä jälkeen ohjelmasta ajettiin raportit Excelliin. Raporttien pohjalta kilpailijoiden taloudellisia toimintaedellytyksiä verrattiin ja tunnusluvuista tehtiin Excellin avulla kaaviot, joissa huomioitiin myös toimialan yläkvartiili, alakvartiili sekä mediaani.

Koska kirjanpidosta ja tilinpäätösanalyysista löytyy tietoa ja kirjallisuutta hyvin paljon, työ oli rajattava tarkkaan. Kirjanpidon aineistosta pyrin käsittelemään tilinpäätösanalyysin kannalta olennaisia asioita. Teoriaosuuden kokoaminen ehjäksi kokonaisuudeksi osoittautui haasteelliseksi, koska varsinaisesta kilpailija-analyysista löytyi hyvin vähän tietoa. Tämä hankaloitti kilpailijänäkökulman ylläpitämistä työn alusta loppuun.

Mielenkiintoisinta työssä oli empiirisen aineiston kokoaminen ja tunnuslukujen vertailu. Tiedossa oli, että toimialalla oli erityisen vaikea vuosi 2009, mikä näkyi

myös molempien yritysten tunnusluvuissa. Yllättävimmät tulokset saatiin Yritys B:n z-luvusta, joka oli vuosina 2009 ja 2010 ollut alle kriittisen rajan.

Tutkimuksen tulosten perusteella selvisi, että Yritys A:n taloudelliset toimintaedellytykset ovat vakaammalla pohjalla kuin Yritys B:n. Yritys B:llä oli havaittavissa useamman tunnusluvun kohdalla suurempia heilahteluja kuin Yritys A:lla, mikä pidemmällä aikavälillä rasittaa yritystä. Lisäksi Yritys B:n omavaraisuusaste oli pudonnut vuosina 2010 ja 2011 heikolle tasolle, mikä on yritykselle riski, jos sen kannattavuus laskee. Molempien yritysten tunnusluvuissa oli havaittavissa toimialan vaikea vuosi 2009. Yritys A vaikutti selvinneen vuodesta kuitenkin paremmin, koska Yritys B:llä usean tunnusluvun perusteella myös vuosi 2010 oli vaikeampi kuin tarkastelujakson muut vuodet.

Mielestäni työn tuloksia voidaan pitää melko luotettavina, koska tuloslaskelman ja taseen syöttötiedot on mahdollista tarkistaa Navita-ohjelmasta ja virheitä tietojen syöttämisen jälkeen ei ilmennyt. Lisäksi työssä on käytetty ohjelman valmiiksi laskemia tunnuslukuja vieraan pääoman takaisinmaksua ja yrityksen kasvun tasaisuutta eli keskihajontaa lukuun ottamatta. Yritys B:ltä puuttuu taseen liitetiedot vuosilta 2008 – 2010, mutta en usko seikan vääristävän tai heikentävän merkittävästi yrityksen tilinpäätöstietoja tai yritysten vertailukelpoisuutta. Tunnuslukuja on laskettu viideltä peräkkäiseltä vuodelta, mikä tekee niiden analysoinnista luotettavaa.

Kiireellinen aikataulu on voinut vaikuttaa työn laatuun, koska opinnäytetyö toteutettiin alle neljässä kuukaudessa ja pääasiassa työn ohessa. Tämän takia tunnuslukujen taustalla vaikuttavien syiden pohtiminen ja johtopäätösten tekeminen on jäänyt vähäisemmäksi. Jos aika ei olisi ollut niin rajallinen, työssä olisi voitu tarkastella useampia kannattavuuden, maksuvalmiuden, vakavaraisuuden ja kasvun tunnuslukuja. Tunnuslukujen taustalla vaikuttavia tekijöitä sekä yritysten tulevaisuuden näkymiä olisi voitu myös pohtia laajemmin.

Kuten aiemmin todettiin, kilpailijat ovat kiinnostuneita mm. yrityksen myynnin kehityksestä, kannattavuudesta ja investoinneista, ja se voi käyttää tilinpäätösanalyysin tuottamaa informaatiota asettaessaan tavoitteita omalle toiminnalle. Koska kilpailijoiden taloudellisia toimintaedellytyksiä on tutkittu ja verrattu kes-

kenään, uskon toimeksiantajan eli Yritys A:n hyötyvän työstä ja pystyvän mitoit-
tamaan paremmin omaa toimintaansa tulevaisuudessa.

Kuvat

Kuva 1. Tilinpäätöksen osat, s. 153

Kuva 2. Yrityksen terveyskolmio, s.190

Kuva 3. Tunnuslukuanalyysi, tilinpäätösanalyysi ja yritystutkimus, s.9

Kuva 4. Yrityksen sidosryhmät, s.9

Lähteet

Asiakastieto 2009. Luoton- ja riskienhallinta. Yritysanalyysit. Kilpailija-analyysit. http://www.asiakastieto.fi/luottoriski/yritysanalyysit/kilpailija_analyysi/ Luettu 6.4.2013

Case-yritysten www-sivut. Luettu 15.3.2013

Eskola, A. & Mäntysaari, A. 2007. Talousosaamisen perusteet. Helsinki: WSOY.

Hirvonen, P. & Nikula, A. 2008. Taloushallinnon perusteet. Helsinki: Edita Prima Oy.

Kallunki, J., Kytönen, E. Uusi tilinpäätösanalyysi. 2007. 6. painos. Jyväskylä: Gummerus Kirjapaino Oy.

Kauppalehti 2011. Balance Consulting. <http://www.kauppalehti.fi/balance/tunnusluvut/index.jsp> Luettu 10.2.2013

KHT-Media Oy. 2008. Osakeyhtiön tilinpäätösmalli. Helsinki: WS Bookwell Oy.

Kirjanpitolaki. 30.12.1997/1336. <http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1997/19971336> Luettu 9.5.2013

Kone- ja laitteollisuuden toimialaraportti 2009. http://www.temtoimialapalvelu.fi/toimialaraportit/raportit/kone_ ja_laiteteollisuus/metalliteollisuus Luettu 3.4.2013

Laitinen, E. Yrityksen talouden mittarit. 1992. Jyväskylä: Gummerus Kirjapaino Oy.

Laitinen, E. Strateginen tilinpäätösanalyysi. 2002. Jyväskylä: Gummerus Kirjapaino Oy.

Laitinen, E. 2003. Yritystoiminnan uudet mittarit. 3. uudistettu painos. Jyväskylä: Gummerus Kirjapaino Oy.

Leppiniemi, J., Kykkänen, T. Kirjanpito, tilinpäätös ja tilinpäätöksen tulkinta. 2007. 5. uudistettu painos. Juva: WS Bookwell Oy.

Leppiniemi, J., Leppiniemi, R. 2005. Hyvä tilinpäätöskäytäntö. 5. uudistettu painos. Juva: WS Bookwell Oy.

Niskanen, J. & Niskanen, M. 2004. Tilinpäätösanalyysi. 2. tarkistettu painos. Helsinki: Edita Prima Oy.

Oulun yliopisto 2011. Tilastollinen kuvailu. Tunnusluvut. <https://wiki oulu.fi/display/tuku1/Tilastollinen+kuvailu++Tunnusluvut> Luettu 12.5.2013.

Sanoma Pro Onlinepalvelu. Yritys- ja juridiikkaonline. Talousfokus. Tilinpäätöksen tulkinta. Tunnusluvut.
<http://ezproxy.saimia.fi:2096/?prevpos=tt1111&page=selain&ts=tf&pos=tt111.4014&offset=0.0> Luettu 4.4.2013

Salmi, I. 2012. Mitä tilinpäätös kertoo? Porvoo: Bookwell Oy.

Sintonen, H. 2012. Saimaan ammattikorkeakoulu. Tilinpäätösanalyysit.

Teknologiateollisuus ry 2013. Kone- ja metallituoteteollisuus.
<http://www.teknologiateollisuus.fi/fi/toimialat/kone--ja-metallituoteteollisuus.html>
Luettu 11.2.2013

Toivio, A. Analyysillä kokonaiskuva yrityksestä. Tilisanomat 1/2010, 28 – 29.

Tomperi, S. 2011. Kehittyvä kirjanpitoaito. 13. uudistettu painos. Helsinki: Edita Prima Oy.

Vilka, H. 2005. Tutki ja kehitä. Keuruu: Otavan Kirjapaino Oy.

Yritys A:n toimitusjohtajan haastattelu 10.2.2013

Yritystutkimus ry. 2011. Yritystutkimuksen tilinpäätösanalyysi. 9. korjattu painos. Helsinki: Hakapaino Oy.

Yritys A

TULOSLASKELMA 1000 EUR	2007	2008	2009	2010	2011
Liikevaihto	936234	800284	401903	765708	792333
Liiketoiminnan muut tuotot	0	0	0	2422	0
Ainekäyttö	58258	63381	50496	72909	57621
Ulkopuoliset palvelut	78626	12225	1376	0	1825
Muuttuvat palkat ja palkkiot	396581	378814	184308	349732	384382
Muuttuvat eläkekulut	95722	78215	65472	88761	102783
Muut muuttuvat henkilösivukulut	30631	39256	14728	22251	25650
Muut muuttuvat kulut	167195	137379	85642	145988	142495
Muuttuvat kulut yhteensä	827014	709271	402022	679640	714756
Myyntikate	109220	91013	-119	88490	77577
Käyttökate	109220	91013	-119	88490	77577
Poistot käyttöomaisuudesta	37951	30952	25677	21362	18378
Liikevoitto	71269	60061	-25796	67128	59198
Tuotot muista pysyvien vastaavien sijoituksista	832	0	0	0	0
Muut korko- ja rahoitustuotot	1993	4629	1632	831	1131
Korkokulut ja muut rahoituskulut	627	1148	1794	1699	1417
Rahoituserät yhteensä	-2199	-3482	163	868	285
Tulos rahoituserien jälkeen	73468	63543	-25958	66260	58913
Tulos satunnaiserien jälkeen	73468	63543	-25958	66260	58913
Tuloverot	19948	17325	0	3926	15908
Tilikauden voitto	53520	46218	-25958	62334	43006
Liikevaihdon kasvu-%	0	-14,5	-49,8	90,5	3,5
Käyttökate-%	11,7	11,4	0	11,6	9,8
Liikevoitto-%	7,6	7,5	-6,4	8,8	7,5
Sijoitetun pääoman tuotto-%	18,4	16,2	-6,9	21,1	19,1
Oman pääoman tuotto-%	13,8	12,2	-8,5	24,9	16,7

Yritys A						
TASE VASTAAVAA 1000 EUR	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Pysyvät vastaavat						
Aineettomat hyödykkeet						
Aineettomat oikeudet	5821	4012	2203	1194	199	2514
Aineettomat hyödykkeet yhteensä	5821	4012	2203	1194	199	2514
Aineelliset hyödykkeet						
Maa- ja vesialueet	7553	7553	7553	7553	7553	7553
Rakennukset ja rakennelmat	172677	160576	149324	138862	129135	120090
Koneet ja kalusto	59706	72121	53673	42619	31920	26622
Aineelliset hyödykkeet yhteensä	239937	240250	210550	189034	168609	154264
Sijoitukset						
Pysyvät vastaavat yhteensä	245758	244262	212753	190228	168808	156779
Vaihtuvat vastaavat						
Vaihto-omaisuus						
Aineet ja tarvikkeet	46600	31960	29930	36380	29540	27642
Vaihto-omaisuus yhteensä	46600	31960	29930	36380	29540	27642
Pitkäaikaiset saamiset						
Lyhytaikaiset saamiset						
Myyntisaamiset	87028	58013	92301	42529	76777	84084
Siirtosaamiset	8234	3452	2826	13491	3810	1984
Lyhytaikaiset saamiset yhteensä	95262	61465	95126	56020	80587	86068
Rahoitusarvopaperit						
Muut osakkeet ja osuudet	21678	21678	21678	21678	21678	21576
Rahoitusarvopaperit yhteensä	21678	21678	21678	21678	21678	21576
Rahat ja pankkisaamiset	80067	161816	112710	76553	109483	105788
Vaihtuvat vastaavat yhteensä	243606	276919	259444	190631	241288	241074
Vastaavaa yhteensä	489364	521180	472197	380860	410096	397852

Yritys A**TASE VASTATTAVAA 1000 EUR**

	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Oma pääoma						
Osake-, osuus- tai muu vastaava pää- oma	10000	10000	10000	10000	10000	10000
Edellisten tilikausien voitto	275863	322395	315915	252132	192205	196996
Tilikauden voitto	106532	53520	46217	-25958	62334	43006
Oma pääoma yhteensä	392395	385915	372132	236174	264539	250002
Tilinpäätössiirtojen kertymä						
Pakolliset varaukset						
Vieras pääoma						
Pitkäaikainen vieras pääoma						
Lainat rahoituslaitoksilta	0	14000	2000	65000	53000	41000
Pitkäaikainen vieras pääoma yhteensä	0	14000	2000	65000	53000	41000
Lyhytaikainen vieras pääoma						
Lainat rahoituslaitoksilta	0	12000	12000	14000	12000	12000
Ostovelat	8124	4350	3053	7308	9591	10360
Muut velat	31121	46732	44446	30342	43448	44346
Siirtovelat	57725	58184	38566	28035	27517	40144
Lyhytaikainen vieras pääoma yhteensä	96969	121265	98065	79686	92557	106851
Vieras pääoma yhteensä	96969	135265	100065	144686	145557	147851
Vastattavaa yhteensä	489364	521180	472197	380860	410096	397852
Quick ratio	2	2	2,3	1,9	2,3	2
Current ratio	2,5	2,3	2,6	2,4	2,6	2,3
Velkaantumisaste	0	0,1	0	0,3	0,2	0,2
Nettovelkaantumisaste	-25,9	-40,8	-32,4	-8,1	-25	-29,7
Omavaraisuus-%	80,2	74	78,8	62	64,5	62,8
Suhteellinen velkaantuneisuus-%	0	14,4	12,5	36	19	18,7

Yritys A						
TUNNUSLUKUYHTEENVETO	2006	2007	2008	2009	2010	2011
1000 EUR						
Toiminnan laajuus						
Liikevaihto (12 kk)	0	936234	800284	401903	765708	792333
Liikevaihdon kasvu-%	0	0	-14,5	-49,8	90,5	3,5
Kokonaisvelat	96969	135265	100065	144686	145557	147851
Lyhytaikaiset velat	96969	121265	98065	79686	92557	106851
Oma pääoma	392395	385915	372132	236174	264539	250002
Sijoitettu pääoma	392395	411915	386132	315174	329539	303002
Nettokäyttöpääoma	146637	155653	161379	110945	148731	134223
Taseen loppusumma	489364	521180	472197	380860	410096	397852
Nettoinvestoinnit	0	36455	-557	3152	-58	6349
Tulos ja kannattavuus						
Käyttökate	0	109220	91013	-119	88490	77577
Rahoitustulos	0	91471	77170	-281	83696	61384
Nettotulos	0	53520	46218	-25958	62334	43006
Myyntikate-%	0	11,7	11,4	0	11,6	9,8
Käyttökate-%	0	11,7	11,4	0	11,6	9,8
Liikevoitto-%	0	7,6	7,5	-6,4	8,8	7,5
Rahoitustulos-%	0	9,8	9,6	-0,1	10,9	7,7
Nettotulos-%	0	5,7	5,8	-6,5	8,1	5,4
Oman pääoman tuotto-%	0	13,8	12,2	-8,5	24,9	16,7
Sijoitetun pääoman tuotto-%	0	18,4	16,2	-6,9	21,1	19,1
ROI-%	0	14,7	13	-5,7	17,2	14,9
Pääoman kiertonopeus	0	1,9	1,6	0,9	1,9	2
Voitto-%	0	7,9	8,1	-6	8,9	7,6
Rahoitus						
Quick ratio	2	2	2,3	1,9	2,3	2
Current ratio	2,5	2,3	2,6	2,4	2,6	2,3
Myyntisaamisten kierto (vrk)	0	22,3	41,5	38,1	36,1	38,2
Ostovelkojen kierto (vrk)	0	11,4	14,9	45,1	52,3	64,8
Varaston kierto (vrk)	0	197,5	170	259,4	145,9	172,7
Velkaantumisaste	0	0,1	0	0,3	0,2	0,2
Omavaraisuus-%	80,2	74	78,8	62	64,5	62,8
Suhteellinen velkaantuneisuus-%	0	14,4	12,5	36	19	18,7
Z-luku	-0,5	0,3	0,4	-1,5	0	-0,4
Lainojen hoitokate	0	147	68,2	0,8	50,3	44,3
Rahoitusjäämä / kausi	0	60000	60001	110000	33969	57543
Kumulatiivinen rahoitusjäämä	0	60000	120001	230001	263970	321512
Muut tunnusluvut						
Jalostusarvo	0	632154	587298	264390	549233	590392
Jalostusarvo / henkilöstökulut	0	1,2	1,2	1	1,2	1,2
Nettorahoituskulut-%	0	-0,2	-0,4	0	0,1	0

Yritys A

KÄYTTÖPÄÄOMALASKELMA 1000 EUR	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Aineet ja tarvikkeet	46600	31960	29930	36380	29540	27642
Vaihto-omaisuus yhteensä	46600	31960	29930	36380	29540	27642
Myyntisaamiset	87028	58013	92301	42529	76777	84084
Siirtosaamiset	8234	3452	2826	13491	3810	1984
Lyhytaikaiset liikesaamiset yhteensä	95262	61465	95126	56020	80587	86068
Ostovelat	8124	4350	3053	7308	9591	10360
Siirtovelat	57725	58184	38566	28035	27517	40144
Muut lyhytaikaiset korottomat velat	31121	46732	44446	30342	43448	44346
Lyhytaikaiset korottomat velat yhteensä	96969	109265	86065	65686	80557	94851
Käyttöpääoma	44893	-15841	38991	26714	29570	18859
Käyttöpääoman muutos	0	-60733	54832	-12277	2856	-10711
Nettokäyttöpääoma	146637	155653	161379	110945	148731	134223
Kiertoajat (vrk)						
Myyntisaamisten kierto	0	22,3	41,5	38,1	36,1	38,2
Ostovelkojen kierto	0	11,4	14,9	45,1	52,3	64,8
Ainevaraston kierto	0	197,5	170	259,4	145,9	172,7
Koko varaston kierto	0	197,5	170	259,4	145,9	172,7
Käyttöpääoma / liikevaihto-%	0	-1,7	4,9	6,6	3,9	2,4

YritysA	2006	2007	2008	2009	2010	2011
SIPO, ROI, Z 1000 EUR						
Oma pääoma	392395	385915	372132	236174	264539	250002
Korolliset velat	0	26000	14000	79000	65000	53000
Sijoitettu pääoma	392395	411915	386132	315174	329539	303002
Tulos rahoituserien jälkeen	0	73468	63543	-25958	66260	58913
Rahoituskulut	0	627	1148	1794	1699	1417
Tuotto sijoitetulle pääomalle	0	74094	64691	-24164	67959	60330
Sijoitetun pääoman tuotto-%	0	18,4	16,2	-6,9	21,1	19,1
Taseen loppusumma	489364	521180	472197	380860	410096	397852
Liikevaihto	0	936234	800284	401903	765708	792333
Tulos satunnaiserien jälkeen	0	73468	63543	-25958	66260	58913
Rahoituskulut	0	627	1148	1794	1699	1417
Pääoman tuotto	0	74094	64691	-24164	67959	60330
Voitto-%	0	7,9	8,1	-6	8,9	7,6
Pääoman kierto nopeus	0	1,9	1,6	0,9	1,9	2
ROI-%	0	14,7	13	-5,7	17,2	14,9
Käyttökate + ennakkomaksujen muutos	0	109220	91013	-119	88490	77577
Loppuvarastot	46600	31960	29930	36380	29540	27642
Alkuvarastot	46600	46600	31960	29930	36380	29540
Tulojäämä I A	0	123860	93043	-6569	95330	79475
Muut tuotot - kulut	0	2199	3482	-163	-868	-285
Välittömät verot	0	19948	17325	0	3926	15908
Tulojäämä I B - verot	0	106111	79200	-6731	90536	63282
Rahoitusomaisuus	197006	244959	229514	154251	211748	213432
Lyhytaikaiset velat	96969	121265	98065	79686	92557	106851
Quick-kassa	100037	123693	131449	74565	119191	106581
Kokonaisvelat	96969	135265	100065	144686	145557	147851
Taseen loppusumma	489364	521180	472197	380860	410096	397852
X1-%	0	20,4	16,8	-1,8	22,1	15,9
X2-%	20,4	23,7	27,8	19,6	29,1	26,8
X3-%	19,8	26	21,2	38	35,5	37,2
Z-luku	-0,5	0,3	0,4	-1,5	0	-0,4

Yritys B					
TULOSLASKELMA	2007	2008	2009	2010	2011
Liikevaihto	820923	914466	516750	343662	518771
Liiketoiminnan muut tuotot	4142	2764	561	1164	84
Ostot tilikauden aikana / Ainekäyttö	219654	231259	149826	81827	144159
Varastojen muutos (lisäys -, vähennys +)	-5500	3200	11200	3400	2000
Ulkopuoliset palvelut	40081	55933	33668	35179	17119
Palkat ja palkkiot	325531	344466	237858	137965	195278
Eläkekulut	51969	50446	40356	21878	32939
Muut henkilösivukulut	19518	19879	13166	7812	11388
Arvonlentumiset pysyvien vastaavien hyödykkeistä	26593	26048	19848	14886	11240
Liiketoiminnan muut kulut	135978	141118	106245	75709	88878
Liikevoitto	11242	44882	-94856	-33830	15854
Muut korko- ja rahoitustuotot	389	728	880	69	3
Korkokulut ja muut rahoituskulut	1827	1862	1652	2026	2075
Rahoituserät yhteensä	1438	1135	772	1958	2073
Tulos rahoituserien jälkeen	9804	43747	-95628	-35788	13781
Tulos satunnaiserien jälkeen	9804	43747	-95628	-35788	13781
Tuloverot	2967	11837	0	0	0
Tilikauden voitto	6836	31910	-95628	-35788	13781
Liikevaihdon kasvu-%	0	11,4	-43,5	-33,5	51
Käyttökate-%	4,6	7,8	-14,5	-5,5	5,2
Liikevoitto-%	1,4	4,9	-18,4	-9,8	3,1
Sijoitetun pääoman tuotto-%	8,2	30,5	-90,9	-108,3	91,4
Oman pääoman tuotto-%	5,2	22,9	-100,4	-156	115,4

Yritys B						
TASE VASTAAVAA 1000 EUR	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Pysyvät vastaavat						
Aineettomat hyödykkeet						
Aineettomat oikeudet	77303	79778	78143	59544	44658	33719
Aineettomat hyödykkeet yhteensä	77303	79778	78143	59544	44658	33719
Aineelliset hyödykkeet						
Sijoitukset						
Muut saamiset	850	0	0	0	0	0
Sijoitukset yhteensä	850	0	0	0	0	0
Pysyvät vastaavat yhteensä	78153	79778	78143	59544	44658	33719
Vaihtuvat vastaavat						
Vaihto-omaisuus						
Aineet ja tarvikkeet	16300	21800	18600	7400	4000	2000
Vaihto-omaisuus yhteensä	16300	21800	18600	7400	4000	2000
Pitkäaikaiset saamiset						
Lyhytaikaiset saamiset						
Myyntisaamiset	89756	89517	114393	36821	13933	99706
Muut saamiset	58588	61242	2181	1674	0	22049
Siirtosaamiset	0	0	67202	44297	22608	0
Lyhytaikaiset saamiset yhteensä	148345	150759	183776	82792	36541	121755
Rahoitusarvopaperit						
Rahat ja pankkisaamiset	40956	51309	29976	32658	1150	1152
Vaihtuvat vastaavat yhteensä	205601	223868	232353	122850	41691	124907
Vastaavaa yhteensä	283754	303646	310495	182394	86349	158626

Yritys B

TASE VASTATTAVAA 1000 EUR	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Oma pääoma						
Osake-, osuus- tai muu vastaava pääoma	8409	8409	8409	8450	8450	8450
Edellisten tilikausien voitto	107414	113587	109423	128013	32385	-3403
Tilikauden voitto	17172	6836	31910	-95628	-35788	13781
Oma pääoma yhteensä	132996	128833	149743	40835	5047	18829
Tilinpäätössiirtojen kertymä						
Pakolliset varaukset						
Vieras pääoma						
Pitkäaikainen vieras pääoma						
Ostovelat	0	16046	5496	26658	20609	13505
Pitkäaikainen vieras pääoma yhteensä	0	16046	5496	26658	20609	13505
Lyhytaikainen vieras pääoma						
Lainat rahoituslaitoksilta	10391	9987	10550	5659	10821	0
Ostovelat	8735	13543	16087	30402	5405	23108
Muut velat	32218	36077	45255	24399	10543	103185
Siirtovelat	99414	99161	83365	54441	33923	0
Lyhytaikainen vieras pääoma yhteensä	150758	158768	155256	114902	60692	126292
Vieras pääoma yhteensä	150758	174814	160753	141559	81301	139797
Vastattavaa yhteensä	283754	303646	310495	182394	86349	158626
Quick ratio	1,3	1,3	1,4	1	0,6	1
Current ratio	1,4	1,4	1,5	1,1	0,7	1
Velkaantumisaste	0,1	0,1	0,1	0,1	2,1	0
Nettovelkaantumisaste	-23	-32,1	-13	-66,1	191,6	-6,1
Omavaraisuus-%	46,9	42,4	48,2	22,4	5,8	11,9
Suhteellinen velkaantuneisuus-%	0	21,3	17,6	27,4	23,7	26,9

Yritys B
TUNNUSLUKUYHTEENVETO
1000 EUR

	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Toiminnan laajuus						
Liikevaihto (12 kk)	0	820923	914466	516750	343662	518771
Liikevaihdon kasvu-%	0	0	11,4	-43,5	-33,5	51
Kokonaisvelat	150758	174814	160753	141559	81301	139797
Lyhytaikaiset velat	150758	158768	155256	114902	60692	126292
Oma pääoma	132996	128833	149743	40835	5047	18829
Sijoitettu pääoma	143387	138819	160293	46494	15869	18829
Nettokäyttöpääoma	54843	65101	77096	7949	-19002	-1385
Taseen loppusumma	283754	303646	310495	182394	86349	158626
Nettoinvestoinnit	0	28217	24413	1249	0	300
Tulos ja kannattavuus						
Käyttökate	0	37834	70929	-75008	-18944	27093
Rahoitustulos	0	33429	57958	-75780	-20902	25021
Nettotulos	0	6836	31910	-95628	-35788	13781
Käyttökate-%	0	4,6	7,8	-14,5	-5,5	5,2
Liikevoitto-%	0	1,4	4,9	-18,4	-9,8	3,1
Rahoitustulos-%	0	4,1	6,3	-14,7	-6,1	4,8
Nettotulos-%	0	0,8	3,5	-18,5	-10,4	2,7
Oman pääoman tuotto-%	0	5,2	22,9	-100,4	-156	115,4
Sijoitetun pääoman tuotto-%	0	8,2	30,5	-90,9	-108,3	91,4
ROI-%	0	4	14,9	-38,1	-25,1	12,9
Pääoman kiertonopeus	0	2,8	3	2,1	2,6	4,2
Voitto-%	0	1,4	5	-18,2	-9,8	3,1
Rahoitus						
Quick ratio	1,3	1,3	1,4	1	0,6	1
Current ratio	1,4	1,4	1,5	1,1	0,7	1
Myyntisaamisten kierto (vrk)	0	39,3	45	25,7	14,6	69,2
Ostovelkojen kierto (vrk)	0	18,8	20,2	59,6	16,6	51,6
Velkaantumisaste	0,1	0,1	0,1	0,1	2,1	0
Omavaraisuus-%	46,9	42,4	48,2	22,4	5,8	11,9
Suhteellinen velkaantuneisuus-%	0	21,3	17,6	27,4	23,7	26,9
Z-luku	-2,3	-2	-1,1	-5,5	-6,1	-3,4
Lainojen hoitokate	0	19,3	32,1	-44,9	-9,3	13,1
Rahoitusjäämä / kausi	0	11000	11000	13280	0	0
Kumulatiivinen rahoitusjäämä	0	11000	22000	35280	35280	35280
Muut tunnusluvut						
Jalostusarvo	0	434852	485719	216372	148711	266699
Jalostusarvo / henkilöstökulut	0	1,1	1,2	0,7	0,9	1,1
Nettorahoituskulut-%	0	0,2	0,1	0,1	0,6	0,4

Yritys B

KÄYTTÖPÄÄOMALASKELMA 1000 EUR	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Aineet ja tarvikkeet	16300	21800	18600	7400	4000	2000
Vaihto-omaisuus yhteensä	16300	21800	18600	7400	4000	2000
Myyntisaamiset	89756	89517	114393	36821	13933	99706
Siirtosaamiset	0	0	67202	44297	22608	0
Muut liikesaamiset	58588	61242	2181	1674	0	22049
Lyhytaikaiset liikesaamiset yhteensä	148345	150759	183776	82792	36541	121755
Ostovelat	8735	13543	16087	30402	5405	23108
Siirtovelat	99414	99161	83365	54441	33923	0
Muut lyhytaikaiset korottomat velat	32218	36077	45255	24399	10543	103185
Lyhytaikaiset korottomat velat yhteensä	140367	148781	144707	109243	49871	126292
Käyttöpääoma	24278	23778	57670	-19051	-9330	-2537
Käyttöpääoman muutos	0	-499	33892	-76720	9720	6793
Nettokäyttöpääoma	54843	65101	77096	7949	-19002	-1385
Kiertoajat (vrk)						
Myyntisaamisten kierto	0	39,3	45	25,7	14,6	69,2
Ostovelkojen kierto	0	18,8	20,2	59,6	16,6	51,6
Ainevaraston kierto	0	36,6	28,6	16,5	16,9	4,9
Käyttöpääoma / liikevaihto-%	0	2,9	6,3	-3,7	-2,7	-0,5

Yritys B						
SIPO, ROI, Z 1000 EUR	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Oma pääoma	132996	128833	149743	40835	5047	18829
Korolliset velat	10391	9987	10550	5659	10821	0
Sijoitettu pääoma	143387	138819	160293	46494	15869	18829
Tulos rahoituserien jälkeen	0	9804	43747	-95628	-35788	13781
Rahoituskulut	0	1827	1862	1652	2026	2075
Tuotto sijoitetulle pääomalle	0	11631	45609	-93976	-33761	15856
Sijoitetun pääoman tuotto-%	0	8,2	30,5	-90,9	-108,3	91,4
Taseen loppusumma	283754	303646	310495	182394	86349	158626
Liikevaihto	0	820923	914466	516750	343662	518771
Tulos satunnaiserien jälkeen	0	9804	43747	-95628	-35788	13781
Rahoituskulut	0	1827	1862	1652	2026	2075
Pääoman tuotto	0	11631	45609	-93976	-33761	15856
Voitto-%	0	1,4	5	-18,2	-9,8	3,1
Pääoman kierto nopeus	0	2,8	3	2,1	2,6	4,2
ROI-%	0	4	14,9	-38,1	-25,1	12,9
Käyttökate + ennakkomaksujen muutos	0	37834	70929	-75008	-18944	27093
Loppuvarastot	16300	21800	18600	7400	4000	2000
Alkuvarastot	16300	16300	21800	18600	7400	4000
Tulojäämä I A	0	32334	74129	-63808	-15544	29093
Muut tuotot - kulut	0	-1438	-1135	-772	-1958	-2073
Välittömät verot	0	2967	11837	0	0	0
Tulojäämä I B - verot	0	27929	61158	-64580	-17502	27021
Rahoitusomaisuus	189301	202068	213753	115450	37691	122907
Lyhytaikaiset velat	150758	158768	155256	114902	60692	126292
Quick-kassa	38543	43301	58496	549	-23002	-3385
Kokonaisvelat	150758	174814	160753	141559	81301	139797
Taseen loppusumma	283754	303646	310495	182394	86349	158626
X1-%	0	9,2	19,7	-35,4	-20,3	17
X2-%	13,6	14,3	18,8	0,3	-26,6	-2,1
X3-%	53,1	57,6	51,8	77,6	94,2	88,1
Z-luku	-2,3	-2	-1,1	-5,5	-6,1	-3,4